

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om allmänt stöd, lagen om främjande av integration samt lagen om allmänna språkexamina

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om allmänt stöd, lagen om främjande av integration samt lagen om allmänna språkexamina ändras.

Det föreslås att allmänt stöd som betalas ut på grund av arbetslöshet ska betalas ut i form av integrationsstöd till en arbetslös arbetssökande som inte uppfyller arbetsvillkoret i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som inte har varit bosatt i Finland i tre år under de föregående tio åren och är i behov av ekonomiskt stöd. Det allmänna stödet i form av integrationsstöd skulle uppgå till 33,64 euro per dag (på 2026 års nivå).

Kravet på att personen ska uppfylla arbetsvillkoret eller ha bott i Finland i tre år gäller inte om personens modersmål är finska, svenska eller samiska, eller om personen har påvisat språkkunskaper som motsvarar målnivån i fråga om finska eller svenska inom minst två delområden enligt lagen om främjande av integration. Kravet ska inte heller tillämpas på en person som inte kan påvisa språkkunskaper på grund av funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak. Allmänt stöd i form av integrationsstöd betalas endast i situationer där en person flyttar till Finland efter det att den föreslagna lagen har trätt i kraft.

I lagen om främjande av integration föreskrivs det att Arbetskraftsmyndigheten ska an-svara för att inom en rimlig tid ordna tjänster som stödjer sysselsättningen eller främjar kunskaper i finska eller svenska. Tjänsten ska ordnas senast sex månader efter det att jobsökningen inleddes.

Lagen om allmänna språkexamina föreslås ändrad så att lagen gör det möjligt för personer som på grund av sina färdigheter, kunskaper eller behov inte deltar i integrationsutbildning att avgiftsfritt delta i examen på mellannivå i finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen.

Dessutom föreslås lagen om allmänt stöd bli ändrad så att en arbetslös arbetssökande som befinner sig i landet med ett uppehållstillstånd som beviljats på grund av tillfälligt skydd kan ha rätt till allmänt stöd eller allmänt stöd i form av integrationsstöd, även om han eller hon inte har uppfyllt arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Förslaget har samband med målet för statsminister Petteri Orpos regeringsprogram att för invandrare ersätta utkomststödet och arbetsmarknadsstödet med ett integrationsstöd med ett incitament och en skyldighet avseende integration. Dessutom förverkligar förslaget skrivningen i regeringsprogrammet enligt vilken arbetsmarknadsstödet nettonivå ska ändras så att det motsvara grunddelen av det grundläggande utkomststödet och att tillräckliga och intygade kunskaper i ett av de inhemska språken ska höja arbetsmarknadsstödet till den nuvarande nivån.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2027.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2027.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	5
1 Bakgrund och beredning	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.2 Beredning	5
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	5
2.1 Försörjning under tiden för integrering och arbetslöshet	5
2.1.1 Utkomstskydd för arbetslösa.....	6
2.1.2 Utkomststöd	9
2.1.3 Bostadsbidrag.....	12
2.1.4 Boende enligt lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall	12
2.2 Invandringen till Finland.....	14
2.3 Utnyttjandet av förmåner	15
2.3.1 Hur arbetsmarknadsstöd för nyanlända invandrare utnyttjas	15
2.3.2 Hur utkomststöd för personer som är bosatta i landet med ett uppehållstillstånd som beviljats på grund av tillfälligt skydd utnyttjas	18
2.4 Invandrares ställning på arbetsmarknaden och språkkunskapernas betydelse	19
2.4.1 Invandrares ställning på arbetsmarknaden	19
2.4.2 Hur kunskaper i ett inhemskt språk påverkar invandrares insteg på arbetsmarknaden	21
2.5 Utveckling av språkkunskaperna och hur de påvisas	24
2.5.1 Utbildningar som främjar språkkunskaperna	24
2.5.2 Möjligheter till självstudier i språk	27
2.5.3 Olika sätt att påvisa språkkunskaper	27
2.5.4 Delområden för språkkunskaper och tiden för utveckling av språkkunskaperna....	28
2.6 Sysselsättningsfrämjande service.....	30
2.7 Tillsynen över integrationsfrämjande tjänster som ordnas av kommunen.....	31
2.8 EU-lagstiftning.....	31
2.8.1 EU-förordning 883/2004	31
2.8.2 EU:s migrationsbestämmelser.....	32
2.8.3 Jämlik behandling	34
3 Målsättning	34
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	35
4.1 De viktigaste förslagen.....	35
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	36
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	36
4.2.1.1 Hushållens ställning	36
4.2.1.2 De offentliga finanserna.....	39
4.2.1.3 Konsekvenser för sysselsättningen	42
4.2.2 Andra konsekvenser för människor	45
4.2.2.1 Jämlikhet och jämställdhet.....	45
4.2.2.2 Konsekvenser för barn	48
4.2.2.3 Personer med funktionsnedsättning	49

4.2.3 Myndigheterna	50
4.2.3.1 Folkpensionsanstalten	50
4.2.3.2 Arbetskraftsmyndigheterna	50
4.2.3.3 Tillstånds- och tillsynsverket	52
4.2.3.4 Utbildningsstyrelsen.....	53
4.2.3.5 Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret	53
5 Alternativa handlingsvägar	53
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser.....	53
5.1.1 Modell med minimitrygghet	53
5.1.2 Modell från arbetsgruppen som berett ett integrationsstöd och ett språktillägg till arbetsmarknadsstödet	54
5.1.3 Integrationsstöd utan krav på språkkunskaper	56
5.1.4 Sänkning av det grundläggande utkomststödet grunddel för dem som får integrationsstöd.....	56
5.1.5 Inverkan av överträdelse av garantitiden på förmånsnivån.....	57
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet.....	58
5.2.1 Sverige	58
5.2.2 Danmark.....	59
5.2.3 Norge.....	61
5.2.4 Nederländerna	61
6 Remissvar	62
7 Specialmotivering.....	62
7.1 Lagen om allmänt stöd.....	62
7.2 Lagen om främjande av integration	66
7.3 Lagen om allmänna språkexamina.....	69
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	70
9 Ikraftträdande.....	70
10 Verkställighet och uppföljning	70
11 Förhållande till andra propositioner.....	70
11.1 Samband med andra propositioner.....	70
11.2 Förhållande till budgetpropositionen	70
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	71
12.1 Jämlikhet och rätt till social trygghet.....	71
12.2 Stöd för dem som ansvarar för omsorgen om barn	75
12.3 Näringsfrihet och rätt till arbete	76
12.4 Internationella konventioner som är bindande för Finland	77
12.5 Europeiska unionens lagstiftning	78
12.6 Sammandrag.....	80
LAGFÖRSLAG	81
om ändring av av lagen om allmänt stöd	81
om ändring av lagen om främjande av integration.....	82
om ändring av lagen om allmänna språkexamina	84
BILAGA	86
PARALLELLTEXT	86
om ändring av lagen om allmänt stöd	86
om ändring av lagen om främjande av integration.....	89

om ändring av om allmänna språkexamina.....91

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering innehåller ett flertal punk-ter om incitament och förpliktelser avseende integrering av invandrare med syfte att integration i Finland ska ske genom arbete. Integrationspolitiken grundar sig på språkinläring och arbete och på att personer som integreras kommer in i samhället och följer dess regler. Systemet för integration föreslås gå från att betona den nyanländas rättigheter till att betona den nyanländas eget ansvar och skyldigheter. Enligt regeringsprogrammet ska utkomststödet och arbetsmarknadsstödet för invandrades del ersättas med ett integrationsstöd, som innehåller ett incitament och en skyldighet till integration.

Statsminister Orpos regeringsprogram innehåller också mål för social trygghet som uppmuntrar till arbete. I dessa ingår den uttalade avsikten att sänka arbetsmarknadsstödet till nivån för grunddelen av det grundläggande utkomststödet. I regeringsprogrammet konstateras det att tillräckliga och intygade kunskaper i ett av de inhemska språken ska höja arbetsmarknadsstödet till den nuvarande nivån.

1.2 Beredning

Regeringens proposition har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet i samverkan med arbets- och näringsministeriet och Folkpensionsanstalten.

Bakom beredningen av regeringens förslag ligger också en arbetsgrupp som social- och hälsovårdsministeriet tillsatte den 25 mars 2024, men som utan slutresultat avslutade sitt arbete den 31 januari 2025. Utöver social- och hälsovårdsministeriet bestod arbetsgruppen av företrädare för arbets- och näringsministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, Folkpensionsanstalten (FPA), Institutet för hälsa och välfärd (THL), Finlands Kommunförbund och Valfärdsområdet Hyvil Oy.

Utkastet till regeringsproposition var ute på remiss under tiden den 5 januari–13 februari 2026. Utlåtanden begärdes av sammanlagt XX remissinstanser, och dessutom hade alla intresserade möjlighet att lämna utlåtande i tjänsten Utlåtande.fi. Utlåtandena och handlingarna relaterade till propositionen är tillgängliga i den offentliga tjänsten på <https://stm.fi/sv/projekt?tunnus=STM050:00/2024>.

Propositionen behandlades i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning den X mars 2026.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Försörjning under tiden för integrering och arbetslöshet

Försörjning under arbetslöshetstiden beskrivs här, med beaktande av de ändringar som föreslås i regeringens proposition RP 112/2025 rd om ändring av lagstiftning om allmänt stöd.

2.1.1 Utkomstskydd för arbetslösa

Syftet med systemet med för arbetslösa är att en arbetslös arbetssökandes ekonomiska möjligheter att söka arbete och förbättra sina förutsättningar att komma in på eller återvända till arbetsmarknaden tryggas genom att de ekonomiska förluster som arbetslösheten orsakar ersätts. Arbetslöshetsförmånerna omfattar inkomstrelaterad dagpenning som betalas ut av arbetslöshetskassorna, grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd som betalas ut av Folkpensionsanstalten till och med den 30 april 2026 och allmänt stöd som betalas ut från och med den 1 maj 2026 av Folkpensionsanstalten. Förmåner som betalas ut på grund av arbetslöshet är orsaksbaserade förmåner i den mening som avses i grundlagens 19 § 2 mom. Villkoren för utbetalning av arbetslöshetsförmåner fastställs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och lagen om allmänt stöd (/20).

En förutsättning för att få en arbetslöshetsförmån är att personen har anmält sig som arbetssökande hos arbetskraftsmyndigheten och är arbetslös. Om personen är i heltidsarbete eller sysselsätter sig som företagare på heltid i över två veckors tid, betraktas han eller hon i princip inte som arbetslös och har inte rätt till en arbetslöshetsförmån. Om arbetet är deltidsarbete eller sysselsättningen som företagare är en bisyssla, kan personen ha rätt till jämkad arbetslöshetsförmån, det vill säga att den inkomst som fått av arbete eller företagsverksamhet beaktas i beloppet av den arbetslöshetsförmån som betalas ut. Heltidsstudier är i princip ett hinder för utbetalning av en arbetslöshetsförmån.

Arbetslöshetsförmånstagarens allmänna skyldighet är att aktivt söka arbete och utbildning och att ge arbetskraftsmyndigheten uppgifter och redogörelser om sitt yrkeskunnande, sin arbetshistoria, utbildning och arbetsförmåga. Dessutom ska förmånstagaren genomföra en sysselsättningsplan som utarbetats i samarbete med arbetskraftsmyndigheten eller en plan som ersätter den (integrationsplan, aktiveringsplan eller sektorsövergripande sysselsättningsplan) och vid behov söka och delta i tjänster och verksamhet som främjar hans eller hennes sysselsättning.

Om en arbetssökande försummar dessa sina skyldigheter, kan giltigheten för hans eller hennes jobbsökning enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) i vissa situationer avslutas av arbetskraftsmyndigheten eller så kan tider utan ersättning föreläggas för arbetssökanden, det vill säga så kallade karenser eller skyldigheter att vara i arbete. En tid utan ersättning avser att rätten till utkomstskydd för arbetslösa förloras för viss tid och att ett skyldigheten att vara i arbete att en rätt till en förmån förloras tillsviare.

För att få en arbetslöshetsförmån måste en utländsk medborgare också uppfylla kraven för att registrera sig som arbetssökande. Bestämmelser om detta finns i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Om inte annat föreskrivs i internationella avtal som är bindande för Finland, förutsätter registreringen av en utländsk medborgare eller icke-medborgare som arbetssökande att personen har rätt att resa in i Finland för att söka arbete på grund av internationella avtal om fri rörlighet för arbetskraft som är bindande för Finland och rätt att utöva förvärvsarbete i Finland utan en sådan prövning av tillgången på arbetskraft som avses i utlänningslagen (301/2004), eller att personen har rätt att förvärvsarbete på grundval av ett beviljat uppehållstillstånd och uppehållstillståndet inte är föremål för några begränsningar för arbetsgivaren.

En arbetssökande som får en arbetslöshetsförmån har rätt att få kostnadsersättning för de i lagen om utkomststöd nämnda resekostnader och andra kostnader som föranleds av deltagandet i service som främjar sysselsättningen. Kostnadsersättningen är i princip nio euro per dag men upp till 18 euro per dag för den som deltar i service utanför sitt pendlingsområde. Kostnadsersättning betalas för den tid som arbetskraftsutbildningen samt frivilliga studier jobbsökarträning, karriärträning, utbildningsprövning, arbetsprövning och rehabiliterande verksamhet enligt

28–30 och 31 § 1 mom. i integrationslagen varar. Kostnaderna till den som får inkomstrelaterad dagpenning betalas av arbetslös-hetskassan och till den som får allmänt stöd av Folkpensionsanstalten.

Om en arbetssökande inte har rätt till en arbetslöshetsförmån eller deltar i annan service som stödjer sysselsättningen, kan han eller hon ha rätt till kostnadsersättning för utgifter enligt Arbetskraftsmyndighetens prövning.

Inkomstrelaterad dagpenning

Inkomstrelaterad dagpenning betalas vanligen till en arbetssökande som har varit etablerad på arbetsmarknaden och som fått sin försörjning genom lönearbete, företagsverksamhet eller därmed jämförbart eget arbete. Inkomstrelaterad dagpenning betalas till den som är försäkrad i en sådan arbetslöshetskassa som avses i lagen om arbetslöshetskassor.

Rätt till inkomstrelaterad dagpenning har en arbetslös som uppfyller arbetsvillkoret. Syftet med arbetsvillkoret är att visa att en person har varit etablerad på arbetsmarknaden på det sätt som anges ovan och har fått sin försörjning genom förvärvsarbete. En förutsättning för att få en inkomstrelaterad dagpenning är i princip boende i Finland på det sätt som avses i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall (16/2019), såvida inte annat följer av EU-lagstiftningen. Konsekvenserna av EU-lagstiftningen beskrivs närmare i avsnitt 2.8.

Rätt till inkomstrelaterad dagpenning har den som är medlem av en löntagarkassa och som har varit försäkrad åtminstone de 12 närmast föregående månaderna och som under de kalendermånader han eller hon varit försäkrad har uppfyllt arbetsvillkoret för löntagare. Rätt till inkomstrelaterad dagpenning har också den som är medlem av en företagarkassa och som har varit försäkrad åtminstone de 15 föregående månaderna och som medan han eller hon varit försäkrad har uppfyllt arbetsvillkoret för företagare.

Inkomstrelaterad dagpenning betalas sammanlagt för högst 300 arbetslöshetsdagar till en person som varit i arbete i högst tre år och för 400 arbetslöshetsdagar till en person som varit i arbete i sammanlagt över tre år. Om arbetsvillkoret för en person är uppfyllt då han eller hon har fyllt 58 år och han eller hon vid den tidpunkt då arbetsvillkoret uppfylls har en tid i arbete på minst fem år under de senaste 20 åren, betalas inkomstrelaterad dagpenning för sammanlagt högst 500 arbetslöshetsdagar.

Den inkomstrelaterade dagpenningen består av en grunddel på 37,21 euro (2026 års nivå) och en förtjänstdel. Om en person arbetar tillfälligt eller på deltid under arbetslösheten beaktas förvärvsinkomsten av arbetet i den jämkade inkomstrelaterade dagpenningen.

Allmänt stöd

Allmänt stöd betalas ut till en person som inte har rätt till inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller vars rätt till inkomstrelaterad dagpenning har upphört på grund av att maximitiden för inkomstrelaterad dagpenning har gått ut och som är i behov av ekonomiskt stöd. En förutsättning för att få allmänt stöd är boende i Finland på det sätt som avses i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall. Allmänt stöd betalas dock inte till en person som har rätt att förvärvsarbete med stöd av ett tillfälligt uppehållstillstånd. Det allmänna stödet betalas ut av Folkpensionsanstalten.

Det allmänna stödet är inte baserat på arbete, utan är ett orsaksbaserat stöd som betalas på sociala grunder för att trygga den arbetslösas minimiförsörjning och som till sin varaktighet är

obegränsat. Det fulla allmänna stödet är 37,21 euro per dag och cirka 800 euro per månad (på 2026 års nivå).

I behovsprövningen av det allmänna stödet beaktas i princip samtliga egna inkomster som mottagaren av stödet har. Förvärvsinkomst på grundval arbete beaktas dock i beloppet av det jäm-kade allmänna stödet. Behovsprövning sker emellertid inte för den tid mottagaren deltar i syssel-sättningsfrämjande service.

De inkomster som ska beaktas vid behovsprövningen av det allmänna stödet bedöms beroende på hur mycket inkomster som flyter in fortlöpande under arbetslöshetstiden, det vill säga att inkomster av sporadisk natur eller engångsnatur inte inverkar på arbetsmarknadsstödet belopp. I behovsprövningen beaktas även sådana inkomster som påverkar personens inkomstnivå under arbetslöshetstiden, även om inkomsterna fått under en annan tid än arbetslöshetstiden. En in-komstpost som återkommer årligen eller i övrigt på återkommande sätt fördelas som en inkomst antingen för hela året eller för en annan inkomstperiod. Före behovsprövningen avdras från den inkomst som påverkar det allmänna stödet utgifterna för att förvärva och bibehålla inkomsten. De inkomstslag som ska beaktas i behovsprövningen är till exempel vårdarvode för närstående-vårdare och kapitalinkomster.

Den inkomst som ska beaktas i behovsprövningen påverkar det allmänna stödets storlek i den mån inkomsten överstiger 311 euro per månad (brutto), varvid 50 procent av den inkomst som överstiger inkomstgränsen dras av från det allmänna stödet.

Om den som ansöker om allmänt stöd inte efter grundskolan eller gymnasiet har någon utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter, kan allmänt stöd betalas ut efter en väntetid på högst 21 veckor. Det allmänna stödet betalas till nedsatt belopp, om personen bor i sina föräldrars hushåll och inte har uppfyllt arbetsvillkoret i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Finansieringsansvaret för det allmänna stödet fördelas mellan staten och kommunerna, och dessutom finansieras det allmänna stödet med intäkterna från arbetslöshetsförsäkringspremierna för arbetstagare som inte är medlemmar i någon arbetslöshetskassa under 400 dagar efter utbetalningen av det allmänna stödet, om mottagaren av det allmänna stödet har uppfyllt arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Under de första 100 dagarna av utbetalningen av arbetslöshetsförmåner finansieras det allmänna stödet med statliga medel och intäkterna från arbetslöshetsförsäkringspremierna. Därefter används statliga medel och intäkterna från arbetslöshetsförsäkringspremierna för att finansiera skillnaden mellan det allmänna stödet och finansieringsandelen från den kommun där mottagaren av det allmänna stödet är bosatt. Finansieringsandelen för den kommun där mottagaren av det allmänna stödet är bosatt ökar i takt med att utbetalningsperioden för arbetslöshetsförmånen blir längre. Kommunens finansieringsansvar börjar när personen har fått en arbetslöshetsförmån i 100 dagar, varvid kommunens finansieringsansvar är 10 procent. Efter 200 dagar ökar kommunens finansieringsansvar till 20 procent, efter 300 dagar till 30 procent, efter 400 dagar till 40 procent och efter 700 dagar når kommunens finansieringsandel den övre gränsen på 50 procent. Vid beräkningen av antalet dagar för vilka arbetslöshetsförmån betalas, beaktas de dagar för vilka stödmottagaren har fått allmänt stöd eller därförinnan inkomstrelaterad dagpenning.

Allmänt stöd som betalas ut till personer som omfattas av lagen om främjande av integration (681/2023, härefter *integrationslagen*) finansieras med statliga medel, från och med den första anteckningen om hemkommun i bosättningskommunen, i antingen ett eller tre år, beroende på persongrupp, om mottagaren av det allmänna stödet inte har uppfyllt arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och hans eller hennes allmänna stöd därför inte finansieras med

intäkterna från arbetslöshetsförsäkringspremien. De som hör till persongruppen i fråga är sådana som har ett i utlänningslagen (301/2004) avsett giltigt uppehållstillstånd i Finland, vars uppehållsrätt har registrerats eller som har beviljats ett uppehållskort i enlighet med utlänningslagen eller är en nordisk medborgare vars uppehållsrätt har registrerats i enlighet med vad som har överenskommit mellan de nordiska länderna om registrering av befolkningen. Under tre år efter den första anteckningen om hemkommun finansierar staten arbetsmarknadsstödet för till exempel personer som får internationellt skydd och deras familjemedlemmar. För andra än de ovan nämnda som omfattas av tillämpningsområdet för integrationslagen, finansierar staten det allmänna stödet under ett år från den första anteckningen om hemkommun. Den arbetslöshetsförmån som betalas till personer under den tid staten har fullt finansieringsansvar inkluderas inte heller i utbetalningsdagarna för det allmänna stödet.

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

I lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs det om arbetskraftspolitiskt utlåtande. Arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (UF-centret) ger Folkpensionsanstalten bindande utlåtanden om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få en arbetslöshetsförmån. Vissa uppgifter som förutsätter prövning i samband med utlåtanden har centraliserats på det riksomfattande planet till UF-centret.

I arbets- och näringsministeriets förordning om givande av arbetskraftspolitiskt utlåtande och om uppgifter som ska antecknas i utlåtandet (512/2024) finns bestämmelser om tidsfristen för lämnande av utlåtande. Arbetskraftsmyndigheten ska ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande i ärenden där den är ansvarig inom sju dygn från det att den sökande har lämnat de upplysningar som behövs för utlåtandet eller från det att tidsfristen för lämnandet av upplysningar har gått ut, såvida inte annat följer av ärendets karaktär eller omfattning eller av andra särskilda skäl. UF-centret ska inom 30 dagar lämna de utlåtanden som ankommer på centret.

2.1.2 Utkomststöd

Utkomststödet beskrivs här med beaktande av de förslag till ändringar som framgår av regeringens proposition RP 116/2025 rd med förslag till lagar om ändring av lagen om utkomststöd, 64 § i lagen om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården och 10 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Utkomststödet är en förmån i enlighet med 19 § 1 mom. i grundlagen som tryggar vars och ens rätt till oundgänglig försörjning och omsorg som behövs för ett människovärdigt liv. Det är fråga om en stödform som beviljas i sista hand, och förutsättningarna för att få detta stöd utreds genom individuell behovsprövning. Det handlar om en familjespecifik form av stöd som är avsedd för situationer där en person eller en familj av någon orsak inte klarar av att betala sina nödvändiga löpande utgifter. Av denna anledning beviljas stödet för en kort tid, det vill säga huvudsakligen endast för en månad åt gången.

Syftet med utkomststödet, i förhållande till den övriga sociala tryggheten, är att i sista hand tillfälligt komplettera det övriga systemet och stödet i särskilda situationer. Utkomststöd kan beviljas för brådskande stödbehov, förändringar i livet eller överraskande exceptionella utgifter. I vissa fall kan det på grund av en komplicerad personlig situation uppstå ett långvarigt behov av utkomststöd, när de övriga förmånerna inte utgör ett tillräckligt skydd.

Utkomststödet består av grundläggande utkomststöd, som verkställs av Folkpensionsanstalten, samt kompletterande och förebyggande utkomststöd, som socialvården inom välfärdsområdet ansvarar för.

Behovet av utkomststöd och stödets belopp konstateras med hjälp av en beräkning som beaktar personens och familjens sammanlagda inkomster samt i lagen om utkomststöd definierade utgifter. Det grundläggande utkomststödet och det kompletterande utkomststödet hänger starkt ihop med varandra bland annat på så sätt att den beräkning som utarbetats av Folkpensionsanstalten utnyttjas som grund för det kompletterande utkomststödet. Ingen redogörelse behöver uppvisas om de utgifter som täcks med det grundläggande utkomststödet grunddel, och utgifternas kalkylmässiga storlek har fastställts på förhand i lagen enligt familjetyp. För varje familjemedlems vidkommande beaktas i beräkningen en egen grunddel som utgiftspost, vars storlek varierar beroende på hushållets storlek och ålder och antal i fråga om de barn som ska försörjas. De utgifter som täcks med grunddelen anses innefatta utgifter för kost samt andra utgifter som hänför sig till en persons och familjs dagliga uppehälle och som fastställts i lag. Från och med den 1 februari 2026 är grunddelens belopp för en ensamstående 578,43 euro per månad.

De så kallade övriga grundutgifterna består av exempelvis utgifter för boende samt hälso- och sjukvårdsutgifter. För dessa utgifter ska särskild utredning läggas fram. Beaktandet av övriga utgifter är förenat med prövning, eftersom utgifterna godkänns till den del de är av relevant storlek. I förarbetena till lagen om utkomststöd har det konstaterats att de övriga grundutgifterna i praktiken i allmänhet beaktas enligt deras faktiska storlek, om de inte anses oskäligen (se t.ex. RP 358/2014 rd, s. 32). Det nödvändiga beloppet av utgifter för boende i varje kommun och familjetyp fastställs dock i statsrådets förordning om det behövliga beloppet av boendeutgifter för utkomststöd (144/2024).

Personer som är stadigvarande bosatta i Finland har rätt till utkomststöd. Vistelsens faktiska karaktär ska utredas individuellt för varje sökande. I den ändring av lagen om utkomststöd som träder i kraft den 1 februari 2016 preciseras den personkrets som omfattas av tillämpningsområdet. Uppehållstillståndet ska vara i kraft, om vistelsen i fråga om en myndig person förutsätter ett sådant. Också en anhängig ansökan om uppehållstillstånd uppfyller kravet på uppehållstillstånd, om tillståndet har sökts i Finland. Rätt till så kallat fullt utkomststöd föreligger inte, om personen har fått ett verkställbart beslut om avlägsnande ur landet. I sådana fall bestäms rätten till utkomststöd enligt vad som gäller för dem som vistas tillfälligt i landet.

Personer som vistas tillfälligt i Finland har endast rätt till brådskande och nödvändigt stöd. Folkpensionsanstalten och välfärdsområdena ansvarar för stödet till personer som vistas tillfälligt i landet. I praktiken genomförs arbetsfördelningen på ett sådant sätt att Folkpensionsanstalten beviljar brådskande stöd med betalningsförbindelse för livsmedel och brådskande läkemedel. Socialvården bedömer behovet av tillfälligt boende och andra särskilda behov, till exempel för barnfamiljer.

Staten och kommunerna svarar för hälften var av finansieringen av det grundläggande utkomststödet. Från början av 2027 är dock kommunens finansieringsandel 100 procent av det grundläggande utkomststödet om den sökande är 18–24 år och om det i familjen endast finns personer i åldern 18–24 år. Finansieringen av de delar av stödet som välfärdsområdena ansvarar för sker via välfärdsområdenas allmänna finansiering.

Skyldighet i anslutning till utkomststödet att anmäla sig som arbetssökande och sänkning av grunddelen

Enligt lagen om utkomststöd är var och en är skyldig att enligt bästa förmåga dra försorg om sig själv och sitt eget uppehälle samt i den omfattning som bestäms i äktenskapslagen (234/1929), i lagen om underhåll för barn (704/1975) och i annan lag om sin makes samt sina minderåriga barns och adoptivbarns uppehälle. Skyldigheten för den som ansöker om utkomststöd att anmäla sig som arbetslös arbetssökande enligt lagen om utkomststöd preciseras i den

ändringslag som träder i kraft den 1 februari 2026. Den som har fyllt 18 år och som ansöker om utkomststöd och som inte uppnått den ålder som berättigar till ålderspension enligt 10 § 1 mom. i folkpensionslagen (568/2007), eller den som är 17 år och som har fullgjort sin läroplikt, är skyldig att anmäla sig som arbetssökande som söker heltidsarbete och hålla sin jobbsökning i kraft på det sätt som avses i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023), om inte personen 1) arbetar som löntagare i arbete där antalet arbetstimmar är minst 30 timmar per vecka; 2) får den utkomst som oundgängligen behövs genom sysselsättning som företagare eller i eget arbete; 3) studerar på heltid och får en primär förmån som är avsedd att trygga utkomsten under studierna; 4) är en sådan person som avses i 3 kap. 3 § 1 mom. eller 4 § 2 mom. 1–6 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002); 5) på grund av anstaltsvård är förhindrad att ta emot arbete; 6) vårdar hemma ett barn som är under tre år och för det får sådant stöd för hemvård som avses i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996); 7) arbetar som en sådan familjevårdare som avses i familjevårdslagen (263/2015) så att den vård som uppdragsavtalet om familjevård avser binder personen för minst 4 timmar per dag, 8) är en sådan närståendevårdare som avses i lagen om stöd för närståendevård (937/2005) så att den vård som avtalet om närståendevård avser binder personen för minst 4 timmar per dag; 9) fullgör värnplikt eller civiltjänst; eller 10) på grund av någon annan godtagbar och med i 1–9 punkten nämnda orsaker jämförbar orsak är förhindrad att ta emot arbete.

Om den som ansöker om utkomststöd inte anmäler sig som arbetssökande hos Arbetskraftsmyndigheten, kan utkomststödet grunddel sänkas. Skyldigheten för integrationskunder som ansöker om utkomststöd att registrera sig som arbetssökande fastställs på grundval av 2 a § i lagen om utkomststöd på samma villkor som för andra personer som ansöker om utkomststöd.

Utkomststödet grunddel kan likaså sänkas på de andra grunder som anges i lagen om utkomststöd. Sänkningens varaktighet och belopp beror på den omständighet som den grundar sig på. Bestämmelserna i lagen om utkomststöd om sänkning av grunddelen ändras från den 1 februari 2026 på följande sätt.

Grunddelens belopp sänks med 50 procent för en person som fyllt 18 år och som trots Folkpensionsanstaltens uppmaning inte inom en tidsfrist på en månad har ansökt om en sådan primär förmån som personen med beaktande av livssituationen och omständigheterna sannolikt kan antas ha rätt till, eller om en person som enligt 2 a § i lagen om utkomststöd är skyldig att anmäla sig som arbetssökande för heltidsarbete trots Folkpensionsanstaltens uppmaning inte inom en tidsfrist på en månad har gjort en sådan anmälan. I dessa situationer kan sänkningen av grundbeloppet pågå tills personen, på uppmaning av Folkpensionsanstalten, ansöker om den primära förmånen eller registrerar sig som arbetssökande hos Arbetskraftsmyndigheten.

Grunddelens belopp sänks med 20 procent för den som har förfarit Arbetskraftspolitiskt klandervärt på ett sådant sätt att han eller hon inte med stöd av 2 kap. 13 eller 14 § eller 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är berättigad till arbetslöshetsförmån för viss tid eller tills vidare eller om en invandrare som avses i integrationslagen och som inte enligt lagen om utkomststöd är skyldig att anmäla sig som arbetssökande vid Arbetskraftsmyndigheten utan grundad anledning har vägrat delta i utarbetandet av en integrationsplan eller i sysselsättningsfrämjande åtgärder som avtalats specificerat i integrationsplanen eller om invandraren genom sin försummelse har föranlett att ingen integrationsplan har kunnat utarbetas. Om grunddelens belopp i dessa fall sänkts med 20 procent redan under en månad och förutsättningarna för en sänkning av grunddelen fortsätter även under följande månad, fortsätter sänkningen av grunddelen med 40 procent så länge förutsättningarna för en sänkning av grunddelen uppfylls.

I situationer som involverar arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande där en förmånstagares arbetslöshetsförmån har sänkts för viss tid beror sänkningen på hur länge avbrottet i utkomstskyddet varar, så att ett avbrott på 7–30 dagar i utkomstskyddet för arbetslösa orsakar en sänkning av utkomststödet på en månad. Ett 45 dagars avbrott i utkomstskyddet orsakar en sänkning av grunddelen i två månader. Ett avbrott i utkomstskyddet som fastställts att gälla tills vidare leder i princip till en sänkning av grunddelen i sex månader. Sänkningen skulle emellertid i detta fall vara en kortare tid, dock minst två månader, om personens rätt till arbetslöshetsförmåner återställs eller om personen inte längre ska anses vara arbetslös.

Om en invandrare inte på grundval av 2 a § i lagen om utkomststöd är skyldig att anmäla sig som arbetssökande hos Arbetskraftsmyndigheten, kan sänkningen av grunddelen pågå i högst två månader från dagen för vägran eller försummelse i fall som gäller bristande efterlevnad av integrationsplanen.

I alla de fall som beskrivs ovan kan sänkningen dock endast göras om den inte äventyrar den utkomst som oundgängligen behövs för att trygga ett människovärdigt liv och sänkningen inte heller i övrigt kan anses oskälig. Sänkning av grunddelen kräver alltid en sammantagen bedömning i det enskilda fallet. Innan grunddelen sänks för första gången ska klienten ges tillfälle att lägga fram en utredning om skälen till att grunddelen inte ska sänkas eller till att sänkningen skulle vara oskälig. När sänkningen av grunddelen fortsätter på samma grunder och med samma belopp som grunddelen har sänkts föregående månad, ska klienten ges särskilt tillfälle att lägga fram ny utredning endast om det av ansökan eller annars framkommer skäl på basis av vilka det kan anses nödvändigt att höra klienten på nytt.

I enlighet med 84 § 3 mom. i integrationslagen lämnar Folkpensionsanstalten avgiftsfritt till kommunen för genomförandet av en bedömning av kompetens och behovet av integrations-tjänster enligt 14 § nödvändiga uppgifter om invandrare som annat än tillfälligt får utkomststöd enligt lagen om utkomststöd. Detta avser uppgifter som är nödvändiga för att kommunen ska kunna nå invandrare, det vill säga kontaktuppgifter och identifieringsuppgifter. I praktiken rik-tas bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster också till invandrare som får annat än tillfälligt, i lagen om utkomststöd avsett stöd och vid behov upprättas en integrationsplan för dem på det sätt som avses i 16 § i integrationslagen.

2.1.3 Bostadsbidrag

Bestämmelser om hushålls rätt till bostadsbidrag finns i lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014). Bostadsbidraget beviljas hushållet gemensamt och påverkas av hela hushållets sam-manlagda inkomster och egendom.

Bostadsbidragets belopp bestäms enligt antalet personer som hör till hushållet, de boendekost-nader som ska beaktas i bostadsstödet samt de inkomster och den egendom som medlemmarna i hushållet har. När bostadsbidraget beräknas beaktas som månadsinkomst de fortlöpande eller årligen återkommande bruttoinkomsterna för hushållets medlemmar. Som inkomster beaktas inte de prioriterade inkomster som det föreskrivs om i lagen och inte heller arv, gåva, tillfälliga försäljningsvinster eller därmed jämförbara tillfälliga inkomster eller barnens inkomster. När bostadsbidraget beräknas beaktas som inkomst exempelvis en arbetslöshetsförmån som en med-lem i hushållet får.

2.1.4 Boende enligt lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall

Lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall innehåller bestämmelser om tillämpningen av lagstiftningen om bosättningsbaserade förmåner till personer som kommer

från utlandet till Finland eller som flyttar från Finland till utlandet. Lagen tillämpas tillsammans med lagstiftningen om bosättningsbaserade förmåner och den internationella lagstiftningen om samordning av de sociala trygghetssystemen. Bo-ende i Finland bestäms på olika sätt beroende på om en person kommer till Finland från ett EU- eller EES-land eller från Schweiz eller från något annat land där EU-lagstiftningen inte tillämpas. Rätten till bosättningsbaserade förmåner kan grunda sig antingen på boende eller arbete. Om boendekriterierna inte uppfylls har en person ändå, om förutsättningar som gäller arbete, rätt till förmåner enligt 1 § 2 mom. 1 punkten i den nämnda lagen om förutsättningarna enligt förmånelagstiftningen uppfylls. Boende ger en mer omfattande rätt också till förmåner enligt 1 § 2 mom. 2 punkten.

Frågan om boende när det gäller personer som kommer till Finland från ett EU- eller EES-land eller Schweiz av görs i först hand enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (härefter EU-förordning 883/2004) och i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordningen om samordning av de sociala trygghetssystemen. Om ingen överenskomst mellan bosättningslandet kan nås mellan ursprungslandet och den stat till vilken personen reser, kommer bosättningen att avgöras med beaktande av de faktorer som rör fastställandet av bosättningen i enlighet med artikel 11 i förordning 987/2009, såsom bosättningsens varaktighet, familjesituationen, inkomstkällan och beskattningslandet. I enlighet med EU-domstolens beslutspraxis anses det land vara bosättningsland, där den berörda personen har sina huvudsakliga intressen, på grundval av de ovan nämnda kriterierna. EU-domstolen har också ansett att en person endast kan ha ett bosättningsland åt gången när han eller hon rör sig mellan länder som tillämpar förordningen om samordning av de sociala trygghetssystemen. Det är också möjligt att det land där personen arbetar skiljer sig från bosättningslandet, exempelvis i situationer med gränsöverskridande arbete.

När en person flyttar till Finland från ett land som inte tillämpar EU-lagstiftning bedöms personens bosättning i Finland med beaktande av vad som föreskrivs i 4 § i lagen om hemkommun (201/1994) om bestämmande av hemkommun och bostad för en person som kommit till Finland från utlandet. FPA bedömer dock självständigt om boendet är permanent och FPA är inte beroende av det beslut om hemkommun som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har fattat. I 4 § i lagen om hemkommun nämns såsom omständigheter som tyder på stadigvarande flytt och boende bland annat ett kontinuerligt uppehållstillstånd (A-tillstånd) och en familjanknytning till en person som redan bor i Finland. Ett sådant uppehållstillstånd kan beviljas exempelvis på grund av arbete eller familjeband. Dessutom kan internationella studerande få ett kontinuerligt A-tillstånd för hela studietiden, varvid också en familjemedlem till studeranden kan få ett A-tillstånd.

En innehavare av ett tillfälligt uppehållstillstånd (B-tillstånd) som flyttar till Finland och har ett arbetsavtal som gäller tills vidare eller för minst två år anses vara boende i Finland redan från och med att arbetet inletts. Även en redan förverkligad ettårig vistelse i Finland gör det möjligt för arbetstagaren att få rätt till förmåner såsom bosatt i Finland.

En tredjelandsmedborgare som anländer från ett land som inte tillämpar EU-lagstiftning har också rätt till förmåner enligt 1 § 2 mom. 2 punkten i lagen om villkoren enligt förmånelagstiftningen är uppfyllda.

Rätten till bosättningsbaserade förmåner innebär inte alltid att en person också anses vara bosatt i Finland. Såsom beskrivits ovan kan rätten till förmåner vid inresa också grundas på arbete, om villkoren för bosättning uppfylls först vid en senare tidpunkt. Sedan lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande situationer trädde i kraft den 1 april 2019 har anställnings- och bosättningsvillkoren granskats från den tidpunkt då ansökan om förmånen görs.

2.2 Invandringen till Finland

Finland har en relativt kort invandringshistoria och invandringen har inte varit lika stor som till de flesta andra EU-länder. Det årliga antalet invandrare har dock ökat betydligt på 2000-talet och förväntas förbli på en högre nivå än tidigare också framöver. Sedan 1990-talet har den årliga invandringen till Finland överstigit antalet personer som flyttar bort från landet. Under 2010-talet var nivån på nettoinvandringen skäligen jämn, det vill säga cirka 15 000 personer, men från 2021 har nettoinvandringen ökat betydligt och ser ut att stabilisera sig på en klart högre nivå. År 2023 flyttade ett rekordantal personer till Finland, det vill säga 73 236, och nettoinvandringen nådde upp till 57 914 personer, det vill säga nästan fyrdubblades jämfört med nivån före 2020. År 2024 minskade nettoinvandringen något, men låg ändå kvar på en historiskt hög nivå på 47 051 personer. Den ökade nettoinvandringen kan till viss del förklaras av det stora antalet ukrainare som anländer under tillfälligt skydd, men det har också noterats en ökning av antalet invandrare från Asien. När det gäller utvandring har det inte skett någon motsvarande förändring och nivån har legat någorlunda stabilt på omkring 15 000–16 000 personer per år.¹

I slutet av 2024 bodde omkring 411 000 utländska medborgare i Finland, varav 54,5 procent var män och 45,5 procent kvinnor. Åldersstrukturen bland utländska medborgare är betydligt lägre än bland befolkningen med finländsk bakgrund. Av alla utländska medborgare är ca 43,6 procent i åldern 20–39 år. Av medborgare med finländsk bakgrund är ca 23,5 procent i åldern 20–39 år.²

Under de senaste åren har de viktigaste orsakerna till att flytta till Finland i storleksordning varit familj, arbete, studier och internationellt skydd. Särskilt den arbetsrelaterade invandringen från länder utanför Europa har ökat. Under 2024 beviljades totalt 42 200 första uppehållstillstånd, 12 210 uppehållstillstånd beviljades på grund av tillfälligt skydd och 1 581 positiva asylbeslut fattades. Av de första uppehållstillstånden var 31 421 för kontinuerliga A-tillstånd och 10 779 B-tillstånd för tillfällig invandring till Finland. Första uppehållstillstånd beviljades på grund av familjeförhållanden i 18 018 fall, varav cirka 92,6 % var A-tillstånd. På grund av arbete utfärdades 11 103 första uppehållstillstånd, varav ungefär två av tre var sådana uppehållstillstånd för arbetstagare som kräver ett partiellt beslut, varvid tillståndet ger rätt att arbeta inom den yrkessektor som anges i tillståndet eller alternativt hos en viss arbetsgivare. Omkring vart tionde arbetsgrundade uppehållstillstånd beviljades antingen som uppehållstillstånd för specialist eller som EU-blåkort.³

När man granskar antalet utländska medborgare som bor i Finland utgörs det högsta antalet av medborgare i Estland, Ukraina, Ryssland, Kina, Indien och Filippinerna.⁴ Under 2024 beviljades det högsta antalet första uppehållstillstånd till medborgare i Filippinerna (3 464), Indien (3 269), Kina (2 779) och Sri Lanka (2 728).⁵ Tidigare flyttade man till Finland huvudsakligen från europeiska länder och närområdena (i synnerhet från Estland, Ryssland och forna Sovjetunionen), men i och med den ökade invandringen har också invandringens struktur förändrats i någon mån. Invandringen från Asien har ökat särskilt snabbt, men fortfarande kommer de flesta invandrarna från Europa. Under 2024 registrerades totalt 7 619 EU-medborgare med uppehållsrätt, och Estland, Tyskland, Rumänien, Italien och Frankrike var de fem största

---

¹ Finlands officiella statistik (FOS): Flyttningsrörelsen – Statistikcentralen

² Befolkningsstruktur, Statistikcentralen.

³ Migrationsverket

⁴ Befolkningsstruktur, Statistikcentralen.

⁵ Migrationsverket

medborgarskapsgrupperna. Omkring 37 procent av registreringarna baserades på arbete, omkring 29 procent på familjescäl och omkring 17 procent på studier.

Sedan mars 2022 har ukrainare flyttat till Finland med stöd av uppehållstillstånd för tillfälligt skydd. Enligt det nuvarande beslutet av Europeiska unionens råd kommer uppehållstillstånd för tillfälligt skydd att beviljas till och med den 4 mars 2027. Omkring 84 000 ukrainare har flyttat till Finland på grund av tillfälligt skydd sedan Rysslands anfallskrig inleddes, varav de flesta har anlänt under de första två åren, men fortfarande reser ukrainare in i landet med en takt av från några hundra till knappt 2 000 per månad. Av alla ukrainare som anlänt på grund av tillfälligt skydd har omkring 58 000 varit i arbetsför ålder.⁶ När det gäller det totala antalet bör det dock noteras att inte alla personer som har rest in i Finland på grund av tillfälligt skydd längre bor kvar i Finland, eftersom de kan ha återvänt till Ukraina eller flyttat till en annan EU-medlemsstat.

Invandrarna bosätter sig inte jämnt över hela Finland, utan migrationen är starkt koncentrerad till tillväxtcentra i södra Finland. Av dem som har ett främmande språk som modersmål bor cirka 72 procent i landskapen Nyland, Egentliga Finland och Birkaland. Liksom på andra håll i Västeuropa bosätter sig invandrarna också i Finland i de största städerna. Av den del av hela landets befolkning som har ett främmande språk som modersmål bodde år 2023 över 25 procent i Helsingfors och ungefär hälften i huvudstadsregionen.⁷

2.3 Utnyttjandet av förmåner

2.3.1 Hur arbetsmarknadsstöd för nyanlända invandrare utnyttjas

Enligt Folkpensionsanstaltens registeruppgifter utbetalades arbetsmarknadsstöd⁸ under den ettåriga granskningsperioden (1 juli 2024–30 juni 2025) till 18 785 personer som inte uppfyllde arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som hade bott i Finland i mindre än tre år och talade ett annat språk än finska eller svenska som modersmål. Nivån på kunskaperna i finska eller svenska hos målgruppen i materialet har inte beaktats i andra avseenden, så det totala belopp som presenteras omfattar förmodligen personer som talar finska eller svenska på nivå B1.1 inom minst två av det aktuella språkets delområden.⁹ I denna grupp hade utöver arbetsmarknadsstöd också allmänt bostadsbidrag utbetalats till cirka 45 procent och grundläggande utkomststöd till cirka 30 procent.

Under granskningsperioden utbetalades arbetsmarknadsstöd i genomsnitt per månad till 11 106 personer som tillhörde den granskade gruppen och det totala antalet ersättningsdagar var cirka 3 miljoner. Av stödmottagarna var 11 429 (60,8 procent) kvinnor och 7 356 (39 procent) män.

Enligt Folkpensionsanstaltens material hade cirka 40 procent av mottagarna bott i Finland i ett år. Personer som bott mindre än ett år och mer än två år utgjorde cirka 30 procent i vardera gruppen. I detta avseende bör det noteras att fördelningen enligt tid i landet sannolikt påverkas

---

⁶ Migrationsverket

⁷ Befolkningsstruktur, Statistikcentralen.

⁸I Folkpensionsanstaltens register ingår uppgifter om personer som får arbetsmarknadsstöd enligt den lagstiftning som gällde under granskningsperioden.

⁹Den antagna nivån på språkkunskaperna som det hänvisas till i avsnitt 4.2 har inte tillämpats på granskningsperiodens uppgifter, utan gruppen presenteras i detta avsnitt som en helhet med avseende på Folkpensionsanstaltens registeruppgifter.

av nettoinvandringsnivån och dess fluktuation. Dessutom är det också möjligt att övergången till en orsaksbaserad förmån fortfarande pågår för dem som har bott i landet i mindre än ett år.

Tabell 1. Personer som fått arbetsmarknadsstöd och som inte uppfyller arbetsvillkoret och som har bott i Finland en kortare tid än tre år och vilkas modersmål är något annat än finska eller svenska, enligt åldersgrupp under granskningsperioden 07/2024–06/2025.

Åldersgrupp (åldrar)	Antal
Under 21	861
21–25	1 885
26–30	3 704
31–35	4 105
36–40	3 479
41–45	2 225
46–50	1 274
51–55	719
56–60	351
över 60	182
Sammanlagt	18 785

Under granskningsperioden utgjorde 11 288 stödmottagare i åldern 26–40 år omkring 60 procent av hela gruppen. Endast 1 252 personer över 50 år som fick arbetsmarknadsstöd tillhörde målgruppen, vilket motsvarar cirka 6,7 procent. Såsom framgår av avsnitt 2.2 är invandrarnas demografiska struktur tydligt fokuserad på personer i arbetsför ålder, särskilt de som befinner sig i början av sitt arbetsliv, och målgruppens åldersspecifika tyngdpunkt kan anses vara förenlig med den.

Folkpensionsanstaltens uppgifter om ursprungsland för personer som får arbetsmarknadsstöd överensstämmer i stort med den allmänna bild som i avsnitt 2.2 ges av invandringen. De sex största grupperna av ursprungsländer bland mottagarna av arbetsmarknadsstöd är Iran (1 404), Ryssland (1 279), Turkiet (1 247), Sri Lanka (1 002), Filippinerna (983) och Indien (983). Det är värt att notera att Iran och Turkiet inte återfinns bland de tio främsta ursprungsländerna under de senaste åren när det gäller antalet invandrare. Bland de största grupperna av ursprungsländer i tabell 2 är Ryssland, Filippinerna och Indien sådana att man från dem emigrerar av arbets- och familjeskäl, medan man från Sri Lanka, Bangladesh och Nepal emigrerar till Finland särskilt av studie- och familjeskäl. Dessutom har Irak, Afghanistan och Somalia under de senaste åren varit de tre största ursprungsländerna för migranter under internationellt skydd. Med undantag för Ryssland och Turkiet är samtliga i tabell 2 angivna ursprungsländer belägna antingen i Afrika eller Asien.

Tabell 2. Personer som fått arbetsmarknadsstöd och som inte uppfyller arbetsvillkoret och som har bott i Finland en kortare tid än tre år och vilkas modersmål är något annat än finska eller svenska, enligt ursprungsland under granskningsperioden 07/2024–06/2025.

Ursprungsland	Antal
Iran	1 404
Ryssland	1 279
Turkiet	1 247
Sri Lanka	1 002
Filippinerna	983
Indien	983
Bangladesh	933
Irak	926
Nepal	881
Afghanistan	713
Somalia	635
Thailand	503
Pakistan	499
Kina	457
Vietnam	423
Syrien	348
Nigeria	336
Etiopien	298
Libanon	291
Zambia	290
Andra länder sammanlagt	4 354
Sammanlagt	18 785

Enligt uppgifter från Folkpensionsanstalten bodde de flesta mottagarna av arbetsmarknadsstöd enligt registermaterialet i Helsingfors (3 909), Esbo-Grankulla (2 574) och Vanda (2 196). Sammanlagt bodde omkring 65 procent av de som fick arbetsmarknadsstöd under granskningsperioden i pendlingsområdet för de sex största städerna, och omkring 46 % i huvudstadsregionen. Också den geografiska fördelningen av stödtagare följer den fördelningen av personer med främmande språk som modersmål i Finland som framgår av avsnitt 2.2.

Tabell 3. Personer som fått arbetsmarknadsstöd och som inte uppfyller arbetsvillkoret och som har bott i Finland en kortare tid än tre år och vilkas modersmål är något annat än finska eller svenska, enligt pendlingsregion under granskningsperioden 07/2024–06/2025. I punkten övriga pendlingsregioner sammanställs alla de pendlingsregioner där det under granskningsperioden funnits färre än 200 stödtagare.

Pendlingsregion	Antal
Helsingfors	3 909
Esbo-Grankulla	2 574
Vanda	2 196
Tammerforsregionen	1 448
Åbo	1 356
Uleåborgsregionen	690
Jyväskylä-Muurame	541
Österbotten	524
Södra Karelen	402
Kuopio	391
Lahtis	390
Norra Karelen	371
Mellersta Nyland	344
Kajanaland-Nordöstra Finland	314
TyöHäme	305
Sydvästra Lappland	205
Satakunta	202
Övriga sysselsättningsområden sammanlagt	2 623
Sammanlagt	18 785

Enligt uppgifterna i registermaterialet hade 1 067 personer (53,6 procent) av mottagarna av arbetsmarknadsstöd inga minderåriga barn att försörja. Samtidigt hade 4 507 (24 procent) stödtagare ett minderårigt barn att försörja, 2 750 (14,6 procent) två minderåriga barn att försörja och 966 (5,1 procent) tre minderåriga barn att försörja. Endast 495 stödmottagare (2,6 procent) hade fyra eller fler barn att försörja. Trots att mer än 60 procent av stödmottagarna var i familjebildningsålder hade bara något färre än varannan stödtagare barn att försörja.

2.3.2 Hur utkomststöd för personer som är bosatta i landet med ett uppehållstillstånd som beviljats på grund av tillfälligt skydd utnyttjas

Som det påpekats i avsnitt 2.1.1 och 2.1.2 har en arbetslös arbetssökande som är bosatt i Finland med ett uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd inte rätt till allmänt stöd om han eller hon inte uppfyller arbetsvillkoret. I avsnitt 2.2 konstateras det att de personer som befinner sig i landet på grund av tillfälligt skydd är ukrainare. I stället för allmänt stöd tryggas denna grupp försörjning i allmänhet genom det grundläggande utkomststödet, om hushållets resurser och inkomster inte är tillräckliga.

Enligt Folkpensionsanstaltens uppskattning har det genomsnittliga årliga beloppet för grundläggande utkomststöd betalats ut till cirka 11 000 sådana hushåll där den sökande har varit en

ukrainare i arbetsför ålder. De flesta antas befinna sig i landet på grund av tillfälligt skydd, eftersom antalet ukrainare som fick grundläggande utkomststöd före krigsutbrottet var högst några hundra på årsbasis, enligt registeruppgifter från Folkpensionsanstalten.

Av dessa hade omkring 8 000 hushåll inga betydande andra tillgångar eller inkomster som skulle beaktas vid beräkningen av det grundläggande utkomststödet. Det grundläggande utkomststöd som beviljats omkring 3 000 hushåll låg däremot under 640 euro per månad, dvs. under nettobeloppet för det allmänna stödet. Detta innebär att om en person som bor i ett hushåll beviljades allmänt stöd, skulle hushållets rätt till utkomststöd i princip upphöra. Av detta antal hade cirka 900 förvärvsinkomster utöver det grundläggande utkomststödet, varvid jämkat allmänt stöd skulle ha beviljats.

Utöver utkomststöd har ukrainare rätt till andra förmåner av olika skäl, t.ex. allmänt stöd. Omkring 90 procent av de hushåll som fick utkomststöd fick också allmänt bostadsbidrag. Alla de ukrainare som hänförs till den ovan beskrivna gruppen är inte arbetsföra och det kan därför inte antas att hela gruppen skulle överföras till det allmänna stödet, ifall rätt till ett sådant stöd skulle uppkomma.

2.4 Invandrades ställning på arbetsmarknaden och språkkunskapernas betydelse

2.4.1 Invandrarens ställning på arbetsmarknaden

Sysselsättningsgraden bland personer med utländsk bakgrund är cirka 10–20 procentenheter lägre och arbetslöshetsgraden cirka 5–10 procentenheter högre än för personer med finländsk bakgrund. I augusti 2025 var antalet utländska arbetslösa arbetssökande (inklusive permitterade) enligt arbetskraftsmyndighetsstatistiken 48 000, dvs. cirka 15,5 procent av alla arbetslösa arbetssökande¹⁰. En exakt bedömning av sysselsättningsgraden försvåras av att olika mätare och definitioner används för statistiken. Finlands officiella och internationellt jämförbara sysselsättningsgrad bygger på Statistikcentralens arbetskraftsundersökning. Enligt den var sysselsättningsgraden för personer födda utomlands 63 procent under det andra kvartalet år 2025 och sysselsättningsgraden för utländska medborgare 59 procent.¹¹ Sysselsättningsgraden för personer födda utomlands var alltså 11 procentenheter lägre än för dem som är födda i Finland och sysselsättningsgraden för utländska medborgare 15 procentenheter lägre än för finländska medborgare. Enligt den sysselsättningsstatistik som baserar sig på olika administrativa register är sysselsättningsgraden för personer med utländsk bakgrund lägre än vad den officiella sysselsättningsgraden anger. Enligt sysselsättningsstatistiken var sysselsättningsgraden för 18–64-åriga personer med utländsk bakgrund och födda utomlands 58 procent år 2023, vilket var 17 procentenheter lägre än för personer med finländsk bakgrund.¹² Sysselsättningsgraden för invandrare är konjunkturkänsligare än för resten av arbetskraften, bland annat eftersom en större andel av den vanligtvis är verksam inom konjunkturkänsliga sektorer som byggverksamhet, handel och transport. Sysselsättningen bland i synnerhet invandrarkvinnor har utvecklats positivt sedan 2015, men sedan 2023 har den ekonomiska nedgången förvärrat läget för både invandrarkvinnor och invandramän.

I Finland är skillnaden mellan sysselsättningsgraden för utländska och finska medborgare klart större än i de andra nordiska länderna.¹³ Skillnaderna är inte bara talande för hur man lyckats

---

¹⁰ Arbetsförmedlingsstatistik, arbets- och näringsministeriet.

¹¹ Arbetskraftsundersökning, Statistikcentralen/Eurostat. Siffrorna är säsongrensade.

¹² Sysselsättning, Databasen för integrationsindikatorer.

¹³ Arbetskraftsundersökning, Statistikcentralen/Eurostat

med integrationen i dessa länder utan säger också något om invandrarbefolkningen sammansättning och arbetsmarknadernas specifika drag. I Finland är sysselsättningsgraden för personer med flyktningbakgrund betydligt lägre än i de övriga nordiska länderna.¹⁴

Invandrarnas ställning på arbetsmarknaden och deras sysselsättningsgrad är starkt förknippad med orsakerna till invandringen och hur lång tid det gått sedan flytten. Sysselsättningsgraden för personer med utländsk bakgrund stiger avsevärt under den tid de bor i landet. Sysselsättningsgraden för personer med utländsk bakgrund är cirka 80 procent ett decennium efter flytten. Sysselsättningsgraden för personer som kommit på grund av internationellt skydd förbättras i takt med att vistelsen blir längre och är ungefär 60 procent efter 10 år i landet. Sysselsättningsgraden för de som kommit till landet av familjescäl stiger till cirka 70 procent efter 10 år.¹⁵ Det skulle vara viktigt att höja sysselsättningsgraden i en snabbare takt i synnerhet för de som kommit till landet på grund av familjescäl eller internationellt skydd.

Typiska utmaningar på individnivå när det gäller möjligheten för personer med utländsk bakgrund att få jobb är bristande kunskaper i de inhemska språken och att personens utbildning och arbetserfarenhet inte lämpar sig för den finländska arbetsmarknaden samt avsaknad av nätverk som stödjer möjligheten till sysselsättning.¹⁶ Även om kompetensen, språkkunskaperna och övriga faktorer som främjar sysselsättningen är som de ska vara, är det klart svårare för personer med utländsk bakgrund än för personer med finländsk bakgrund att ta sig in på den finländska arbetsmarknaden. Strukturell diskriminering har uppdagats vid anställningar. Experimentell forskning har visat att för att en person med irakisk härkomst ska inbjudas till en arbetsintervju krävs dubbelt så många anökningar och för en person av somalisk härkomst två och en halv gång så många ansökningar som av en person av finländsk härkomst, trots att sökandenas utbildning, arbetserfarenhet och kunskaper i finska ligger på samma nivå. En positiv sak är dock att diskriminering vid rekryteringar har minskat mellan åren 2016 och 2024.¹⁷

Invandrarnas ställning på arbetsmarknaden och deras sysselsättningsgrad varierar mellan män och kvinnor. Enligt arbetskraftsundersökningen var sysselsättningsgraden bland utländska män (68 procent) 6 procentenheter lägre under det andra kvartalet 2025 än bland finländska män. Sysselsättningsgraden för utländska kvinnor (50 procent) var nästan 25 procentenheter lägre än sysselsättningsgraden för finländska kvinnor (71,5 procent).¹⁸ Längden på vistelsen i landet minskar skillnaden i sysselsättningsgrad mellan invandrarkvinnor och kvinnor med finländsk bakgrund och invandramän. Efter tio år i landet är nästan 70 procent av de kvinnor som invandrat till landet sysselsatta. Sysselsättningsgraden utvecklas långsammast bland kvinnor som har fått sitt första uppehållstillstånd på grund av behovet av internationellt skydd och vars

---

¹⁴ Brell C, Dustmann C & Preston I (2020). The labor market integration of refugee migrants in **high-income** countries. *Journal of Economic Perspectives*, 34(1), 94-121.

¹⁵ Pesola H, Sarvimäki M & Virkola T (2024). Eri syistä maahan muuttaneiden työllistyminen Suomessa. Arbets- och näringsministeriets publikationer 2024:9/2024:9. Arbets- och näringsministeriet

¹⁶ Larja L (2019). Kvinnor med utländsk bakgrund och deras ställning på arbetsmarknaden. I verket Kazi V & Alitolppa-Niitamo A & Kaihovaara A (red.) *Helhetsöversikten över integration 2019: Forskningsartiklar om integration*. TEM Guider och andra publikationer 2019:10.

¹⁷ Ahmad A (2025). A comparative analysis of the reception of immigrants into Finnish working life in 2016 and 2024. Publications of the Ministry of Economic Affairs and Employment 2025:6. Arbets- och näringsministeriet

¹⁸ Arbetskraftsundersökning, Statistikcentralen/Eurostat

sysselsättning ligger fortfarande kvar under 50 procent även efter tio år i landet.¹⁹ I synnerhet sysselsättningsutvecklingen för kvinnor med flyktingbakgrund behöver stärkas.

Den låga sysselsättningsgraden bland kvinnor som flyttat till landet och den höga andel som står utanför arbetskraften förklaras av faktorer på såväl individ-, familje- och gruppnivå som av strukturella faktorer. Kvinnor som flyttat till landet upplever att de största hindren för sysselsättning är bristande språkkunskaper, ringa relationer till majoritetsbefolkningen samt brister i utbildning, arbetserfarenhet och tillgång till information.²⁰

Kvinnor och män kommer till landet på olika grunder. Kvinnor flyttar betydligt mer sällan än män till Finland på grund av arbete och klart oftare av familjeskäl. I det skede då många kvinnor flyttar till landet är de i en ålder då man brukar bilda familj och de får också barn under de år som följer strax på invandringen. En orsak till att de står utanför arbetskraften är familjebildning och den ojämna fördelningen av omsorgsansvaret inom familjen. Invandramödrarna utnyttjar oftare hemvårdsstödet för barn än mödrar som har fötts här. Barnens ålder och antal inverkar på sysselsättningen på mycket olika sätt för mödrar med utländsk respektive finländsk bakgrund. Medan sysselsättningsgraden för mödrar med finländsk bakgrund är högre än för barnlösa kvinnor med finländsk bakgrund, ligger sysselsättningsgraden för mödrar med utländsk bakgrund långt från sysselsättningsgraden för barnlösa kvinnor med utländsk bakgrund.²¹

Om man bortser från sysselsättningsgraden, skiljer sig ställningen på arbetsmarknaden för personer med utländsk bakgrund också på många andra sätt jämfört med personer med finländsk bakgrund. Personer med utländsk bakgrund är oftare deltidsanställda och visstidsanställda och ofta i arbeten som inte motsvarar deras utbildning. Långtidsarbetslöshet är emellertid inte lika vanligt hos personer med utländsk bakgrund som hos personer med finländsk bakgrund. Personer med utländsk bakgrund är också minst lika sannolikt företagare som personer med finländsk bakgrund.²²

2.4.2 Hur kunskaper i ett inhemskt språk påverkar invandrares insteg på arbetsmarknaden

Invandrares goda kunskaper i vistelselandets språk är kopplade till deras framtid på arbetsmarknaden: ju bättre kunskaper vistelselandets språk, desto bättre ställning på arbetsmarknaden.²³ Betydelsen av invandrares kunskaper i finska eller svenska på arbetsmarknaden har studerats i Finland, särskilt med hjälp av enkäter. I en FinMonik-studie²⁴ upplevde personer med utländsk bakgrund att det största hindret för sysselsättning var bristande språkkunskaper, vilket nämndes

---

¹⁹ Pesola H, Sarvimäki M & Virkola 2024 Eri syistä maahan muuttaneiden työllistyminen Suomessa. Arbets- och näringsministeriets publikationer 2024:9.

²⁰ Martelin T, Nieminen T, Väänänen A & Toivanen M (2020). Työ ja työllistymisen esteet. I verket Kuusio, H., Seppänen, A., Jokela, S., Somersalo, L., Lilja, E. (red.) Hälsa och välfärd för personer med utländsk bakgrund i Finland: FinMonik-studien 2018–2019. Rapport 2020:1. Institutet för hälsa och välfärd.

²¹ OECD 2024. The labour market integration of migrant mothers and fathers in the Nordic countries. Supported by Nordic Council of Ministers.

²² Sysselsättning, Databas för integrationsindikatorer.

²³ Gazzola M (2017). Language skills and employment status of adult migrants in Europe. Teoksessa J.-C. Beacco (toim.), The linguistic integration of adult migrants. Some lessons from research (s. 297-302). De Gruyter.

²⁴ Kuusio H, Seppänen, A, Jokela S, Somersalo L & Lilja E. 2020. Hälsa och välfärd för personer med utländsk bakgrund i Finland: FinMonik-studien 2018–2019. Helsingfors: Institutet för hälsa och välfärd.

av ungefär hälften av såväl män som kvinnor med utländsk bakgrund. Enligt resultaten av en UTH-undersökning²⁵ hade de som talade finska på en nivå som motsvarade deras modersmål eller på en avancerad nivå fått anställning i lika hög grad som de med finländsk bakgrund. Utvecklingen av språkkunskaperna från grundnivå till mellannivå förbättrade dock sysselsättningen endast för de som har på sin höjd grundläggande utbildning. UTH-undersökningen visade att bland personer med högskoleexamen och examen på andra stadiet hjälpte inte språkkunskaper på mellannivå i nämnvärd grad när det gällde att hitta arbete. En del av samvariationen mellan språkkunskaper och sysselsättning i enkät- eller registerundersökningar förklaras sannolikt av andra faktorer som de facto förklarar sambandet mellan språkkunskaper och inkomst på arbetsmarknaden.

Att bedöma verkningsfullheten av den språkutbildning som invandrarna får är ett mer tillförlitligt sätt än undersökningar att ta reda på språkkunskapernas betydelse på möjligheterna att komma in på arbetsmarknaden. Enligt studien har deltagande i språkutbildning en betydande positiv inverkan på invandrades integration på arbetsmarknaden.²⁶ Ingen studie har genomförts i Finland om språkutbildningens effekter på integration, inkomst eller sysselsättning, men Sarvimäki och Hämäläinen (2016)²⁷ undersökte effekterna av den integrationslag som trädde i kraft i Finland 1999. De fann att en integrationsplan förbättrade den inkomstnivå man senare kom upptill och minskade behovet av social trygghet. Den utbildning som ingick i integrationsplanen förbättrade förmodligen deltagarnas språkkunskaper och förståelse för det finländska samhällets funktioner. Tidigare har man i Finland inte systematiskt samlat in uppgifter om invandrades språkkunskaper, vilket skulle ha gjort det möjligt att testa denna hypotes. På grundval av ovanstående kan man dra slutsatsen att förbättrade kunskaper i finska eller svenska och deltagande i språkutbildning har effekter som främjar integration och sysselsättning. I skenet av forskningslitteraturen är det motiverat att öka incitamenten för invandrare att delta i språkundervisning och att förbättra undervisningens tillgänglighet och omfattning.²⁸

Vid betoning av vikten av att uppnå språkkunskaper är det värt att notera att kunskaper i finska eller svenska varken är en nödvändig eller tillräcklig förutsättning för sysselsättning på den finländska arbetsmarknaden, även om språkkunskaper i allmänhet förbättrar möjligheterna till integration och sysselsättning. Vissa invandrare rekryteras för jobb direkt från utlandet utan kunskaper i finska eller svenska och invandrare som redan bor i Finland kan också hitta arbete trots svaga kunskaper i finska eller svenska. Betydelsen av språkkunskaper varierar till exempel beroende på yrkesområde och arbetsuppgifternas karaktär. Krav på språkkunskaper har fastställts för vissa reglerade yrken (t.ex. lärare, sjuksköterskor, läkare), men i praktiken bestämmer arbetsgivaren vilken nivå av språkkunskaper som krävs för de allra flesta arbeten. Det finns inga samlade uppgifter om de språkkunskaper som krävs inom olika yrken eller sektorer, och kraven varierar förmodligen också beroende på den allmänna situationen på arbetsmarknaden. En genomgång av fem områden som lärs ut vid yrkeshögskolor (företagsekonomi och administration,

---

²⁵ I verket Nieminen T, Sutela H, Hannula U (2015.) *Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi Suomessa* 2014. Arbetshälsoinstitutet

²⁶ Fouka V (2024). State policy and immigrant integration. *Annu Rev. Political Sci.* 2024. 27:25–46; Foged M, Hasager L & Peri G (2024), Comparing the effects of policies for the labor market integration of refugees. *Journal of Labor Economics*, 42 (S1): S334–S377

²⁷ Sarvimäki M & Hämäläinen K (2016). Integrating Immigrants: The Impact of Restructuring Active Labor Market Programs, *Journal of Labor Economics*, 34(2): 479–508.

²⁸ Pesola H, Sarvimäki M & Virkola T (2024). Mitä oikeastaan tiedämme maahanmuuttajien kotouttamispolitiikan vaikuttavuudesta? T&Y 4/2024 13.12.2024, ; Demireva N, Zwysen W (2020). Who benefits from host country skills? Evidence of heterogeneous labour market returns to host country skills by migrant motivation. Working Paper. ISER Working Paper Series 16227.

vårdarbete, socialt arbete, informationsteknologi och äldreomsorg) visade att en person som avlagt examen bör ha kunskaper i finska för arbete som motsvarar utbildningen på minst nivå B2 i den europeiska referensramen, och så mycket som C1 i socialbranschen.²⁹ Av de företag som besvarade Finlands näringslivs undersökning år 2022 förväntade sig 13 procent kunskaper i finska på modersmålsnivå av de anställda och 42 procent kunskaper i finska på modersmålsnivå av ledningen.³⁰ År 2020 genomförde Taloustutkimus en undersökning där man intervjuade cirka 1 000 personer som ansvarade för rekryteringar till företag inom olika områden.³¹ Av de rekryteringsansvariga ansåg 48 procent att en invandrars kunskaper i finska borde vara nästan på modersmålsnivå för att han eller hon ska klara sig i arbetet. Mindre än en fjärdedel (23 procent) av företagen var villiga att anställa en invandrare som inte har flytande kunskaper i finska. Enligt rapporten var de regionala skillnaderna små, och språkattityden i till exempel Nyland ansågs inte vara mycket mer tillåtande än i resten av landet.

Det finns också en skillnad när det gäller vilka delområden av språkkunskaperna som krävs för ett jobb. För till exempel arbeten som inte kräver bearbetning av skriftligt material, kan en snabb förbättring av arbetstagarens läsförståelse och skrivförmåga inte vara avgörande ur sysselsättningsperspektiv. För vissa typer av yrken, såsom städning, kanske det inte är nödvändigt att behärska väl alla delområden av ett språk i ett tidigt skede, men till exempel kan hörförståelse och förmåga att tala vara tillräckliga färdigheter.

Att lära sig ett andra språk är inte bara en kognitiv process på individnivå, utan det finns också en viktig social dimension.³² Att lära sig ett nytt språk kräver att individen aktivt deltar i språkgemenskapen. Individens inlärningsprocess stöds av tillträde till sammanhang där språket kan användas aktivt i praktiska interaktionssituationer. Arbetsgemenskapen är en viktig miljö där språkinläring sker naturligt.³³ De olika delområdena av språkkunskaper kan stärkas i samband med språkinläring på arbetsplatsen, eftersom det nya språket kan användas och höras i en praktisk språkmiljö. Utvecklingen av en individs språkkunskaper på olika delområden och mångsidiga språkkunskaper främjar också individens färdigheter och förutsättningar att, om han eller hon så önskar, arbeta inom områden som kräver behärskning av flera delområden av språkkunskaper eller en högre nivå av språkkunskaper i allmänhet.

---

²⁹ Komppa, J. m.fl. (2014) Korkeakoulutuksen ammatilliset suomi toisena kielenä -viitekehys. Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisusarja, Aatos-artikkelit 16/2014. https://www.metropolia.fi/sites/default/files/publication/201911/AATOS_16_2014_komppa_jappinen_herva_hamalainen.pdf

³⁰ Finlands Näringsliv EK 06.06.2022, ”Vahva suomen kielen taito ei ole työpaikan saannin edellytys” <https://ek.fi/ajankohtaista/tiedotteet/vahva-suomen-kielen-taito-ei-ole-tyopaikan-saannin-edellytys/>, luettu 16.10.2025.

³¹ Taloustutkimus Oy 2020. Selvitys maahanmuuttajien rekrytoinnista. Närings-, trafik- och miljöcentralens rapporter 09/2020. <https://www.doria.fi/handle/10024/178315>

³² Se exempelvis Kokkonen, M. & Tanner, J. (2008). Kielitiedosta kielitaitoon. Teoksessa Tanner, J & Kokkonen, M (toim.). Kakkoskieli. Kakkoskieli. Helsingfors universitet: Helsingin yliopiston suomen kielen ja kotimaisen kirjallisuuden laitos.

³³ Suni, M & Honko, M. Aikuisena maahan muuttaneet suomen kielen oppijoina. Arbets- och näringsministeriet, policy brief 2/2024. <https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/76169779/Policy-Brief-2-2024.pdf/d786994e-10a1-4332-fb54-4f1c1951c624/Policy-Brief-2-2024.pdf?t=1732100147885>

2.5 Utveckling av språkkunskaperna och hur de påvisas

2.5.1 Utbildningar som främjar språkkunskaperna

För vuxna invandrare finns det många sätt att förvärva och utveckla kunskaperna i finska eller svenska. Nyanlända arbetssökande deltar vanligtvis i integrationsutbildning. Enligt integrationslagen ska kommunen utarbeta en integrationsplan med en invandrare utifrån en bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster, om invandraren bedöms behöva en integrationsplan för att främja integrationen. En invandrare som har en gällande integrationsplan kallas integrationskund. I integrationsplanen, som utarbetas individuellt för integrationskunden, avtals det ofta om deltagande i integrationsutbildning. I integrationens tidiga skeden styrs en del av integrationskunderna i stället till andra utbildningar, såsom läs- och skrivkunnighetsutbildning eller grundläggande vuxenutbildning. Dessutom har vissa invandrare kunnat lära sig finska eller svenska självständigt redan innan integrationsplanen utarbetats eller innan de har fått tillgång till integrationsutbildning. Sådana personer kan börja studera direkt, till exempel i slutet av integrationsutbildningen eller förbättra sina språkkunskaper med hjälp av andra kurser i finska eller svenska. Dessutom kan integrationskunder och andra invandrare som redan har förvärvat kunskaper i finska eller svenska också studera till exempel i förberedande utbildning för examensutbildning (TUVA), i yrkesutbildning eller i förberedande högskolestudier eller högskolestudier. Sådana studier kan också stödjas med arbetslöshetsförmåner som frivilliga studier enligt integrationslagen. Invandrare kan även utveckla sina språkkunskaper genom självständiga studier.

Syftet med integrationsutbildningen är att förbättra och stärka förutsättningarna för integration: språkkunskaper i finska eller svenska samt möjligheter att delta i arbetslivet, vidareutbildning och samhällsverksamhet. Det språkliga målet i integrationsutbildningen är att invandraren ska få fungerande elementära språkfärdigheter i finska eller svenska (B1.1). Integrationsutbildningen för en integrationskund som enligt 27 § i integrationslagen har registrerat sig som arbetssökande genomförs i regel som arbetskraftsutbildning, om vilket det föreskrivs i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Kommunerna har sedan början av 2025 ansvarat för att ordna integrationsutbildningen. Integrationsutbildning kan också genomföras som frivilliga studier. Vid arbets- och näringsministeriet bereds för närvarande en regeringsproposition om ändring av integrationslagen (TEM099:00/2024). Genom propositionen genomförs skrivningen i statsminister Petteri Orpos regeringsprogram om en reform av integrationstjänsterna så att systemet effektiviseras och finansieringen koncentreras till en enda kanal. Målet är att reformen ska träda i kraft den 1 januari 2027.

År 2024 gjordes de första integrationsplanerna för 19 722 kunder och under perioden januari-oktober 2025 gjordes de första integrationsplanerna för 13 875 kunder. Under de tre första kvartalen 2025 gjordes det 21 procent färre första integrationsplaner än under de tre första kvartalen 2024. Detta tyder på att antalet nya integrationsplaner som utarbetas under 2025 blir betydligt lägre än under föregående år.

Den genomsnittliga väntetiden (medianen) för en kund som 2024 fick en integrationsplan var 4,7 månader från det att han eller hon registrerade sig som arbetslös arbetssökande till den första tjänsten. De första tjänsterna som ingår i granskningen av väntetiderna är integrationsutbildning som genomförs som arbetskraftsutbildning, annan arbetskraftsutbildning, frivilliga studier (inklusive grundläggande vuxenutbildning och läs- och skrivkunnighetsutbildning), jobsökar- och annan träning, företagartutbildning och annan utbildning. Det finns regionala skillnader i väntetider för den första tjänsten. År 2024 hade Birkaland den längsta genomsnittliga väntetiden för en integrationskund från anmälan som arbetslös till den första tjänsten (6,7 månader) medan Kajanaland hade den kortaste (2,6 månader). En väntetid på över sex månader förekom bara i

Birkalands NTM-region. De individuella och kommunspezifika skillnaderna i väntetider är större, och de påverkas till exempel av tillgången till den första tjänst som anses lämplig för kunden och av inledningstiderna i regionen. Läs- och skrivkunnighetsutbildningar och vissa andra utbildningar inleds vissa dagar på året, då väntetiden ibland kan ha varit längre än sex månader av orsaker som ligger utanför myndigheternas och kundens kontroll.

Enligt arbets- och näringsministeriets statistik över arbetskraftsmyndigheter deltog 2024 inalles 18 489 studerande (olika individer) i integrationsutbildning som genomfördes som arbetskraftsutbildning. Av deltagarna kom 53 procent från Nyland. År 2024 stod kvinnor för nästan två tredjedelar (65 procent av det totala antalet) av deltagarna i integrationsutbildning som arbetsmarknadsutbildning.

Vid integrationsutbildningen följs grunderna i läroplanen för integrationsutbildning, som utfärdats av Utbildningsstyrelsen. Enligt läroplanen är integrationsutbildningens maximala omfattning 80 studiepoäng och utbildningens längd är i regel ett år. Ofta genomförs utbildningen i form av fyra moduler. För närvarande erbjuder inte alla sysselsättningsområden fyra moduler på cirka ett år, utan utbildningarna är kortare. Detta kommer sannolikt att leda till svaga kunskaper i finska eller svenska och sämre möjligheter till sysselsättning, tillgång till efterföljande utbildning och slutförande av dessa utbildningar. Å andra sidan kan det vara lämpligt att erbjuda kortare integrationsutbildningar på regional nivå om regionen kan erbjuda sådan vidareutbildning, sysselsättningsmöjligheter eller sysselsättningsstödande tjänster som invandraren kan delta i också med svagare språkkunskaper.

Enligt den integrationslag som trädde i kraft den 1 januari 2025, ska slutttestning av kunskaperna i finska eller svenska anordnas som en del av integrationsutbildningen och på det sätt som bestäms av Utbildningsstyrelsen. Utbildningsstyrelsen har under 2023–2025 utvecklat slutttestningen av språkkunskaperna och skaffat en serviceproducent som byggt upp en plattform på vilken testet tekniskt genomförs. Regeringens proposition om ändring av integrationslagen (RP 146/2025 rd) innebar att Utbildningsstyrelsens roll som utvecklare och upprätthållare av slutttestningen av språkkunskaper i integrationsundervisningen för tydlighetens skull reglerades på lagnivå. Ändringen trädde i kraft den 1 januari 2026. Ändringen kommer att göra det möjligt att bättre säkerställa att slutttestningen i integrationsutbildningen är ett nationellt enhetligt slutttest av språkkunskaper, vilket ursprungligen har varit syftet med lagen.

Alla invandrare som deltar i integrationsutbildning når inte den målsatta språknivån B1.1. Enligt de uppgifter som arbets- och näringsministeriet har samlat in från närings-, trafik- och miljöcentralerna nådde 32 procent av alla studerande som under 2022 och 2023 fullföljt en integrationsutbildning som anordnats som arbetskraftsutbildning kompetensnivån B1.1 eller högre. Cirka 60 procent av alla som genomfört integrationsutbildningen nådde den lägre nivån av språkkunskaper, dvs. A2. De språkkunskapsnivåer som deltagarna i integrationsutbildningen uppnådde varierar avsevärt beroende utbildningsstigen och på hur utbildningen framskrider, dvs. på hurdana studerande som ingår i de olika grupperna. Till exempel nådde 89 procent av gruppen med högskolestudier bakom sig i huvudstadsregionen år 2024 minst nivå B1.³⁴

Alla som har påbörjat integrationsutbildning fullföljer den inte, bland annat på grund av att de studerande flyttar till andra utbildningar eller hittar ett arbete. År 2022 hade 16 procent av de

---

³⁴ Ruuskanen, L. Kotoutumiskoulutuksen kehittämisen ja lainvalmistelun tueksi tarvitaan tilastotietoa. Arbets- och näringsministeriet, 28.5.2025. <https://tem.fi/-/kotoutumiskoulutuksen-kehittamisen-ja-lainvalmistelun-tueksi-tarvitaan-tilastotietoa>

som avbröt integrationsutbildningen i form av arbetsmarknadsutbildning i huvudstadsregionen nått minst nivå B1.1 och 59 procent A2.2.

Integrationsfrämjande utbildning kan också ordnas som frivilliga studier som invandraren själv söker sig till eller som t.ex. Arbetskraftsmyndigheten eller kommunen styr honom eller henne att söka sig till. För att stödja frivilliga studier med arbetslöshetsförmån måste studierna i huvudsak gälla finska eller svenska språken eller så måste de huvudsakligen ske på finska eller svenska. Även andra villkor i integrationslagen ska vara uppfyllda. Frivilliga studier kan till exempel vara utbildning som anordnas inom ramen för fritt bildningsarbete, grundläggande vuxenutbildning, yrkesutbildning eller studier vid en högskola. Frivilliga studier kan också bestå av till exempel en flerspråkig samhällsorientering, varvid utbildningen också kan ske på ett annat språk än finska eller svenska. För stöd av frivilliga studier i enlighet med integrationslagen krävs inte en ålder på 25 år eller att studierna är heltidsstudier, till skillnad från när stöd för studier sker med beviljande av arbetslöshetsförmån enligt lagen om ordnande av Arbetskraftservice. I frivilliga studier som stöds kan utöver studierna dessutom ingå arbetspraktik eller verksamhet inom en frivilligorganisation eller någon annan frivilligverksamhet. Studierna eller uppgifter som hänför sig till dem ska dock utgöra minst hälften av längden på de understödda frivilliga studierna. I regeringens proposition med förslag till revidering av integrationslagen (TEM099:00/2024), som för närvarande bereds av Arbets- och näringsministeriet, föreslås det ändringar i ordnandet av integrationsutbildningen och stödet för frivilliga studier.

Under 2024 deltog 10 072 personer med stöd av arbetslöshetsförmån i frivilliga studier enligt integrationslagen. Sammanlagt 17 588 utländska medborgare deltog under 2024 i alla typer av frivilliga studier som stöddes med arbetslöshetsförmån (inklusive frivilliga studier enligt integrationslagen och lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice (916/2012), upphävd den 31 december 2024) samt kortvariga frivilliga studier med arbetslöshetsförmån som varar högst sex månader. Ofta deltar samma personer både i integrationsutbildning som Arbetskraftsutbildning och i frivillig utbildning.

När det gäller annan språkutbildning i ett tidigt skede av integrationen än integrationsutbildning i form av Arbetskraftsutbildning finns det ingen samlad information om vilka språkkunskaper som uppnåtts under utbildningen. Den uppnådda nivån på språkkunskaper bedöms eller beskrivs också på olika sätt i olika utbildningar, och invandraren får inte för alla kurser som utvecklar språkkunskaperna bedömning eller vetskap om sin nivå i enlighet med den europeiska referensramen för språk. Till exempel i den grundläggande utbildningen för vuxna ges slutbetyget som en numerisk bedömning, och bedömningen av språkämnen omfattas inte av den europeiska referensramen. Inte heller inom yrkesutbildningen bedöms språkkunskaperna enligt den europeiska referensramen, men en bedömning görs av om kompetensmålen för delen ”kommunikations- och interaktionsfärdigheter (finska eller svenska som andraspråk)” i examen har uppnåtts (minst på nivå ”T1 tillfredsställande”, såvida inte bedömningen av den studerande har anpassats, varvid det är fråga om en studerande som får särskilt stöd och för vilken personliga, anpassade bedömningskriterier har fastställts).

Integrationsutbildning är vanligtvis det första steget mot vidareutbildning och arbetsmarknad för många nyanlända arbetssökande som har flyttat till Finland. Efter integrationsutbildningen styrs de invandrare som är kunder vid Arbets- och näringsbyrån i allmänhet till andra Arbets- och näringsstjänster som stöder kompetensutveckling och sysselsättning eller till studier inom det nationella utbildningssystemet, eftersom många efter integrationsutbildningen behöver stöd till exempel för att utveckla språkkunskaperna eller yrkeskompetensen eller för att skaffa sig kontakter i arbetslivet. En del av de arbetslösa invandrarna sysselsätts snabbt eller behöver endast kortvarigt stöd för sysselsättningen, medan vägen ut på arbetsmarknaden är längre för andra.

2.5.2 Möjligheter till självstudier i språk

Det är också möjligt att studera finska eller svenska på egen hand. Under de senaste åren har ett stort antal digitala läromedel och tillämpningar för självstudier i finska och svenska utvecklats. Självstudiematerial och tillämpningar på finska och svenska har kartlagts och sammanställts i projektet Kielibuusti (2021–2028).³⁵ Baserat på en undersökning av självstudiematerial på finska riktar sig det mesta av materialet till nybörjare. Utifrån kartläggningen kan det konstateras att materialet inte täcker delområden av språkkunskaper på samma sätt: Det mesta av materialet på finska har ett starkt fokus på ordförråd och grammatik. Kartläggningen visar att det också finns självstudiematerial för övning av text- och hörförståelse, men det finns inte lika mycket material för att aktivt producera, alltså för tal-, uttals- och textproduktion på finska.³⁶ Man kan också hitta material och övningsprov relaterade till den allmänna språkexamen (YKI) på nätet. Förutom olika applikationer och självstudiematerial på nätet är det också möjligt att lära sig språk till exempel genom att delta i språkkaféer och andra frivilliga aktiviteter.

Det har inte bedrivits någon omfattande forskning i Finland om användningen av självstudiematerial och applikationer som är avsedda för studier i finska eller svenska. Det kan dock konstateras att de existerande självstudiematerialen och språkstudieapplikationerna möjliggör självständiga studier i finska eller svenska, i synnerhet på nybörjarnivå. Förmodligen är självstudiematerial och språkinlärningsapplikationer bäst lämpade för personer med tidigare språkinläringserfarenhet och inlärningsförmåga. Det kan antas att vissa av de nuvarande deltagarna i integrationsutbildning upp till en viss punkt kunde utveckla sina språkkunskaper självständigt även genom självstudiematerial och applikationer. Innehållet i den utbildning i sociala färdigheter och arbetslivsfärdigheter som ingår i integrationsutbildningen, inlärningsperioder på arbetsplatser samt väglednings- och inlärningsstöd kan dock inte ersättas med självstudier. Självstudier kan inte heller ersätta användningen av språk i autentiska och relevanta situationer, såsom att uträtta ärenden i vardagen och delta i arbetslivet. Utvecklingen av språkkunskaper kräver möjligheter att använda språket i en mängd varierande faktiska interaktionssituationer, vilket bidrar till att uppnå en mångsidigare och högre nivå av språkkunskaper.³⁷

2.5.3 Olika sätt att påvisa språkkunskaper

Språkkunskaper kan påvisas i olika syften och på olika sätt. Språkkunskaper kan påvisas t.ex. genom språkexamina, examensbevis eller utbildningsbevis.

I Finland finns två officiella lagstadgade språkexamina: allmän språkexamen (YKI) och språkexamen för statsförvaltningen (VKT). I och med att lagen 1106/2025 träder i kraft den 1 januari 2026 kommer systemet med språkexamina i statsförvaltningen att avskaffas och slås samman med systemet med allmänna språkexamina. Statsförvaltningens examensverksamhet för

---

³⁵ <https://www.kielibuusti.fi/fi/opi-suomea/itseopiskelumateriaalit-ja-kurssit/etsi-itseopiskelumateriaaleja#/>

³⁶ Harpelund, L. m.fl. 2022. Edistyneen suomenoppijan digitaaliset oppimateriaalit – nykytilanne ja uusia suuntia. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 13(3). Tillgänglig: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/jour-nals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-toukokuu-2022/edistyneen-suomenoppijan-digitaaliset-oppimateriaalit-nykytilanne-ja-uusia-suuntia>

³⁷ Se exempelvis Suni, M. m.fl. 2024. Aikuisena maahan muuttaneet suomen kielen oppijoina Arbets- och näringsministeriet, policy brief 2/2024. <https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/76169779/Policy-Brief-2-2024.pdf/d786994e-10a1-4332-fb54-4f1c1951c624/Policy-Brief-2-2024.pdf?t=1732100147885> Funktionaalisuus toisen kielen opetuksen lähtökohtana. *Virittäjä*, 113(3). <https://jyx.jyu.fi/bitstreams/1e3eb695-2d74-473b-964b-ab43ef5bed07/download>

språkexamina kommer att fasas ut till utgången av 2028. Dessutom finns ett slutttest av språkkunskaper vid integrationsutbildning enligt integrationslagen.

YKI-examen består av fyra delprov: Tal, talförståelse, skrivning och textförståelse. De som har klarat ettvarrt delprov får en bedömning av färdighetsnivån. Om en persons prestationsförmåga i något avseende inte uppfyller kriterierna för bedömning av färdighetsnivån kommer det intyg som personen erhåller att bedömas för detta delprov med t.ex. ”under 3” (examen på mellan-nivå). YKI-examina ordnas på nationella examensdagar och provet kan avläggas vid en läroanstalt som har fått tillstånd att anordna provet. För närvarande finns det 52 sådana läroanstalter runt om i landet. Deltagande i en YKI-examen är avgiftsbelagt och priset beror på vilken språknivå examen gäller. Testet kan göras på grundnivå, mellannivå eller högsta nivå. YKI-testet administreras av Utbildningsstyrelsen.

Språkfärdighetsprovet i integrationsutbildningen administreras också av Utbildningsstyrelsen. Sluttestet används både i arbetskraftsutbildningen och i annan integrationsutbildning som följer grunderna i läroplanen för integrationsutbildning. Utbildningsstyrelsens föreskrift (OPH-6969-2024) om slutttest gäller för studerande som har påbörjat integrationsutbildningen enligt grunderna för läroplanen för integrationsutbildning efter den 1 januari 2025. Enligt Utbildningsstyrelsens föreskrift om slutttestning deltar den studerande i slutttestningen efter att anordnaren av integrationsutbildningen har bedömt att den studerande har tillräckliga färdigheter för att delta i slutttestningen. Slutttestningen är därför avsedd att genomföras i slutet av integrationsutbildningen, som en del av utbildningen.

Slutttestningen genomförs på svenska eller finska utgående från det språk som integrationsutbildningen ordnats på. Slutttestningen omfattar områdena hörförståelse, läsförståelse, tal och skrift. Delområdena hörförståelse och läsförståelse bedöms automatiskt. Läraren eller lärarna inom integrationsutbildningen bedömer delområdena skrift och tal. Delområdena bedöms på skalan under A1, A1, A2, B1 och över B1.

2.5.4 Delområden för språkkunskaper och tiden för utveckling av språkkunskaperna

Enligt den finländska tillämpningen av de skalor som ingår i på Europarådets referensram för inläring, undervisning och utvärdering av språk omfattar de områden som ska specificeras och testas i språkfärdighet hörförståelse, tal, läsförståelse och skrivning.³⁸

Språkkunskaperna hos språkstudenter utvecklas vanligtvis i olika takt, vanligtvis så att förmågan att förstå utvecklas snabbare än förmågan att producera. Mellannivån (nivå 3–4) i allmänna språkexamina mäter språkkunskaper på nivån B1–B2. Mellan 2014 och 2023 lyckades deltagarna i YKI-examen på mellannivå i det finska språket bäst i textförståelse, medan det i talförståelse och produktionsfärdigheter har varit svårare att nå färdighetsnivå 3 eller 4, dvs. nivå B1 eller B2. Mellan 2017 och 2023 lyckades deltagarna bäst i textförståelse, där andelen som kom upp till färdighetsnivå 3 varierade mellan 50 och 57 procent. Resultaten av talförståelse på färdighetsnivå 3 går i samma riktning, men det genomsnittliga antalet personer som uppnår färdighetsnivå 3 är 5 procent lägre jämfört med resultaten av textförståelse.³⁹ Skrivande är i

³⁸ https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/nivaskala-for-sprakkunskaper-och-sprakutveckling_2003.pdf

³⁹ Hirvelä, T. (2024): YKI:n osallistujat – keitä ovat suomen kielen keskitason osallistujat ja miten he menestyvät tutkinnossa? I verket Yleiset kielitutkinnot 30 vuotta. Utbildningsstyrelsen. Rapport och utredningar 2024:8. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/yleiset-kielitutkinnot-30-vuotta>

allmänhet den svagaste färdigheten bland de som deltar i YKI-examen i finska. Deltagarnas utbildningsbakgrund och utbildningssystemet i ursprungslandet har stor inverkan på framför allt skrivförmågan. I vissa länder och regioner är muntliga språkkunskaper och språkanvändning av tradition i nyckelställning, medan språkundervisningen i andra regioner kan bygga på en stark skriftlig tradition. Detta återspeglas till exempel i resultaten av YKI-examen på så sätt att många av deltagarna som hör till den senare kategorin (t.ex. de som har flyttat från Ryssland och Ukraina till Finland) får goda färdighetsbedömningar i delprovet för skrivning. Således är förmågan att skriva starkt kopplad till en persons utbildningsbakgrund, och att uppnå B-nivån för en självständig språkanvändare kräver ofta långvariga studier av språket, särskilt för dem med lägre läs- och skrivförmåga⁴⁰ och för dem vars språkkunskaper bygger på ett annat system än det latinska alfabetet.⁴¹

När det gäller det svenska språket var deltagarnas färdigheter i förståelse något bättre än produktionsfärdigheterna i YKI-examen på mellannivån och åren 2014 och 2023 uppnådde 52 procent färdighetsnivå 3 i tal och 46 procent i skrivning. Bedömningen under 3 (dvs. under B1) var högst för skrivning (41 procent), sedan tal (37 procent), talförståelse (32 procent) och textförståelse (23 procent). Skrivning var alltså svårast för deltagarna medan textförståelse var det lättaste delområdet. När det gäller deltagare i YKI-examen på mellannivå i svenska bör det noteras att resultatet inte säger något om enbart invandrades språkkunskaper, eftersom också finska medborgare deltar i examina. Åren 2014–2023 var andelen finländska deltagare i YKI-examen i svenska på mellannivån cirka 17 %. Antalet har minskat över tid: 2014 var antalet finländska deltagare cirka 31 procent av alla deltagare, men 2023 bara cirka 8 procent.⁴²

All språkinläring, men särskilt utvecklingen av produktionsfärdigheter, dvs. att skriva och tala, har också samband med den språkstuderandes naturliga språkanvändningssituationer i vardagen och kontakter med finsk- eller svensktalande personer.⁴³ När man granskar mängden språkstudier bland deltagare på mellannivån i finska i den allmänna språkexamen 2014–2023 i förhållande till examensresultaten, kan det noteras att det för att uppnå färdighetsnivå 3 (B1) vanligtvis krävs cirka fyra års studier i finska språket.⁴⁴ Utifrån uppgifter som samlades in 2014 kan det också konstateras att 70 procent av deltagarna i den allmänna språkexamen på mellannivån

---

⁴⁰ Ks. esimerkiksi Tammelin-Laine, T. (2014). Aletaan alusta. Luku- ja kirjoitustaidottomat aikuiset uutta kieltä oppimassa. Jyväskylä Studies in Humanities 240. Jyväskylä universitet.

⁴¹ Suni, M & Honko, M. Aikuisena maahan muuttaneet suomen kielen oppijoina. Arbets- och näringsministeriet, policy brief 2/2024. <https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/76169779/Policy-Brief-2-2024.pdf/d786994e-10a1-4332-fb54-4f1c1951c624/Policy-Brief-2-2024.pdf?t=1732100147885>

⁴² Ohranen S & Hirvelä T. 2024: Ruotsin kielen keskitason tutkinto vuosina 2014–2023: tutkintoon osallistujien taustat ja kielitaito sekä osallistujajoukon muutokset. Teoksessa Yleiset kielitutkinnot 30 vuotta. Utbildningsstyrelsen. Rapporter och utredningar 2024:8. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/yleiset-kielitutkinnot-30-vuotta>

⁴³ Ks. esim. Ahola, S. & Hirvelä, T. (2016). Mikä merkitys osallistujan taustatekijöillä on menestymiseen kielitestissä? Kieli, koulutus ja yhteiskunta, 7(4). <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-syyskuu-2016/mika-merkitys-osallistujan-taustatekijöillä-on-menestymiseen-kielitestissa>

⁴⁴ Hirvelä, T. (2024): YKIn osallistajat – keitä ovat suomen kielen keskitason osallistajat ja miten he menestyvät tutkinnossa? Teoksessa Yleiset kielitutkinnot 30 vuotta. Utbildningsstyrelsen. Rapporter och utredningar 2024:8. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/yleiset-kielitutkinnot-30-vuotta>

nådde den allmänna nivån B1 på 5–9 år, men att nästan 40 procent av dem fortfarande låg på en lägre nivå i skrivning.⁴⁵

2.6 Sysselsättningsfrämjande service

Kommunerna erbjuder invandrare ett brett utbud av service som syftar till att stödja deras sysselsättning och integrationen. Förutom särskilda integrationstjänster erbjuds invandrare bland annat arbetskraftsservice. Studier visar att arbetskraftsservice som tillhandahålls invandrare kan bidra till sysselsättningen av invandrare på många sätt.

I början av 2025 överfördes ansvaret för att ordna arbetskraftsservice från staten till kommunerna. I kommunerna ansvarar Arbetskraftsmyndigheten för att ordna sysselsättningsfrämjande stödtjänster för arbetssökande invandrare. Förutom särskilda integrationsfrämjande tjänster kan Arbetskraftsmyndighetens invandrarkunder dra nytta av all den service som Arbetskraftsmyndigheten erbjuder personkunder. Arbetskraftsmyndigheten ansvarar för att säkerställa att den service den tillhandahåller är lämplig för invandrare. Arbetskraftsmyndighetens sysselsättningsfrämjande service omfattar bland annat jobbsöknings- och karriärcoachningstjänster, arbetskraftsutbildning, frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån samt arbets- och utbildningsprövning. Som arbetskraftsutbildning kan ordnas utbildning som ökar yrkeskompetensen och färdigheterna, utbildning som ökar företagarfärdigheterna samt integrationsutbildning.

En aktiv arbetskraftspolitik har visat sig vara särskilt betydelsefull för de som har den sämsta anknytningen till arbetsmarknaden.⁴⁶ Exempelvis har deltagande i jobbsökningscoachning ansetts vara nyttigt för lågutbildade flyktingar när det gäller att hitta sysselsättning.⁴⁷ När det gäller de personer som har svårast att hitta ett jobb har intensifierade integrationsstödjande åtgärder visat sig vara relevanta. I en studie konstaterades det att intensifierat stöd, bestående av intensiv språkutbildning, arbetspraktik och stöd för arbetssökande strax efter beviljat uppehållstillstånd ökade sysselsättningen bland lågutbildade flyktingar jämfört med tidigare stöd, som i allmänhet var mer långsiktigt och inte lika intensivt.⁴⁸

Studier har likaså uppmärksammat betydelsen av subventionerad sysselsättning, såsom löne-subventioner för den privata sektorn, för att främja sysselsättningen av invandrare. Lönesubvention är en subvention som beviljas av Arbetskraftsmyndigheten och betalas till arbetsgivaren för att kompensera för en arbetssökandes lönekostnader. Syftet med stödet är att främja en

---

⁴⁵ Suni, M & Honko, M. Aikuisena maahan muuttaneet suomen kielen oppijoina. Arbets- och näringsministeriet, policy brief 2/2024. <https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/76169779/Policy-Brief-2-2024.pdf/d786994e-10a1-4332-fb54-4f1c1951c624/Policy-Brief-2-2024.pdf?t=1732100147885>

⁴⁶ Kiviholma, S., & Karhunen, H. (2022). Systematic Review of Active Labor Market Policies' Effects on Immigrants' Employment. Publications of the Ministry of Economic Affairs and Employment 2022:27.

⁴⁷ Battisti, M., Giesing, Y., & Laurensyeva, N. (2019). Can job search assistance improve the labour market integration of refugees? Evidence from a randomized field experiment. *Labour Economics*, 61, 101745–176. <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2019.07.001>. Kiviholma, S. & Karhunen, H. (2022). Systematic Review of Active Labor Market Policies' Effects on Immigrants' Employment. Publications of the Ministry of Economic Affairs and Employment 2022:27.

⁴⁸ Dahlberg, M., Egebark, J., Özcan, G., & Vikman, U. (2024). Labor Market Integration of Refugees: RCT Evidence from an Early Intervention Program in Sweden. *Journal of Economic Behavior and Organization*, vol 217, 614-630.

arbetssökandes sysselsättning och stärka hans eller hennes yrkeskompetens. Lönesubvention har visat sig vara ett effektivt verktyg för att främja sysselsättningen av invandrare.⁴⁹

2.7 Tillsynen över integrationsfrämjande tjänster som ordnas av kommunen

Enligt 57 § i integrationslagen svarar Tillstånds- och tillsynsverket i frågor som hör till dess verksamhetsområde för planeringen, styrningen och tillsynen när det gäller åtgärder och tjänster som främjar och stöder invandrarers integration samt sörjer för att invandrarnas behov beaktas vid planeringen och ordnandet av andra åtgärder och tjänster som hör till regionförvaltningsverkets verksamhetsområde. De laglighetstillsynsuppgifter som enligt 25 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice åligger Tillstånds- och tillsynsverket tillämpas också på integrationslagens integrationstjänster när de ordnas som arbetskraftsservice.

Tillstånds- och tillsynsverket bedriver också laglighetstillsyn med stöd av kommunallagen (410/2015). Enligt 10 § 2 mom. i kommunallagen kan Tillstånds- och tillsynsverket med anledning av klagomål också undersöka om en kommun har iakttagit gällande lagar. På upprättande, behandling och åtgärder som tillsynsmyndigheten kan vidta med anledning av förvaltningsklagan tillämpas förvaltningslagen (434/2003).

Tillstånds- och tillsynsverket är med andra ord behörigt att på eget initiativ utöva tillsyn över integrationsfrämjande tjänster. Dessutom utövar Tillstånds- och tillsynsverket tillsyn över kommunernas verksamhet på basis av inkomna klagomål. Vem som helst kan exempelvis klaga hos Tillstånds- och tillsynsverket över lagligheten i service som en kommun ordnar. Utifrån klagomålet kan Tillstånds- och tillsynsverket vidta åtgärder med stöd av förvaltningslagen.

2.8 EU-lagstiftning

2.8.1 EU-förordning 883/2004

Samordningen av rätten till social trygghet för personer som flyttar mellan EU-länder regleras i förordning nr 883/2004 och dess tillämpningsförordning (EG) nr 987/2009. Medlemsstaterna har behörighet att bestämma innehållet i sina sociala trygghetssystem och syftet med förordningen om social trygghet är endast att samordna dessa nationella sociala trygghetssystem. Samtliga medlemsstater kan fritt fastställa i sin lagstiftning bland annat förutsättningarna för när rätten till förmåner uppstår. Vid utövandet av denna behörighet måste medlemsstaterna dock beakta unionsrätten och i synnerhet bestämmelserna i grundfördraget om rätten för varje unionsmedborgare att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium. Målet är att en person inte ska förlora sin rätt till social trygghet på grund av att han eller hon har utnyttjat den rörelsefrihet som tryggas i EU:s grundfördrag. Samtidigt är avsikten att också samordna förmånerna från olika länder så att de inte utan grund betalas ut samtidigt. Förordningarna om social trygghet gäller den sociala tryggheten för arbetstagare, självständiga yrkesutövare och andra som är medborgare i en medlemsstat och som flyttar från en medlemsstat till en annan.

Principerna för samordning av den sociala tryggheten är likabehandling, att den berörda personen omfattas av lagstiftningen i en enda medlemsstat, att försäkrings-, arbets- och bosättningsperioderna adderas samt att förmånerna kan exporteras. Enligt principen för hur perioderna läggs samman adderas försäkrings- eller anställningsperioder, perioder som egenföretagare eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt en annan medlemsstats lagstiftning med sådana

---

⁴⁹ Butschek, S. & Walter, T. (2014.) What active labour market programmes work for immigrants in Europe? A meta-analysis of the evaluation literature. IZA Journal of Migration.

som har fullgjorts enligt den behöriga medlemsstats lagstiftning. Perioder som har fullgjorts enligt en annan medlemsstats lagstiftning ska därför beaktas och sammanslås för förvärv av rätten till förmånen när förmåner beviljas olika persongrupper som omfattas av tillämpningsområdet för förordningen om social trygghet.

Europeiska unionens lagstiftning om social trygghet tillämpas även på grundval av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i förhållande till Norge, Island och Liechtenstein och deras medborgare. Baserat på avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet å andra sidan om fri rörlighet för personer tillämpas lagstiftningen i fråga på Schweiz och schweiziska medborgare. Med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1231/2010 har personkretsen för tillämpningen av EU:s förordningar om social trygghet utvidgats till att gälla även medborgare i tredjeländer, det vill säga stater utanför EU, deras familjemedlemmar och förmånstagare som EU:s förordningar om social trygghet inte gäller på grund av deras medborgarskap.

Personer som omfattas av förordningens tillämpningsområde ska behandlas på samma sätt som finska medborgare, både i fråga om förmåner och skyldigheter. Den likabehandling som krävs enligt förordningen förbjuder direkt och indirekt diskriminering på grund av nationalitet, dvs. villkor som i själva verket är svårare för en utlänning att uppfylla än för det egna landets medborgare. Sammanräkning av försäkringsperioder är ett sätt att i praktiken förverkliga en jämlik behandling.

Artikel 3.1 i EU-förordning 883/2004 innehåller bestämmelser om dess substantiella tillämpningsområde, som omfattar bland annat arbetslöshetsförmåner. Enligt artikel 3.3 i EU-förordning 883/2004 tillämpas förordningen även på särskilda icke-avgiftsfinansierade kontantförmåner, om vilka föreskrivs i förordningens artikel 70. Grunddagpenning och inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa är arbetslöshetsförmåner i den mening som avses i EU-förordning 883/2004. Arbetsmarknadsstöd är en särskild icke-avgiftsfinansierad förmån i den mening som avses i EU-förordning 883/2004, som har karaktären av social trygghet och socialt bistånd och inte omfattas av principen om att förmåner kan exporteras. Enligt artikel 3.5 i EU-förordning 883/2004 är förordningen däremot inte tillämplig på social trygghet, såsom utkomststöd eller allmänt bostadsbidrag.

2.8.2 EU:s migrationsbestämmelser

De så kallade migrationsbestämmelserna gäller tredjelandsmedborgare som kommer till Finland från andra än EU-länder, i synnerhet de som kommer för att arbeta. Migrationsbestämmelserna reglerar EU:s gemensamma minimiförutsättningar för likabehandling bland annat när det gäller rätten till social trygghet när man flyttar från ett tredjeland till EU. Rätten till likabehandling gäller i direktivet avsedda grupper av personer och delvis även deras familjemedlemmar. Medlemsstaterna har lämnats ett visst handlingsutrymme i migrationsdirektiven och vissa undantag från likabehandling inom social trygghet har förutsetts. En del av EU:s migrationsregelverk har nyligen reviderats och det nationella genomförandet är aktuellt. Migrationsbestämmelsernas tillämpningsområde är sektorsspecifikt och gäller således inte alla migrantgrupper. Exempelvis omfattas självständiga yrkesutövare i princip inte av bestämmelserna om arbetstagare. Bestämmelserna om likabehandling beskrivs i varje instrument i något olika ordalag.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/98/EU om ett enda ansökningsförfarande för ett kombinerat tillstånd för tredjelandsmedborgare att vistas och arbeta på en medlemsstats territorium och om en gemensam uppsättning rättigheter för arbetstagare från tredjeland som vistas lagligen i en medlemsstat (härefter *direktivet om kombinerade tillstånd*) syftar till att förenkla och harmonisera förfarandena för inresa och vistelse för arbetstagare från tredjeländer.

Dessutom tryggar direktivet likabehandling för arbetstagare som kommer direkt från tredjeländer i förhållande till vistelselandets egna medborgare när det gäller bland annat arbetsliv, utbildning och social trygghet.

Det reviderade direktivet om kombinerade tillstånd 2024/1233 måste genomföras nationellt senast den 21 maj 2026. Artikel 12 i det reviderade direktivet om kombinerade tillstånd ligger i stort sett i linje med den tidigare formuleringen om villkoret om likabehandling i fråga om social trygghet, enligt vilket arbetstagare från tredjeländer måste behandlas på samma sätt som medborgare i den medlemsstat där de vistas på de områden av social trygghet som omfattas av EU-förordning 883/2004. Enligt artikel 12.2 b får medlemsstaterna dock begränsa rätten till likabehandling, men de får inte begränsa sådana rättigheter för arbetstagare från tredjeländer som är anställda eller har haft en anställning under en minimiperiod på sex månader och som är registrerade som arbetslösa arbets sökande.

Rådets direktiv 2001/55/EG om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta stipulerar att personer som ges tillfälligt skydd ska få tillstånd att arbeta som anställda eller egenföretagare. I sådana fall ska också den allmänna lagstiftningen om rätt att omfattas av det sociala trygghetssystemet tillämpas. Direktivet om tillfälligt skydd gäller i praktiken personer som flyttat till Finland från Ukraina.

Om internationellt skydd föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet 2011/95/EU (härefter *skyddsgrundsdirektivet*). Syftet med skyddsgrundsdirektivet är att säkerställa dels att medlemsstaterna tillämpar gemensamma kriterier för identifiering av personer i behov av internationellt skydd, dels att dessa personer erhåller en miniminivå av förmåner i alla medlemsstater.

Enligt artikel 29 i skyddsgrundsdirektivet ska medlemsstaterna se till att personer som beviljats internationellt skydd får nödvändigt socialt stöd i den medlemsstat som har beviljat sådant skydd på samma villkor som medborgarna i den medlemsstaten. Medlemsstaterna får begränsa det sociala stödet till personer som innehar status som subsidiärt skyddsbehövande till grundläggande förmåner, som måste beviljas i samma utsträckning och på samma villkor som till landets egna medborgare. Begränsningen av det sociala stödet till grundläggande förmåner enligt skyddsgrundsdirektivet innebär att biståndet åtminstone omfattar minimiutkomstskydd och bistånd vid sjukdom eller graviditet och föräldraskap, i den mån dessa förmåner enligt nationell lagstiftning beviljas landets egna medborgare.

När det gäller integrationstjänster föreskrivs det i artikel 34 i skyddsgrundsdirektivet att medlemsstaterna, för att underlätta den sociala integrationen av personer som beviljats internationellt skydd, ska säkerställa tillgång till integrationsprogram som de anser lämpliga för att ta hänsyn till de särskilda behoven hos personer som beviljats flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande, eller fastställa förhandsvillkor som garanterar tillgång till sådana program.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG (EU) 2024/1347 (härefter *skyddsgrundsförordningen*), som upphäver skyddsgrundsdirektivet, kommer att tillämpas från och med den 1 juli 2026.

Enligt artikel 31 i skyddsgrundsförordningen ska personer som beviljats internationellt skydd behandlas på samma sätt som medborgare i en medlemsstat i fråga om social trygghet och socialt stöd. Med social trygghet avses de områden av socialt stöd som nämns i artikel 3.1 och 3.2 i EU-förordning 883/2004, inklusive arbetslöshetsförmåner. Socialt stöd i skyddsgrundsförordningen avser förmåner som syftar till att säkerställa att grundläggande behov hos personer utan tillräckliga resurser tillgodoses. I Finland är vissa av de förmåner som definieras som socialt stöd bosättningsbaserade socialskyddsförmåner, såsom bostadsstöd och arbetsmarknadsstöd. Enligt den nya skyddsgrundsförordningen kan tillgången till vissa sociala förmåner villkoras av ett faktiskt deltagande i integrationsåtgärder, förutsatt att dessa är lättillgängliga och kostnadsfria. Likabehandling i fråga om socialt stöd får begränsas till grundläggande förmåner för personer som innehar status som subsidiärt skyddsbehövande. Begränsningen av det sociala biståndet till grundläggande förmåner enligt skyddsgrundsförordningen innebär att biståndet åtminstone omfattar minimiutkomststöd, bistånd vid sjukdom eller graviditet och föräldraskap samt bostadsförmåner i den mån dessa förmåner enligt nationell lagstiftning beviljas det egna landets medborgare. I artikel 35 i skyddsgrundsförordningen föreskrivs en möjlighet för personer som beviljats internationellt skydd att utnyttja integrationsåtgärder.

2.8.3 Jämlik behandling

EU-lagstiftningen begränsar inte medlemsstaternas behörighet att organisera sina sociala trygghetssystem. Det ankommer på varje medlemsstat att fastställa villkoren för beviljande av sociala förmåner samt förmånernas storlek och varaktighet. Principen om likabehandling förbjuder i praktiken direkt diskriminering på grund av nationalitet. Indirekt diskriminering avser dolda former av diskriminering som de facto leder till ett diskriminerande resultat genom användning av andra differentieringskriterier än nationalitet. Villkor avseende bosättnings- eller försäkringsperiod är ett ganska typiskt exempel på åtgärder som leder till ett diskriminerande resultat. Indirekt diskriminering är också i princip förbjuden, men den typen av nationella åtgärder kan också tillåtas. Medlemsstaterna har ett stort utrymme för prövning när det gäller att fastställa strukturen på sina sociala trygghetssystem, villkoren för beviljande av förmåner, deras storlek och varaktighet samt de socialpolitiska mål som eftersträvas med dem. Om en åtgärd leder till indirekt diskriminering måste det eftersträfvade målet vara godtagbart ur ett unionsrättsligt perspektiv. Dessutom måste den nationella åtgärden vara relevant och lämplig, dvs. den måste uppnå det eftersträfvade målet med åtgärden och målgruppen måste definieras korrekt. Åtgärden måste också vara nödvändig och proportionerlig.

Grunden för likabehandling av unionsmedborgare ligger i primärrätten, och Europeiska unionens domstol har avkunnat ett stort antal domar om direkt och indirekt diskriminering på grund av nationalitet på området för sociala förmåner. Tredjelandmedborgare är inte unionsmedborgare och har en annan rättslig ställning. När det gäller tredjelandmedborgare föreskrivs likabehandling i ett antal sekundärrättsliga instrument. Europeiska unionens domstol har ännu inte behandlat fall med indirekt diskriminering med avseende på likabehandling utifrån EU:s migrationsbestämmelser. Med hänsyn till ett effektivt genomförande av unionsrätten kan det emellertid anses att bestämmelserna om likabehandling av tredjelandmedborgare även omfattar förbudet mot indirekt diskriminering.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att i enlighet med statsminister Petteri Orpos regeringsprogram befästa arbetets betydelse som en nyckelfaktor i den finländska integrationen. Syftet är vidare att differentiera det förmånsbelopp som betalas ut under arbetslöshet enligt hur länge arbetet eller bosättningen i Finland varar och att skapa incitament inom förmånssystemet att lära sig inhemska språk. Syftet är också att understryka ansvaret och egenansvaret hos nyanlända för en

effektiv språkinlärning och tillgång till arbetsmarknaden. Tillräckliga språkkunskaper och deltagande på arbetsmarknaden är viktiga förutsättningar för social integration av personer som flyttar till Finland. Dessutom är målet att inom rimlig tid stärka tillgången för personer som har flyttat till Finland till tjänster som tillgodoser deras behov, stöder sysselsättningen eller främjar kunskaper i finska eller svenska i ett rimligt skede av integrationen.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås att det allmänna stöd som betalas på grundval av arbetslöshet betalas i form av integrationsstöd till sådana arbetslösa arbetssökande som inte uppfyller arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som har varit bosatta i Finland mindre än tre år under de föregående tio åren på det sätt som avses i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall. I propositionen föreslås inte någon reglering på grundval av medborgarskap, och kravet på tre års boendetid i Finland avses i princip gälla lika för finska medborgare som för utländska medborgare. I praktiken påverkar effekterna av den föreslagna ändringen främst personer som flyttar till Finland från tredjeländer.

Kravet på att uppfylla arbetsvillkoret eller på boendetiden i Finland ska dock inte tillämpas på personer vars modersmål är finska, svenska eller samiska eller som har påvisat språkkunskaper som motsvarar målet i fråga om finska eller svenska enligt 26 § 3 mom. i integrationslagen (kunskaper på nivå B1.1 enligt Europeiska referensramen) på minst två av språkets delområden. Närmare bestämmelser om sätten att påvisa kunskaper i finska eller svenska utfärdas enligt förslaget genom förordning av statsrådet. Kravet ska inte heller tillämpas på personer som inte kan påvisa sina språkkunskaper på grund av funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak. För att få allmänt stöd i annan form än som integrationsstöd, så att säga vanligt allmänt stöd, förutsätts framöver antingen att arbetsvillkoret uppfylls, tre års boende i Finland eller påvisande av kunskaper i finska eller svenska. Det allmänna stödet i form av integrationsstöd avses uppgå till 33,64 euro per dag (på 2026 års nivå).

Allmänt stöd i form av integrationsstöd tillämpas endast i de fall där en person flyttar till Finland efter att den föreslagna lagen har trätt i kraft. Den föreslagna ändringen påverkar inte stöd som vid ikraftträdandet av lagen redan har beviljats eller före lagens ikraftträdande inflyttade personers nya stödperioder.

Dessutom föreslås att lagen om allmänt stöd ändras så att arbetslösa arbetssökande i Finland som fått uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd framöver kan ha rätt till allmänt stöd även om de inte uppfyller det arbetsvillkor som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. En arbetslös arbetssökande som har kommit till Finland efter lagens ikraftträdande och beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd kan ha rätt till allmänt stöd i form av integrationsstöd.

Allmänt stöd i form av integrationsstöd söks hos Folkpensionsanstalten. Beslutet om huruvida en person uppfyller de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få allmänt stöd fattas av arbetskraftsmyndigheten, som ger Folkpensionsanstalten ett bindande arbetskraftspolitiskt utlåtande. Folkpensionsanstalten avgör de faktorer som påverkar det allmänna stödets belopp och på basis av vilka stödet antingen beviljas till lika stort belopp som det allmänna stödet eller som det allmänna stödet i form av integrationsstöd.

I denna proposition föreslås det också ändringar i integrationslagen. Det föreslås att lagen ändras så att arbetskraftsmyndigheten svarar för att ordna service så att integrationskunder som anmäler

sig som arbetslösa arbetssökande inom rimlig tid får tillgång till tjänster som motsvarar det individuella behovet, dock under de följande sex månaderna efter inledandet av jobsökning enligt 27 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

Innehållet i den service som arbetskraftsmyndigheten ordnar föreslås vara sådant att invandrare som deltar i servicen har faktiska möjligheter att främja sin anställningsbarhet eller sina språkkunskaper i finska eller svenska. Den service som arbetskraftsmyndigheten ordnar ska också motsvara invandrarnas individuella behov. Garantitiden på sex månader ska inte tillämpas på invandrare för vilka det inte är ändamålsenligt att tillhandahålla denna service på grund av kundens individuella behov och färdigheter och inte heller på invandrare som redan uppfyller kravet på tre års boendetid eller som uppfyller det inom garantitiden. Tillstånds- och tillsynsverket ska, liksom i nuläget, ansvara för arbetskraftsservicens laglighetsövervakning och för att verkställa övervakningens påföljder.

Dessutom föreslås det i propositionen att anmälan till allmänna språkexamina på mellannivå eller till ett delprov i en sådan examen ska vara avgiftsfri för dem som, till exempel på grund av sina färdigheter, kunskaper eller behov, inte deltar i integrationsutbildning och påvisar sina språkkunskaper med det intyg som erhålls vid slutet av integrationsutbildningen. Arbetskraftsmyndigheten bedömer en persons färdigheter, kunskaper och behov i samband med bedömningen av behovet av kompetens- och integrationsinsatser. I detta sammanhang bedömer myndigheten också om deltagande i integrationsutbildning är nödvändigt för personen i fråga, till exempel på grund av att språkkunskaperna redan uppfyller målet för integrationsutbildningen, dvs. nivå B1.1. Framöver överförs uppgifter om dessa personer från arbetskraftsmyndigheten till Utbildningsstyrelsen så att de kan anmäla sig till de avgiftsfria allmänna examina.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

4.2.1.1 Hushållens ställning

Bedömningen av de ekonomiska konsekvenserna för hushållen hänför sig till de sociala rättigheter som tryggas i 19 § i grundlagen.

Enligt en uppskattning baserad på antalet mottagare av arbetsmarknadsstöd under granskningsperioden⁵⁰ finns det, när verkningarna är i kraft fullt ut år 2029, cirka 19 000 personer som är berättigade till allmänt stöd och som inte uppfyller kravet på tre års boende, arbetsvillkoret eller talar finska, svenska eller samiska som modersmål. I snitt rör det sig om cirka 11 100 personer i månaden. Uppskattningen baseras på Folkpensionsanstaltens registeruppgifter om mottagare av arbetsmarknadsstöd som presenteras i avsnitt 2.3.

Enligt förslaget tillämpas inte kraven på boendetid och arbete, om personen påvisar kunskaper i finska eller svenska på nivå B1.1 på två av språkets delområden. Bedömningen av förslagets konsekvenser utgår från antagandet att 42 procent av mottagarna av integrationsstöd påvisar erforderliga kunskaper i finska eller svenska på två av språkets delområden vid slutet av sin integrationsutbildning efter att personen vistats i landet i cirka 1,5 år. I praktiken innebär antagandet att cirka 23 procent av målgruppens allmänna stödmånader skulle betalas som allmänt stöd och 77 procent som integrationsstöd.

---

⁵⁰ 07/2024–06/2025.

Följaktligen får i snitt uppskattningsvis cirka 14 500 personer integrationsstöd på årsnivå. Med samma antagande är uppskattningen att det i snitt betalas ut integrationsstöd till cirka 8 600 personer på månadsnivå. Denna uppskattning är förknippad med tydliga osäkerheter, eftersom språkinläring, såsom beskrivs i avsnitt 2.5, involverar och påverkas av en rad olika faktorer, exempelvis faktorer som har att göra med de inflyttade personernas bakgrund. Konsekvensbedömningarna kompliceras ytterligare av det faktum att invandringens nivå och invandrarnas profil kan förändras under de kommande åren och då kan konsekvenserna av ändringen bli större eller mindre än vad som anges här.

Eftersom det föreslagna kravet på boendetid och arbete ska gälla personer som flyttat in först tidigast vid lagens ikraftträdande är den grupp invandrare som nu identifierats i registren inte direkt målgrupp för den föreslagna ändringen. Om invandringen till nivå och profil förblir snarlik den under de senaste åren beskriver de uppskattningar som är baserade på granskningsperiodens registeruppgifter emellertid förslagens konsekvenser rätt väl. Bedömningen beaktar dessutom endast antalet inflyttade personer från länder utanför EU eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och Schweiz. Inflyttade från länder inom EU eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Schweiz antas i bedömningen ha så många boendeperioder i Finland som kan räknas till godo som boendetid att den föreslagna ändringen i praktiken endast gäller ett fåtal sådana personer.

Det fulla beloppet för allmänt stöd i form av integrationsstöd rör sig kring 723 euro i månaden (på 2026 års nivå), alltså cirka 77 euro mindre än det vanliga allmänna stödets fulla belopp. Skillnaden mellan nettobeloppet för fullt integrationsstöd och fullt allmänt stöd uppgår till cirka 61 euro i månaden (räknad med 20 procents förskottsskatt). Nivåskillnaden bedöms inverka rätt så negativt på den ekonomiska situationen för mottagare av integrationsstöd, men som helhet kan inverkan anses vara ringa.

En del föreslås få integrationsstödet som partiellt integrationsstöd, för att mottagaren bor hos sina föräldrar. Det beräknas årligen finnas cirka 180 sådana mottagare av integrationsstöd när den fulla effekten träder i kraft. Föräldrarnas inkomster minskar integrationsstödet belopp. Stödet sänks dock inte om föräldrarnas inkomst är lägre än 2 500 euro i månaden. Minderåriga barn som försörjs av sina föräldrar och bor i samma hushåll höjer inkomstgränsen. Om föräldrarnas inkomster överstiger inkomstgränsen dras hälften av den överstigande delen av från integrationsstödet. Det partiella integrationsstödet är dock alltid minst 35 procent av det fulla integrationsstödet, dvs. cirka 253,14 euro i månaden (på 2026 års nivå)⁵¹.

Ändringen påverkar även de inkomster som beaktas i hushållets allmänna bostadsbidrag. Som framgår av avsnitt 2.3 uppskattas cirka 45 procent av mottagarna av integrationsstöd bo i hushåll som också får allmänt bostadsbidrag. I de fall där integrationsstödet beaktas som inkomst för hushållet i stället för det allmänna stödet kan bostadsbidragets belopp öka något jämfört med situationen enligt gällande lag. Exempelvis kan bostadsbidraget öka med cirka 14 euro i månaden för ensamboende i kommungrupp I vars boendekostnader är minst lika stora som de godtagbara boendeutgifterna (563 euro). Nivåskillnaden är dock så liten att också detta bedöms vara av ringa betydelse.

Som framgår av avsnitt 2.3 uppskattas cirka 30 procent av mottagarna av integrationsstöd bo i hushåll som också får grundläggande utkomststöd. Integrationsstödet påverkar i princip inte de disponibla inkomsterna i dessa hushåll, eftersom det grundläggande utkomststödet beräknas kompensera för det lägre stödet. Med andra ord beräknas de disponibla inkomsterna för ungefär

---

⁵¹ Det partiella allmänna stödet uppgår till minst 280 euro i månaden.

vart tredje hushåll som får integrationsstöd inte skilja sig från de disponibla inkomsterna för hushåll i en liknande situation som får vanligt allmänt stöd. En lägre nivå på integrationsstödet än det allmänna stödet kan också öka antalet mottagare av grundläggande utkomststöd.

Ändringarna i lagen om utkomststöd kan också förväntas påverka hushållen i målgruppen för denna proposition. Genom den övergripande reformen av utkomststödet blir mottagare av utkomststöd skyldiga att ansöka om en primär förmån för att inte utkomststödet grunddel ska sänkas, vilket även föreslås gälla integrationskunder som är arbetslösa arbetssökande.

De ändringar som föreslås i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn förväntas tillsammans med ändringarna av lagen om utkomststöd också påverka målgruppen mottagare av integrationsstöd. I lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn föreslås bestämmelser om den så kallade norska modellen för stöd för hemvård, vilket innebär ett krav på tre års boende i Finland för att få stöd för hemvård. Boendetidens längd motsvarar boendetidskravet i denna proposition, men boendetidskravet för stöd för hemvård avses gälla boende i enlighet med lagen om hemkommun och krävs av alla försörjare i familjen. Det kan uppskattas att merparten av målgruppen för den så kallade norska modellen för stöd för hemvård också faller inom målgruppen för integrationsstöd.

Hur den norska modellen för stöd för hemvård eventuellt påverkar den aktuella propositionen måste ses tillsammans med de ändringar som gjorts i utkomststödet och som i samverkan sannolikt leder till en viss ökning av målgruppen för integrationsstöd. Även om propositionerna inte är beroende av varandra har ändringarna samverkande konsekvenser för samma persongrupper i synnerhet om vårdnadshavaren inte har rätt till stöd för hemvård och inte heller har arbete eller en utbildningsplats. Genom den övergripande reformen av utkomststödet blir mottagare av utkomststöd skyldiga att ansöka om en primär förmån för att inte utkomststödet grunddel ska sänkas. Vård hemma av ett barn under skolåldern är inte längre en grund för att inte ansöka om en primär förmån.

Efter det eventuella ikraftträdandet av den övergripande reformen av utkomststödet omfattas följaktligen alla som söker utkomststöd och som sköter barn hemma utan stöd för hemvård av skyldigheten att ansöka om en primär förmån, oftast arbetslöshetsförmån. Som tidigare nämnts innebär detta en viss ökning av målgruppen för integrationsstöd, eftersom de som ingår i målgruppen för den norska modellen för stöd för hemvård i regel också ingår i målgruppen för integrationsstöd. I utkastet till regeringens proposition om den norska modellen för stöd för hemvård som varit på utlåtande⁵² bedöms det att den, när propositionens konsekvenser är i kraft fullt ut, kommer att omfatta cirka 2 800 personer, varav ungefär hälften anmäler sig som arbetslösa arbetssökande. När den norska modellen för stöd för hemvård är fullt ut genomförd år 2030 ökar målgruppen för denna proposition alltså med 1 400 personer på årsbasis.

I fråga om konsekvenserna är det viktigt att märka att de föreslagna ändringarna inte påverkar stöd som redan betalas ut. De föreslagna kraven på boendetid och arbete ska endast tillämpas på personer som flyttar till Finland efter lagens ikraftträdande.

I denna proposition föreslås också att personer som vistas i landet med ett uppehållstillstånd som beviljats på grund av tillfälligt skydd ska ha rätt till allmänt stöd. Baserat på Folkpensionsanstaltens registeruppgifter för 2025 beräknas ändringen påverka högst cirka 11 000 ukrainare som vistas i Finland på grund av tillfälligt skydd och som för närvarande inte har rätt till allmänt

---

⁵² <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=5763a4fc-3caf-4424-9d27-4389d61645e2>

stöd. Propositionen kan bedömas förbättra situationen för hushållen i gruppen, både ekonomiskt och när det gäller rätten till social trygghet, eftersom målgruppen enligt förslaget får rätt till primärt stöd som betalas ut på grundval av arbetslöshet.

Sin rätt till grundläggande utkomststöd behåller enligt beräkning cirka 8 000 personer som bor i Finland på grund av tillfälligt skydd i hushåll som behåller sin rätt till utkomststöd. För denna grupp sker det därför inte någon förändring i hushållets disponibla inkomster. Däremot bor cirka 3 000 personer i hushåll vars rätt till grundläggande utkomststöd upphör, eftersom det, som framgår av avsnitt 2.3.2, hade betalats ut mindre än 640 euro i månaden i grundläggande utkomststöd till dessa hushåll. Detta har till följd att de disponibla inkomsterna i dessa hushåll sannolikt ökar åtminstone något. Enligt bedömningen hör till dessa grupper dessutom uppskattningsvis 900 personer som har haft förvärvsinkomster som beaktas i utkomststödet, och det beräknas därför att denna grupp betalas ett jämkat allmänt stöd. Denna grupp fördelas sannolikt delvis mellan de två grupper som beskrivs ovan. Antalet mottagare av grundläggande utkomststöd som vistas i landet med uppehållstillstånd beviljat på grund av tillfälligt skydd har ökat åren 2023–2025. Om ökningen fortsätter i nuvarande takt påverkar ändringen en cirka 23 procent större grupp än vad som beskrivs ovan.

4.2.1.2 De offentliga finanserna

De föreslagna ändringarna påverkar både statens och kommunernas ekonomi. Kommunerna finansierar en del av det allmänna stödet och av utkomststödet.

De föreslagna ändringarna avseende integrationsstödet minskar de offentliga utgifterna med totalt cirka 3,5 miljoner euro när reformen är genomförd fullt ut. Den föreslagna ändringen om att personer som vistas i landet med uppehållstillstånd beviljat på grund av tillfälligt skydd framöver ska ha rätt till allmänt stöd ökar de offentliga utgifterna med cirka 0,5 miljoner euro i januari–februari 2027. I bedömningarna beaktas inte sysselsättningskonsekvenser.

I förslagets ekonomiska konsekvenser beräknas att 42 procent av mottagarna av integrationsstöd påvisar erforderliga kunskaper i finska eller svenska på två av språkets delområden vid slutet av sin integrationsutbildning. Denna uppskattning är förenad med tydliga osäkerheter, eftersom språkinläring, såsom beskrivs i avsnitt 2.5, involverar och påverkas av en rad olika faktorer, exempelvis bakgrundsfaktorer hos de personer som flyttar till Finland. Konsekvensbedömningarna kompliceras ytterligare av att invandringsnivån och invandrarprofilen kan förändras under de kommande åren och då kan konsekvenserna bli större eller mindre än vad som anges här.

Det föreslås att integrationsstödsnivån till nettobeloppet ska motsvara utkomststödet grunddel för ensamboende och uppgå till 90,4 procent av det fulla beloppet för normalt allmänt stöd. Den lägre stödnivån minskar enligt förslaget kostnaderna för allmänt stöd med uppskattningsvis 0,8 miljoner euro år 2027 och när effekten år 2030 är i kraft fullt ut med uppskattningsvis 8,3 miljoner euro. Konsekvensbedömningen av förhållandet mellan allmänt stöd och allmänt stöd i form av integrationsstöd bygger på antagandet att 23 procent av mottagarna av integrationsstöd på årsbasis övergår till allmänt stöd. Inverkan av potentiell sysselsättning för personer som får integrationsstöd kunde inte beaktas i bedömningen.

Den föreslagna ändringen ökar kostnaderna för grundläggande utkomststöd en aning, eftersom beräkningarna, som framgår av avsnitt 2.3, utgår från att cirka 30 procent av det lägre integrationsstödet kompenseras av att det grundläggande utkomststödet stiger. Ändringen ökar kostnaderna för grundläggande utkomststöd med vid pass 0,2 miljoner euro år 2027, och när den föreslagna ändringen är i kraft fullt ut beräknas kostnaderna öka med cirka 2,3 miljoner euro år 2030.

Utöver ovanstående kommer kostnaderna för allmänt bostadsbidrag att öka något till följd av den föreslagna ändringen. Som framgår av avsnitt 2.3 utgår konsekvensbedömningarna från att cirka 45 procent av mottagarna av integrationsstöd bor i hushåll som också får allmänt bostadsbidrag. Den lägre nivån på integrationsstödet ökar det allmänna bostadsbidraget som betalas ut till vissa i denna grupp. Ökningen av kostnaderna för allmänt bostadsbidrag beräknas uppgå till 0,1 miljoner euro år 2027 och, när ändringen får full effekt, till cirka 0,8 miljoner euro år 2030.

Den föreslagna ändringen förväntas också få skattekonsekvenser. Skattekonsekvenserna uppstår främst av att allmänt stöd är skattepliktig inkomst och det lägre integrationsstödet därför minskar de skatter som kommer in från det allmänna stödet. Till följd av ändringen stiger för en del beloppen för grundläggande utkomststöd som betalas ut parallellt med integrationsstöd och för allmänt bostadsbidrag, men båda dessa stödformer är skattefria och kompenserar därför inte för de minskade skatteintäkterna från det allmänna stödet. När det gäller beskattningen som helhet beräknas skatteintäkterna minska med cirka 1,7 miljoner euro när den föreslagna ändringen är fullt ut genomförd. Sett till de offentliga finanserna kan dock den beräknade förändringen anses vara ringa.

Tabell 4. Integrationsstödet ekonomiska konsekvenser för förmåner och beskattning 2027–2030

Integrationsstödet konsekvenser, miljoner euro	2027	2028	2029	2030
Utkomststöd	0,2	1,2	2,1	2,3
Allmänt bostadsbidrag	0,1	0,4	0,7	0,8
Allmänt stöd	-0,8	-4,2	-7,5	-8,3
Beskattning	0,2	0,8	1,5	1,7
Sammanlagt	-0,3	-1,8	-3,2	-3,5

I propositionen föreslås vidare att lagen om allmänt stöd ändras så att personer som beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd framöver ska ha rätt till allmänt stöd. I praktiken avser detta de ukrainare som för närvarande vistas i Finland. I konsekvensbedömningarna beräknas de ekonomiska konsekvenserna av den föreslagna ändringen för perioden januari–februari 2027, eftersom uppehållstillstånd för tillfälligt skydd enligt gällande beslut av Europeiska unionens råd beviljas fram till den 4 mars 2027. Enligt propositionen ska denna grupp ha rätt till allmänt stöd så snart lagen har trätt i kraft. Efter den 1 januari 2027 är personer som flyttar till Finland med uppehållstillstånd beviljat på grund av tillfälligt skydd, liksom alla andra som flyttar till Finland, berättigade till antingen vanligt allmänt stöd eller integrationsstöd, beroende på för vilken nivå av stöd villkoren uppfylls. Eftersom det råder osäkerhet om hur situationen utvecklas, presenteras i tabell 5 även bedömningar av konsekvenserna för hela 2027.

Det är klart att om personer som vistas i landet med uppehållstillstånd beviljat på grund av tillfälligt skydd får rätt till allmänt stöd, ökar denna ändring kostnaderna för allmänt stöd. Ändringen beräknas öka kostnaderna för allmänt stöd med 21 miljoner euro under giltighetstiden för Europeiska unionens råds beslut.

De arbetslösa arbetssökande som vistas i landet med uppehållstillstånd beviljat på grund av tillfälligt skydd är i nuläget huvudsakligen beroende av grundläggande utkomststöd. Rätt till den primära stödformen som betalas på grundval av arbetslöshet minskar kostnaderna för

grundläggande utkomststöd. Den föreslagna ändringen beräknas minska kostnaderna för grundläggande utkomststöd med cirka 15,3 miljoner euro under den ovan beskrivna perioden.

Enligt bedömningen hör majoriteten av denna grupp till hushåll som får allmänt bostadsbidrag, vilket innebär att den föreslagna ändringen även påverkar kostnaderna för allmänt bostadsbidrag. Eftersom en betydande del av de ukrainare som bor i Finland bor i andra än ensamboendehushåll, beräknas den föreslagna ändringen minska kostnaderna för allmänt bostadsbidrag med cirka en miljon euro under perioden.

Den föreslagna ändringen har också konsekvenser ur ett skatteperspektiv⁵³. Till skillnad från det föreslagna integrationsstödet ökar denna ändring beskattningsutfallet, eftersom målgruppen övergår från skattefritt grundläggande utkomststöd till skattepliktigt allmänt stöd. Den föreslagna ändringen beräknas öka beskattningsutfallet med 4,2 miljoner euro under den ovan fastställda perioden.

Tabell 5. Ekonomiska konsekvenser av rätten till allmänt stöd för personer som beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd, året 2027 och januari–februari 2027

Rätt till allmänt stöd för personer som fått uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd, miljoner euro	2027	Konsekvenser 01–02/2027
Bostadsbidrag	-6	-1,0
Utkomststöd	-92	-15,3
Allmänt stöd	126	21,0
Beskattning	-25	-4,2
Sammanlagt	3	0,5

Propositionen innehåller ett förslag om att vissa personer ska ha rätt att avlägga allmänna språkexamina på mellannivå eller ett delprov i en sådan examen avgiftsfritt. Detta förväntas inverka en aning på statsfinanserna. Merparten av mottagarna av integrationsstöd förväntas påvisa sina språkkunskaper med ett intyg som erhålls i slutet av integrationsutbildningen. I beredningen är uppskattningen att cirka 50 mottagare av integrationsstöd på årsbasis påvisar sina språkkunskaper genom att avlägga en allmän språkexamen på mellannivå. För 2026 är priset för en hel allmän språkexamen på mellannivå 190 euro. Att göra det möjligt för den målgrupp som avses i propositionen, dvs. för cirka 50 mottagare av integrationsstöd, att avlägga en avgiftsfri allmän språkexamen på mellannivå medför således en årlig kostnad på uppskattningsvis cirka 9 500 euro.

Kommunerna

⁵³ Skattekonsekvenserna är beräknade enligt en förskottsskatt på 20 procent.

Det ekonomiska ansvaret för det allmänna stödet delas mellan stat och kommun i enlighet med vad som framgår av avsnitt 2.1.1. En betydande andel av målgruppen för integrationsstöd är personer för vilka kommunerna har befriats från betalningsansvar för antingen ett eller tre år. Trots detta hänförs en del av de besparingar som uppstår i det allmänna stödet till kommunernas betalningsandelar. I konsekvensbedömningarna uppskattas att cirka 15 procent av de totala besparingarna hänförs till kommunernas betalningsandelar. Följaktligen genererar det föreslagna integrationsstödet kommunerna besparingar på cirka 0,2 miljoner euro år 2027 och, när förändringen är fullt genomförd, besparingar på cirka 0,9 miljoner euro år 2029. Det råder dock en viss osäkerhet kring bedömningen, särskilt eftersom de tillgängliga uppgifterna inte innehåller information om hur individerna fördelar sig mellan ettåriga och treåriga betalningsundantag.

Undantaget från kommunalt betalningsansvar för grundläggande utkomststöd som hade betalats ut till invandrare som omfattades av tillämpningsområdet för integrationslagen upphörde den 1 april 2025. Sedan ändringens ikraftträdande har betalningsansvaret också för det grundläggande utkomststödet till invandrare fördelats lika mellan stat och kommun, som framgår av avsnitt 2.1.2. Ändringen påverkar även det utkomststöd som betalas ut till personer som vistas i landet på grund av tillfälligt skydd. Därför genererar den föreslagna ändringen att slopa begränsningen för dem som vistas i landet på grund av tillfälligt skydd från lagen om allmänt stöd besparingar för den kommunala ekonomin. Om Europeiska unionens råds beslut om beviljande av uppehållstillstånd för tillfälligt skydd, som gäller till och med den 4 mars 2027, inte förlängs, uppstår det för kommunerna inget finansieringsansvar för allmänt stöd för den cirka två månader långa perioden efter lagens ikraftträdande. Kommunerna fortsätter däremot att finansiera hälften av den del av det grundläggande utkomststödet som betalas ut med beaktande av det allmänna stödet. Detta beräknas generera besparingar på 7,15 miljoner euro för den kommunala ekonomin. Inbesparingen beaktas i kommunernas statsandelar med två års fördröjning. Om de perioder för allmänt stöd till personer som har vistats i landet på grund av tillfälligt skydd senare drar ut på tiden, kommer detta att öka kommunernas andel av utgifterna för allmänt stöd. Kommunernas andel ökar dock högst till 50 procent, när 700 betalningsdagar av allmänt stöd har betalats ut, vilket innebär att kommunernas andel av utgifterna för arbetslöshetsförmånen inte kommer att överstiga andelen grundläggande utkomststöd.

I propositionen föreslås bestämmelser om att Arbetskraftsmyndigheten ska tillhandahålla service som stöder sysselsättning eller främjar kunskaper i finska eller svenska, så att en integrationskund som har anmält sig som arbetsökande får tillgång till denna service inom sex månader efter inledandet av jobbsökning. Vidare föreslås det att den service som stöder sysselsättning eller främjar kunskaper i finska eller svenska till innehåll och längd ska vara sådan att invandrare som deltar i servicen har faktiska möjligheter att främja sin anställningsbarhet eller sina kunskaper i finska eller svenska. Kommunerna beviljas statsandel för ordnande av offentlig arbetskraftsservice och för skötsel av de uppgifter som gäller sådan service (7 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice). I beredningen uppskattas det att bestämmelser om en garantitid för tillgång till sådan service som faktiskt främjar en persons anställningsbarhet eller kunskaper i finska eller svenska inte medför behov av att öka den kommunala finansieringen.

4.2.1.3 Konsekvenser för sysselsättningen

Integrationsstödet belopp föreslås motsvara grunddelen av det grundläggande utkomststödet för ensamboende. Skillnaden i nivå i förhållande till det allmänna stödet uppgår till cirka 67 euro i månaden (på 2027 års nivå baserat på prognosen för folkpensionsindexet för 2027), vilket innebär att förmånsnivån sjunker cirka 8,4 procent. Integrationsstödet konsekvenser för sysselsättningen bedöms här genom det sysselsättningsincitament som den lägre förmånsnivån för integrationsstöd skapar.

I Finland har det inte forskats i konsekvenserna av nedskärningar i det socialskydd som specifikt är riktat till invandrare. Integrationsstödet konsekvenser för sysselsättningen bedöms här därför med hjälp av forskningsresultat om de reformer som genomförts i Danmark. Det bör noteras att det råder stor osäkerhet kring tillämpningen av de resultat som hänför sig till Danmark, bland annat på grund av skillnaderna i ländernas förmånssystem och detaljer i reformerna.⁵⁴

Bedömningen bygger på forskningsresultat av Dustmann et al. (2024)⁵⁵ och Arendt (2023)⁵⁶. Enligt resultaten påverkade nedskärningarna i förmånerna sysselsättningen bland invandrare med flyktingbakgrund under de första åren efter ankomsten, men inte längre cirka 4–5 år efter att de beviljats uppehållstillstånd. Eftersom förslaget är att fullt allmänt stöd kan erhållas efter tre års boende i landet, beaktas i beräkningen konsekvenserna för sysselsättningen innan de tre åren har löpt ut. När det gäller ekonomin som helhet förväntas sysselsättningseffekten uppstå genom att det varje år flyttar in nya människor, vars sysselsättning genom förslaget stärks under de första åren efter ankomsten.

För dem som har varit i landet mindre än ett år bedöms konsekvenserna utifrån resultaten enligt Arendt (2023). Arendts (2023) slutsatser tyder på att elasticiteten i att vara sysselsatt i förhållande till förmåner för män är ungefär -1,1 åtta månader efter ankomsten.⁵⁷ Detta överskattar något effekten för dem som har varit i landet i mindre än ett år, eftersom nyanlända kommer till landet vid olika tidpunkter under året och många inte hinner vara åtta månader i landet. Resultaten enligt Dustmann et al. (2024) tyder på att elasticiteten i att vara sysselsatt i förhållande till förmåner är ungefär -2,2 under det första hela året efter att uppehållstillstånd beviljats. Under det andra året efter att uppehållstillstånd beviljats implicerar resultaten en elasticitet på 0,9⁵⁸. Enligt uppgifter från folkpensionsanstalten betalades det under granskningsperioden (07/2024–06/2025) ut arbetsmarknadsstöd till 18 785 personer som inte uppfyllde arbetsvillkoret för utkomtskydd för arbetslösa, som hade bott i Finland i mindre än tre år och som hade ett annat modersmål än finska eller svenska. Denna grupp representerar den övre gränsen för reformens målgrupp, eftersom en del av dessa personer sannolikt uppfyller språkkravet. Cirka 30 procent av personerna i fråga har varit i landet i mindre än ett år⁵⁹, vilket innebär att det på ett år kommer ungefär 5 600 sådana personer till landet som är berättigade till integrationsstöd. Bedömningen

---

⁵⁴ I Danmark omfattade förmånen till exempel behovsprövning för varje hushåll, till skillnad från det integrationsstöd som nu föreslås. Det föreslagna integrationsstödet ger också en möjlighet att övergå till en högre förmånsnivå genom att uppfylla språkkraven. I de danska reformerna ingick inget sådant element. Dessutom granskades i de danska studierna konsekvenserna för invandrare med flyktingbakgrund, medan målgruppen för integrationsstöd nu även avses omfatta andra arbetslösa invandrare än de med flyktingbakgrund.

⁵⁵Dustmann, Christian; Landersø, Rasmus; Andersen, Lars Højsgaard (2024). Refugee Benefit Cuts. *American Economic Journal: Economic Policy*, Vol. 16, No. 2: 406–441.

⁵⁶ Arendt, Jacob Nielsen (2023). Welfare Benefit Generosity and Refugee Integration. *International Migration Review*, Vol. 58, Issue 2.

⁵⁷ Arendt (2023) har bedömt konsekvenserna separat för kvinnor och män, men inte för alla som helhet. Eftersom det inte finns något estimat som omfattar alla, och inget estimat för kvinnor vid åtta månader finns att tillgå, används här estimatet för män. Detta kan i viss mån leda till en överskattning av effekten, eftersom ingen liknande positiv sysselsättningseffekt observerades för kvinnor efter 10 månader som för män.

⁵⁸Första året: $0,092/0,103/(-0,40)=n. -2,2$ och andra året: $0,07/0,19/(-0,40)=-0,9$.

⁵⁹ Antalet personer som har varit i landet i mindre än ett år kan dock vara något högre, eftersom det också är möjligt att övergången till orsaksbaserade förmåner fortfarande pågår för dem som har bott i landet i mindre än ett år.

är känslig för utvecklingen inom invandringen. Antagandet är att majoriteten av målgruppen kommer till Finland på grund av internationellt skydd eller familjeband. Baserat på studier enligt Pesola et al. (2024)⁶⁰ kan det grovt uppskattas att sysselsättningsgraden bland personer som kommer till Finland på grund av familjeband eller internationellt skydd i snitt är cirka 11 procent under ankomståret, cirka 20 procent ett år efter ankomsten och cirka 28 procent två år efter ankomsten⁶¹. Som sysselsatt definieras i studien en person som har haft löne- eller företagarinkomst under året. Antagandet är att en motsvarande andel av målgruppen är sysselsatt under ankomståret samt ett och återigen två år efter ankomsten. Baserat på ovanstående siffror kan det uppskattas att integrationsstödet ökar sysselsättningen med cirka 380 personer⁶².

Uppskattningen är gjord enligt målgruppens högsta antal. Den representerar således effektens övre gräns, eftersom en del av dessa personer sannolikt uppfyller språkkravet. Det bör också noteras att uppskattningsvis 30 procent av mottagarna av integrationsstöd också får utkomststöd. Dessa personers disponibla inkomst förändras inte till följd av integrationsstödet, eftersom det lägre stödbeloppet kompenseras via utkomststödet. Eftersom dessa personers disponibla inkomst inte förändras till följd av nedskärningarna i förmånerna, påverkar ändringen inte deras incitament att arbeta. Ponerat att ändringen inte påverkar de berörda personernas sysselsättning, blir den slutliga uppskattningen av konsekvenserna för sysselsättningen $(1-0,30) * 380 =$ cirka 260 personer. I genomsnitt blir den årliga effekten mindre än så, eftersom en person som har haft lön eller företagarinkomst under året i kalkylen definieras som sysselsatt.

När det gäller tillämpningen av resultaten enligt Dustmann et al. (2024) är det värt att notera att upphovet till sysselsättningseffekterna i den studien främst var män, medan reformen för kvinnornas del endast hade en liten, statistiskt insignifikant effekt på sysselsättningen under de första fem åren. Kvinnornas reaktion på ändringen kan delvis förklaras av den behovsprövning som gjordes på hushållsnivå, vilket innebar att kvinnans förmånsinkomst minskade när mannen blev sysselsatt och tog bort hennes incitament att delta på arbetsmarknaden. Till skillnad från den danska förmånen beaktas endast personens egna inkomster vid behovsprövningen för integrationsstöd. Det är därför möjligt att den totala effekten av integrationsstödet kan ligga närmare männens reaktion i den danska reformen. Om ovanstående kalkyler görs med hjälp av de resultat för män som presenteras av Dustmann et al. (2024) blir bedömningen att integrationsstödet ökar sysselsättningen med cirka 300 personer (utkomststödet inverkan beaktad).⁶³

Tillämpningen av de danska studierna är förenade med osäkerhet och därför är det nödvändigt att göra en grov uppskattning av effekterna på sysselsättningen även med hjälp av Kyyräs

---

⁶⁰ Pesola Hanna, Matti Sarvimäki & Tuomo Virkola (2024): Sysselsättning av personer som flyttat till Finland av olika orsaker: Arbets- och näringsministeriets publikationer 2024:9.

⁶¹ Pesola et al. (2024) studie, där en person som har haft löne- eller företagarinkomst under året definieras som sysselsatt. Sysselsättningsgraden beräknas här som ett vägt genomsnitt (baserat på urvalsstorleken i utredningen) av sysselsättningsgraden för personer som har anlänt på grund av familjeband eller internationellt skydd. Det finns en viss osäkerhet kring uppskattningen, eftersom det inte finns någon exakt information om hur många personer i målgruppen som har rest in i landet på olika grunder.

⁶² $5600 * -0,084 * (-1,1 * 0,11 + -2,2 * 0,20 + (-0,9) * 0,27) = 380$.

⁶³ Ovanstående uppskattningar har gjorts med hjälp av den elasticitet som resultaten enligt Arendt (2023) och Dustmann et al. (2024) implicerar. Detta kräver ett antagande om sysselsättningsgraden för målgruppen under de första åren av vistelsen i landet utan reformen i fråga. Om däremot de effekter som mätts i procentenheter tillämpas och skalas för att beakta skillnaden i förmånsnedskärningarnas storlek i de danska och finska reformerna, är bedömningen av konsekvenserna för sysselsättningen ungefär densamma, men något mindre än den som beräknats med hjälp av elasticiteter: 1 500 personer för huvudresultaten enligt Dustmann et al. (2024) och 260 personer om estimaten för män används.

(2023)⁶⁴ resultat om inverkan av nivån på arbetsmarknadsstödet på avgång från stödet. Tillämpning av Kyyräs (2023) resultat i samband med integrationsstöd är förenat med osäkerhet. Detta är en annan typ av reform, och dessutom kan anställningsbarheten och sysselsättningsmöjligheterna för mottagare av integrationsstöd rent allmänt avvika från läget för de mottagare av arbetsmarknadsstöd som undersökts i studien. Trots osäkerheterna kan det dock tänkas erbjuda ett alternativt sätt att bedöma konsekvensernas omfattning med hjälp av inhemsk forskning.

Enligt Kyyräs (2023) uppskattning minskade en ökning av arbetsmarknadsstödet på 10 procent sannolikheten för att lämna arbetslösheten med 4 procent (elasticitet -0,4). Enligt uppgifter från Folkpensionsanstalten betalades det under en ett års granskningsperiod ut arbetsmarknadsstöd till 11 100 personer som inte uppfyllde arbetsvillkoret för utkomstskydd för arbetslösa, som hade bott i Finland i mindre än tre år och som hade ett annat modersmål än finska eller svenska. Följaktligen kan det uppskattas att integrationsstödet ökar antalet personer som lämnar arbetslösheten med cirka 370⁶⁵.

Endast en del av övergår till den öppna arbetsmarknaden (Kyyrä 2023). Målgruppen för integrationsstöd omfattar sannolikt många personer som har kommit till Finland på grund av internationellt skydd eller familjeband. Under de första åren i Finland är sysselsättningen bland personer som kommer till Finland på grund av internationellt skydd eller familjeband låg (Pesola et al. 2024). Sysselsättningen kan påverkas av ekonomiska incitament, men också av faktorer som bristande arbetslivserfarenhet, otillräckliga språkkunskaper, kulturella faktorer eller faktorer som har att göra med arbetsmarknadens mottaglighet. Det är möjligt att dessa andra hinder för sysselsättning är betydande i målgruppen och då riktar sig en betydande del av övergången från arbetslöshet utanför den öppna arbetsmarknaden och resulterar i att sysselsättningseffekten blir lägre än 370 personer.

Integrationsstödet sysselsättningseffekter har bedömts på olika sätt ovan. Varje tillvägagångssätt är förenat med osäkerhet och olika reservationer. Uppskattningar tyder dock på att integrationsstödet fulla sysselsättningseffekt är ringa, troligen några hundra personer per år, och ännu mindre i snitt på årsbasis.

4.2.2 Andra konsekvenser för människor

4.2.2.1 Jämlikhet och jämställdhet

Propositionen har både direkta och indirekta konsekvenser för jämlikheten och jämställdheten. Till denna del hänför sig bedömningen till den jämlikhet och jämställdhet som tryggas i 6 § i grundlagen.

I praktiken föreslås i propositionen ett krav på tre års boende i Finland som villkor för att arbetslösa arbetssökande ska få vanligt allmänt stöd, om de inte uppfyller arbetsvillkoret eller kan påvisa tillräckliga kunskaper i ett av de inhemska språken. Innan arbetsvillkoret, kravet på tre års boende eller kravet på språkkunskaper är uppfyllda, får dessa personer allmänt stöd i form av integrationsstöd, vilket till nivån motsvarar 90,4 procent av det vanliga allmänna stödets fulla belopp⁶⁶. Denna proposition ställer följaktligen personer som nyligen invandrat, inte är knutna

---

⁶⁴ Kyyrä, Tomi (2023). The effects of unemployment assistance on unemployment exits. *International Tax and Public Finance*, 30(6), 1457–1480. <https://doi.org/10.1007/s10797-022-09765-7>.

⁶⁵ $-0,4 * 11\ 100 * (-0,084) = 370$.

⁶⁶ Kalkyl enligt 2026 års nivå.

till arbetsmarknaden och inte har tillräckliga kunskaper i något inhemskt språk i en annan position än andra arbetslösa arbetssökande.

I princip försvagar propositionen den ekonomiska ställningen för personer och hushåll i målgruppen. Om mottagaren av integrationsstöd samtidigt får grundläggande utkomststöd sjunker dock inte de faktiska disponibla inkomsterna jämfört med en person som får grundläggande utkomststöd parallellt med vanligt allmänt stöd.

I vissa fall kan de lägre disponibla inkomsterna inverka något på de personers möjligheter och förutsättningar att delta i samhället som får integrationsstöd. Bedömningen är att denna effekt i princip endast gäller personer som bor i hushåll som inte har rätt till utkomststöd på grund av andra inkomster eller tillgångar, eftersom det grundläggande utkomststödet i praktiken kompenserar för skillnaden mellan integrationsstöd och vanligt allmänt stöd för de hushåll som får det⁶⁷. Nivåskillnadens nettobelopp är alltså så lågt att det inte kan anses äventyra någons försörjning. På grundval av detta kan det uppskattas att den föreslagna ändringen inte i någon större utsträckning påverkar berörda personers ställning eller möjligheter att delta i samhället, eftersom nettoskillnaden i disponibel inkomst jämfört med dem som får så kallat vanligt allmänt stöd blir ringa och påverkar andra hushåll än de som får utkomststöd, vilka i sin tur kan bedömas befinna sig i en svag ekonomisk och social situation. I sista hand tryggar utkomststödssystemet alltså alla en tillräcklig minimiutkomst på lika villkor, och den föreslagna ändringen påverkar inte detta. Den något lägre nivån på integrationsstödet förväntas inte påverka målgruppens möjligheter att delta i integrations- eller sysselsättningstjänster, eftersom mottagare av integrationsstöd under servicetiden har rätt till den kostnadsersättning som avses i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, på motsvarande sätt som i dag.

Vid bedömningen av propositionens konsekvenser behöver också de negativa effekterna av bristande kunskaper i det lokala språket beaktas, något som också kan leda till långvariga konsekvenskedjor som skapar ojämlikhet. På många sätt kan tillräckliga språkkunskaper betraktas som nyckeln till att kunna fungera i samhället. Det är känt att otillräckliga kunskaper i det lokala språket har en negativ inverkan på bland annat en persons sysselsättning, sociala delaktighet och upplevelser av ensamhet⁶⁸. Bristfälliga kunskaper i finska eller svenska kan leda till att en person inte får tillräcklig insyn i det finländska samhället. Tillsammans begränsar dessa faktorer en persons förmåga att fungera som fullvärdig medlem av samhället och att påverka skötseln av sina egna angelägenheter. Samtidigt gör dessa faktorer den berörda personen sårbar för brott, däribland olika former av utnyttjande. Bristande kunskaper i ett inhemskt språk som blir långvariga kan öka risken för marginalisering och begränsa möjligheterna till delaktighet. Detta skapar grogrund för segregation, där aktiviteterna ställer andra språk i centrum och eventuellt också de sociala normer som råder i utgångsområdet och som kan skilja sig avsevärt från det rådande samhällets seder och bruk. Särskilt när det gäller delaktighet och att stärka den ger forskningsdata till exempel en fingervisning om att det finns ett samband mellan goda kunskaper i finska eller svenska och antalet vänner som bor i Finland, och att högt socialt välbefinnande är kopplat till god integration mätt med indikatorer⁶⁹.

---

⁶⁷ För mer information, se avsnitt 4.2.1.1.

⁶⁸ Se t.ex. **Pesola Hanna, Matti Sarvimäki & Tuomo Virkola (2024)**: Sysselsättning av personer som flyttat till Finland av olika orsaker: Arbets- och näringsministeriets publikationer 2024:9. **Turunen Hanna (2025)**: Språkkunskapers inverkan på upplevd ensamhet bland invandrare. Lärdomsprov. Kajaa-in ammattikorkeakoulu, KAMK (Yrkeshögskolan i Kajana).

⁶⁹ Castaneda Anu & Kuusio Hannamaria (2019): Socialt välbefinnande, integration och hälsa samt sambanden mellan dessa faktorer bland Finlands utrikesfödda befolkning. I verket Kazi, V. & Alitolppa-

Vikten av att förkovra sina språkkunskaper och öka den sociala medvetenheten är särskilt relevant i de tidiga stadierna av invandringen. Integrationsåtgärder tillhandahålls särskilt för invandrare som är arbetssökande under sina första år i landet. Syftet med integrationsstödet är att genom incitament stärka kopplingen mellan förmånssystemet och integrationen särskilt i de tidiga skedena av invandringen och språkinlärningen. Åtgärder som påskyndar språkinlärningen stärker invandrarnas jämlikhet i det finska samhället på medellång sikt. Om de önskade beteendeffekterna uppnås, med andra ord snabbare sysselsättning eller effektivare språkinlärning, kan propositionen anses stärka målgruppens ekonomiska och sociala ställning på medellång och lång sikt.

När det gäller jämställdheten mellan könen kan det fastställas att det, enligt en bedömning om målgruppen som grundar sig på Folkpensionsanstaltens registeruppgifter, finns något fler kvinnor än män i målgruppen och de föreslagna ändringarna kan därför bedömas påverka kvinnor något oftare. I detta avseende påverkar de negativa effekterna på de disponibla inkomsterna också något oftare kvinnor. Den föreslagna ändringen frångår inte någon rätten till primärt individuellt stöd som betalas ut på basis av arbetslöshet och tvingar följaktligen ingen till det familjeinriktade stöd som beviljas i sista hand. Samtidigt kan det bedömas att, om reformen förbättrar invandrarkvinnors kunskaper i ett inhemskt språk, har detta en positiv inverkan på denna grupps utbildningsmässiga jämlikhet. Kvinnor är oftare ensamstående föräldrar, vilket innebär att effekterna kan bli särskilt kännbara för denna grupp, vars risk för fattigdom i studier har visat sig vara högre. Även för ensamstående föräldrar är den potentiella skillnaden i disponibla inkomster jämfört med dem som får vanligt allmänt stöd relativt liten. Följaktligen kan slutsatsen dras att eventuella negativa effekter på jämställdheten ur ovanstående perspektiv inte är betydande.

Som diskuteras i avsnitt 2.4.1 har invandrarkvinnor lägre sysselsättningsgrad och högre arbetslöshet än andra grupper. I linje med propositionens mål främjar effektivare språkinlärning också sysselsättningen, särskilt med tanke på språkkunskapernas centrala roll som utmaning för sysselsättningen. Sysselsättningen är en central faktor för integrationen i det finska samhället. Den stärker också den ekonomiska ställningen och på det viset invandrarkvinnors ekonomiska självständighet. Även om propositionen inte förväntas få någon betydande omedelbar verkan på sysselsättningen, gynnar den ökade sysselsättningen på medellång sikt i synnerhet invandrarkvinnor.

Det bör vidare noteras att bristande språkkunskaper kan leda till att ansvaret för de egna och familjens angelägenheter huvudsakligen faller på den andra föräldern eller på barn i familjen som har bättre språkkunskaper. Som nämnts ovan begränsar bristande språkkunskaper en persons möjligheter till egna aktiviteter och egna val, vilket i extrema fall kan ta sig uttryck i svårigheter att få hjälp och lita på samhällets stödstrukturer, till exempel vid våld i nära relationer, där invandrarkvinnor är överrepresenterade bland offren⁷⁰. Detta har en direkt negativ inverkan på jämlikheten och jämställdheten mellan könen. Ur detta perspektiv gör genomförandet av propositionens mål – att effektivt lära sig språket – det möjligt för invandrarkvinnor att delta fullt ut i det finska samhället och stärker därmed också jämställdheten mellan könen.

I lagen om allmänt stöd ska enligt propositionen den begränsning som gäller tillfälligt uppehållstillstånd slopas för arbetssökande som vistas i landet på grundval av ett uppehållstillstånd som beviljats på grund av tillfälligt skydd. Det handlar om människor som har flytt undan Rysslands anfallskrig och sedan mars 2022 anlänt till Finland. Enligt nu gällande lag står dessa

---

Niitamo, A. & Kaihovaara, A. (red.) Helhetsöversikt över integrationen 2019: Forskningsartiklar om integration. ANM guider och övriga publikationer. 2019:10.

⁷⁰ Statistikcentralen: Statistik över brott och tvångsmedel 2024.

personer utanför den grundläggande försörjningstrygghet som betalas vid arbetslöshet. I detta avseende förbättrar propositionen jämlikheten för denna grupp genom att ge dem rätt till den grundläggande försörjningstrygghet som betalas ut på grundval av arbetslöshet i enlighet med 19 § 2 mom. i grundlagen.

Vid bedömningen av propositionens konsekvenser för jämlikheten bör det också noteras att det i nuläget finns regionala skillnader i väntetiderna för tillgång till service, som framgår av avsnitt 2.5.1. Det innebär att de berörda personerna i vissa områden kan få tillgång till service och därmed förbättra sin anställningsbarhet eller sina kunskaper i finska eller svenska mycket snabbt, medan de i andra områden kan behöva vänta längre på att få tillgång till service. De som bor i områden med längre väntetider är i en ofördelaktig position jämfört med dem som bor i områden med kortare väntetider.

I propositionen föreslås dock att Arbetskraftsmyndigheten svarar för att ordna service som stöder sysselsättning eller främjar kunskaper i finska eller svenska, så att en integrationskund som har anmält sig som arbetssökande får tillgång till denna service inom rimlig tid, dock inom sex månader efter inledandet av jobbsökning. Tillstånds- och tillsynsverket svarar för tillsynen av Arbetskraftsservicen och därmed också av garantitidens genomförande, och för att verkställa övervakningens påföljder.

Syftet med bestämmelser om en garantitid på sex månader är att skydda enskildas rättigheter och mildra de nackdelar som regionala skillnader medför. För det första är syftet med garantitiden att säkerställa att de berörda personerna ges möjlighet att främja sina egna förutsättningar att i enlighet med propositionen uppfylla arbetsvillkoret eller kravet på språkkunskaper innan kravet på tre års boende är uppfyllt. För det andra är syftet med garantitiden att säkerställa att väntetiden för tillgång till service inte överstiger sex månader inom något område. Detta främjar också jämlikheten mellan individer, eftersom de regionala skillnaderna i tillgången till service hålls rimliga.

När det gäller regionala skillnader i tillhandahållandet av service kan det dessutom beaktas att invandrare till exempel kan förbättra sina språkkunskaper också på egen hand. Invandrare kan alltså också genom egna aktiva insatser påverka sin förmånsnivå helt oberoende av vilken språkkunskapsfrämjande service som tillhandahålls inom deras område.

4.2.2.2 Konsekvenser för barn

Avseende konsekvenserna för barn hänför sig bedömningen särskilt till barnens rätt till välfärd och individuell uppväxt enligt 19 § 3 mom. i grundlagen samt till barnens rätt att få undervisning enligt artikel 28 i konventionen om barnets rättigheter (FördrS 59–60/1991). Också de kulturella rättigheter som tryggas i 16 § i grundlagen är relevanta för bedömningen.

Propositionen bedöms inte ha några direkta konsekvenser för barn. Den föreslagna ändringen kan dock på grund av familjens ekonomiska situation också påverka barnen. Propositionens konsekvenser för hushållens ställning beskrivs i avsnitt 4.2.1.1. I dagsläget drabbar barnfattigdomen omkring 10 procent av barnen. Särskilt småbarnsfamiljer, flerbarnsfamiljer och hushåll med endast en vuxen löper risk för fattigdom. De olika indikatorerna på barnfattigdom sammanfaller ofta med att föräldrarna är undersysselsatta. Genom att stödja föräldrarnas sysselsättning kan fattigdomen i barnfamiljer fås att minska. Högre sysselsättning är ett huvudmål i regeringsprogrammet.

Propositionens konsekvenser för barn och unga uppkommer via faktorer som påverkar försörjningsförmågan hos en förälder som får integrationsstöd. Propositionen kan få rätt så negativ

inverkan på sådana barns ekonomiska situation vars förälder får integrationsstöd. I hushåll som utöver integrationsstödet får grundläggande utkomststöd påverkar ändringen inte situationen jämfört med nuläget, eftersom det inte föreslås ändringar i bestämmelserna om grundläggande utkomststöd. Följaktligen hänför sig eventuella konsekvenser till barn som bor i sådana hushåll som inte hör till de minst bemedlade, eftersom hushållen måste ha andra inkomster eller tillgångar för att inte vara berättigade till grundläggande inkomststöd. Skillnaden i nivå mellan allmänt stöd och allmänt stöd i form av integrationsstöd är rimligt liten, så de konsekvenser för barnens ekonomiska situation som följer av det är begränsade, och nivåskillnaden bedöms inte äventyra barnens situation sett till de krav som fastställs i grundlagen och konventionen om barnets rättigheter.

Deltagande i integrationsinsatser har visat sig ha en positiv inverkan på en persons framtida inkomstnivå och förmånsbehov. Hushållens ekonomiska situation förbättras när personerna i fråga får arbete, vilket också har en positiv inverkan på barnens ställning. Studier visar att konsekvenserna av fattigdom under barndomen är särskilt långtgående och ärftliga. Även om det allmänna stödet i form av integrationsstöd kan ha en något negativ inverkan på vissa familjers ekonomiska situation på kort sikt, kan det bedömas att framgångsrik språkinläring och sysselsättning har en tydlig positiv inverkan också på barnens möjligheter genom en förbättrad ekonomisk situation.

Det är känt att en förälders språkkunskaper även påverkar barnens situation positivt och därför har föräldrarnas stärkta kunskaper i ett inhemskt språk sannolikt positiva konsekvenser även för tillgodoseendet av barnets rättigheter och lika möjligheter. Det är redan i nuläget vanligt att barnen behärskar finska eller svenska bättre än föräldrarna, och de blir allt emellanåt tvungna att agera tolkar åt sina föräldrar. Det är klart att situationer där barn får överta ansvaret för frågor som hör till de vuxnas ansvar, inte är till barnets bästa. Det att en förälder kan vara delaktig i frågor som är viktiga för barnets utveckling, såsom småbarnspedagogik eller skolfrågor, bidrar också till barnets välbefinnande och utveckling. Det har observerats att en förälders deltagande i integrationstjänster stärker invandrabarnens, i synnerhet döttrarnas framgång inom utbildning och på arbetsmarknaden⁷¹. Generellt kan man utgå från att föräldrars tillräckliga kunskaper i finska eller svenska och kunskap om samhället också främjar barnens möjligheter att studera och utvecklas och också få det stöd de behöver.

4.2.2.3 Personer med funktionsnedsättning

Det föreslagna allmänna stödet i form av integrationsstöd tryggar den grundläggande försörjningen för arbetslösa arbetssökande som hör till målgruppen och därmed också den grundläggande försörjningen för arbetslösa arbetssökande med funktionsnedsättning som hör till målgruppen, när det kan förutsättas att de berörda personerna kan påvisa sina språkkunskaper. Propositionen är därför av betydelse för frågor som gäller sysselsättningen och utkomsten för personer med funktionsnedsättning. För bedömningen av ändringarnas konsekvenser är FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (FördrS 26–27/2016, funktionshinderkonventionen) av betydelse. Artikel 27 i konventionen gäller rätten till arbete och tryggnad av möjligheter till anställning för personer med funktionsnedsättning.

Bestämmelser om rätten till social trygghet för personer med funktionsnedsättning finns i konventionens artikel 28 där det i punkt 2 föreskrivs att ”konventionsstaterna erkänner rätten för

---

⁷¹ Sarvimäki, Matti & Pesola, Hanna (2022): Intergenerational Spillovers of Integration Policies: Evidence from Finland's Integration Plans, CReAM Discussion Paper Series, No. 12/22, Centre for Research & Analysis of Migration, Department of Economics, University College London, London

personer med funktionsnedsättning att åtnjuta social trygghet utan diskriminering på grund av funktionsnedsättning”. Rätten till social trygghet för personer med funktionsnedsättning (artikel 28) tryggar inkomstbortfall eller brist på inkomster på grund av de hinder som personer med funktionsnedsättning möter när det gäller möjligheterna att arbeta på lika villkor som andra. Därför ska socialskyddssystemet säkerställa tillräckligt skydd för arbetslösa arbetssökande med funktionsnedsättning på lika villkor som för andra. Mångfalden av individuella omständigheter, individuella behov och hinder på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning förutsätter att socialskyddssystemen planeras så att de flexibelt svarar mot de enskilda situationerna för personer med funktionsnedsättning. (CRPD/C/GC/8, punkt 78).

På det allmänna stödet i form av integrationsstöd tillämpas enligt förslaget vad som i allmänhet tillämpas på allmänt stöd, inklusive bestämmelserna om allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner och förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda i 2 och 2a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Följaktligen ska en arbetssökande som får invalidpension i form av delpension ha rätt till integrationsstöd eller vanligt allmänt stöd beroende på den individuella situationen, även om personen inte söker heltidsarbete. Vid bedömning med stöd av bestämmelserna i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa av om en person har haft en giltig orsak för sitt förfarande beaktas personens arbetsförmåga liksom i nuläget. Dessutom ska på integrationsstöd, liksom på annat allmänt stöd, tillämpas vad som föreskrivs om arbetsförmåga i 3 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Vidare bör det noteras att boendetidskravet inte tillämpas på personer som på grund av funktionsnedsättning eller andra hälsoskäl inte kan förväntas påvisa sina språkkunskaper på minst två av språkets delområden. Följaktligen kan det bedömas att den föreslagna ändringen inte påverkar ställningen för personer med funktionsnedsättning på ett sätt som skiljer sig från situationen för andra personer i propositionens målgrupp. Det föreslagna integrationsstödet föreslås endast gälla personer som rimligen kan förväntas lära sig finska eller svenska.

4.2.3 Myndigheterna

4.2.3.1 Folkpensionsanstalten

Det föreslagna allmänna stödet i form av integrationsstöd ökar i någon mån den administrativa arbetsmängden hos Folkpensionsanstalten på grund av de nya uppgifter som är förenade med handläggningen av det allmänna stödet. Dessutom kräver det föreslagna integrationsstödet systemutveckling, vars kostnader är engångskostnader.

På grund av uppskattningarna ovan kommer utvecklingen av arbetsmängden och hur anslagen räcker till under Folkpensionsanstaltens moment 33.10.60 att följas upp och vid behov ses över i de årliga processerna för rambesluten och budgetbesluten inom statsfinanserna.

4.2.3.2 Arbetskraftsmyndigheterna

Det föreslås i propositionen att arbetskraftsmyndigheterna ska tillhandahålla integrationskunder som har anmält sig som arbetslösa arbetssökande service som tillgodoser det individuella behovet så att de får tillgång till denna service inom rimlig tid, dock inom sex månader efter inledandet av jobbsökning. Vidare föreslås det att den service som arbetskraftsmyndigheten ordnar till innehåll och längd bör vara sådant att invandrare som deltar i servicen har faktiska möjligheter att främja sin anställningsbarhet eller sina språkkunskaper i finska eller svenska. Lämpliga tjänster omfattar åtminstone i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedd jobbsökarträning, karriärträning, arbetskraftsutbildning, utbildningsprövning, arbetsprövning eller arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån samt integrationsutbildning, men

även annan service som ger personen faktiska möjligheter att främja sin sysselsättning eller sina kunskaper i finska eller svenska.

Det kan antas att det förekommer skillnader mellan arbetskraftsmyndigheterna avseende den service som tillhandahålls och väntetiderna. Skillnaderna beror bland annat på variationer i antalet kunder som omfattas av integrationsstöd och deras servicebehov, antalet och profilen för andra arbetssökande kunder inom arbetskraftsmyndigheternas ansvar, samt de anslag som kommunen har budgeterat för arbetskraftsservice. Också det övriga serviceutbudet i området påverkar arbetskraftsmyndighetens möjligheter att inom garantitiden tillhandahålla sysselsättningsstödande service eller service som främjar kunskaper i finska eller svenska. Arbetskraftsmyndigheten i områden där det finns ett brett utbud av språkkurser i finska eller svenska på nybörjarnivå som passar integrationskundernas integrationsplaner kan utnyttja dessa tjänster för att uppfylla garantitidskravet.

I propositionen föreslås det också att arbetslösa arbetssökande i Finland som fått uppehållstillstånd på basis av tillfälligt skydd framöver ska vara berättigade till allmänt stöd. En arbetslös arbetssökande som kommer till Finland efter lagens ikraftträdande och som beviljas uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd kan vara berättigad till allmänt stöd i form av integrationsstöd. Personer som har beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd har redan nu rätt till alla tjänster som tillhandahålls av sysselsättningsområdena. Av de ukrainare som har beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd hade 15 927 anmält sig till sysselsättnings-tjänsterna före den 26 november 2025. Av dessa är 5 670 arbetslösa eller permitterade arbetssökande.⁷² Vidare uppskattas det ovan i avsnitt 4.2.1.1 utifrån Folkpensionsanstaltens registeruppgifter att ändringen med avseende på personer som beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd rör högst cirka 11 000 ukrainare bosatta i Finland. Det kan därför konstateras att den föreslagna ändringen inte har någon betydande inverkan på arbetskraftsmyndigheternas verksamhet eller på antalet personer som har beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd och som omfattas av arbetskraftsservice.

Dessutom föreslås det i propositionen att anmälan till allmänna språkexamina på mellannivå eller till ett delprov i en sådan examen ska vara avgiftsfri för dem som, till exempel på grund av sina färdigheter, kunskaper eller behov, inte deltar i integrationsutbildning och påvisar sina språkkunskaper med det intyg som erhålls vid slutet av integrationsutbildningen. Liksom i nuläget är det meningen att arbetskraftsmyndigheten bedömer en persons färdigheter, kunskaper och behov i samband med bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster. Om arbetskraftsmyndigheten utifrån bedömningen av servicebehovet anser att en persons språkkunskaper redan är på målnivån för integrationsutbildning, dvs. nivå B1.1, överför myndigheten denna uppgift till Utbildningsstyrelsen så att personen i fråga kan anmäla sig till allmänna språkexamina avgiftsfritt. Bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster ingår redan i nuläget i arbetskraftsmyndighetens serviceprocess. Vidare är det meningen att uppgifterna om personer som har rätt till avgiftsfria allmänna språkexamina ska överföras med hjälp av en gränssnittslösning. Följaktligen kan det bedömas att möjliggörande av avgiftsfria allmänna språkexamina inte medför någon betydande ökning av det administrativa arbetet vid arbetskraftsmyndigheten.

Efter att ha fått en begäran om utlåtande från Folkpensionsanstalten avgör enligt förslaget arbetskraftsmyndigheten om den arbetssökande uppfyller de arbetsmarknadspolitiska

---

⁷² Uppföljning av arbetslösa utländska arbetssökande, digitala rapporter. Utvecklings- och förvaltningscentret, hämtat den 26 november 2025. https://tuuttipalvelu.sharepoint.com/sites/Tiedolla_Johtaminen/SitePages/Ulkomaalaisten-tyottomien-tyonhakioiden-seuranta.aspx

förutsättningarna för att få allmänt stöd. I praktiken avgör Arbetskraftsmyndigheten förutsättningarna utifrån de uppgifter som finns registrerade i dess kundinformationssystem. Om de nödvändiga uppgifterna inte finns tillgängliga, begär Arbetskraftsmyndigheten uppgifterna av arbetssökanden. Om det redan tidigare har lämnats ett arbetsmarknadspolitiskt utlåtande om den arbetssökande som möjliggör utbetalning av allmänt stöd, ska den sökande vid behov höras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003).

Arbetskraftsmyndigheten meddelar Folkpensionsanstalten sitt beslut genom ett arbetsmarknadspolitiskt utlåtande. Vid behov lämnas ett utlåtande även när den arbetssökande påvisar tillräckliga språkkunskaper. Uppgifter i anknytning till begäran om utredning och avgörande av ärendet, liksom även till det arbetsmarknadspolitiska utlåtandet, ökar arbetsmängden för arbetsmarknadsmyndigheten. Ökningen bedöms dock vara ringa.

Om en arbetssökande har beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd och deltar i sysselsättningsfrämjande service som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lämnar arbetsmarknadsmyndigheten redan i nuläget vid behov ett arbetsmarknadspolitiskt utlåtande till Folkpensionsanstalten om deltagande i servicen. I fråga om arbetssökande som inte uppfyller arbetsvillkoret som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ökar denna uppgift arbetsmängden för arbetsmarknadsmyndigheterna. Den föreslagna ändringen innebär dock tillika att Folkpensionsanstalten betalar dessa personer en kostnadsersättning för den tid de deltar i servicen. För närvarande beviljar arbetsmarknadsmyndigheterna dessa personer kostnadsersättning enligt prövning. Eftersom dessa arbetssökande framöver i princip inte längre beviljas kostnadsersättning enligt prövning, minskar detta arbetsmarknadsmyndigheternas arbetsuppgifter i detta avseende. Arbetsmarknadsmyndigheternas kostnader för utbetalning av kostnadsersättningar för utgifter minskar också i detta avseende.

4.2.3.3 Tillstånds- och tillsynsverket

I propositionen föreslås att det till integrationslagens 57 § om Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter fogas en hänvisning till 25 och 26 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. Det föreslagna tillägget förväntas inte ha några betydande konsekvenser för Tillstånds- och tillsynsverkets verksamhet, eftersom verket redan ansvarar för tillsynen av Arbetskraftsservice och service som främjar integration. När det gäller Arbetskraftsservice regleras tillsynen av 25 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. Enligt 1 mom. i den paragrafen behandlar Tillstånds- och tillsynsverket förvaltningsklagan som gäller lagenligheten hos sådana uppgifter och sådan offentlig Arbetskraftsservice som lagen ålägger Arbetskraftsmyndigheter. Enligt paragrafens 2 mom. kan Tillstånds- och tillsynsverket också på eget initiativ utöva tillsyn över dessa uppgifter och denna service. Enligt 57 § i integrationslagen svarar Tillstånds- och tillsynsverket vidare i frågor som hör till dess verksamhetsområde för planeringen, styrningen och tillsynen när det gäller åtgärder och tjänster som främjar och stöder invandrares integration. Tillstånds- och tillsynsverket har följaktligen redan i nuläget uppgifter som rör tillsyn på eget initiativ och laglighetsövervakning utifrån klagomål.

Enligt 26 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice kan Tillstånds- och tillsynsverket också vidta vissa åtgärder, om det i samband med tillsyn på eget initiativ konstateras att en Arbetskraftsmyndighet eller en anställd hos Arbetskraftsmyndigheten har förfarit felaktigt eller underlåtit att fullgöra sin skyldighet. Sådana åtgärder är enligt 26 § bland annat att ge en anmärkning eller ett föreläggande om att bristerna eller missförhållandena ska avhjälpas. Ett föreläggande får förenas med vite.

Syftet med förslaget om tillägg till 57 § i integrationslagen är att särskilt ur individens synvinkel precisera att även klagomål som gäller brister och tillkortakommanden i tjänsternas innehåll och

hur den föreslagna garantitiden fullgjorts kan lämnas till tillsynsmyndigheten. Detta är inte någon ny uppgift för Tillstånds- och tillsynsverket. Det föreslagna tillägget förväntas därför endast ha en smärre inverkan på Tillstånds- och tillsynsverkets verksamhet.

4.2.3.4 Utbildningsstyrelsen

Det föreslås i propositionen att anmälan till allmänna språkexamina på mellannivå eller till ett delprov i en sådan examen ska vara avgiftsfri för dem som, till exempel på grund av sina färdigheter, kunskaper eller behov, inte deltar i integrationsutbildning och påvisar sina språkkunskaper med det intyg som erhålls vid slutet av integrationsutbildningen. Förslaget har konsekvenser för Utbildningsstyrelsens verksamhet.

För att möjliggöra avgiftsfri anmälan till allmänna språkexamina på mellannivå krävs en gränssnittslösning mellan Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets kundinformationssystem för arbetskraftsservice och Utbildningsstyrelsens nationella informationsresurs för undervisning och utbildning (den s.k. KOSKI-informationsresursen). För Utbildningsstyrelsens del beräknas engångskostnaden för att utveckla det informationssystem som krävs för att genomföra gränssnittslösningen uppgå till cirka 79 000 euro. Vidare orsakas Utbildningsstyrelsens kostnader i fråga om examensavgifter för att tillhandahålla avgiftsfria allmänna språkexamina på mellannivå. Dessa kostnader beskrivs mer detaljerat i avsnitt 4.2.1.2 ovan.

4.2.3.5 Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

Som konstaterat ovan i avsnitt 4.2.3.4 krävs det för att möjliggöra avgiftsfri anmälan till allmänna språkexamina på mellannivå en gränssnittslösning mellan Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets kundinformationssystem för arbetskraftsservice och Utbildningsstyrelsens nationella informationsresurs för undervisning och utbildning KOSKI. För sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets del beräknas engångskostnaden för att utveckla det informationssystem som krävs för att genomföra gränssnittslösningen uppgå till cirka 175 000 euro.

De ändringar i informationssystemen som är förknippade med genomförandet av det allmänna stödet i form av integrationsstöd beräknas medföra engångskostnader för staten på cirka 157 000 euro. Dessa ändringar gäller överföring av uppgifter om arbetssökandes modersmål till Folkpensionsanstalten samt begäran om utredningar och arbetsmarknadspolitiska utlåtanden.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

5.1.1 Modell med minimitrygghet

Under beredningen utreddes som en alternativ lösning till integrationsstöd och språktillägg till arbetsmarknadsstödet enligt regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering också en modell med minimiförmån enligt 19 § 1 mom. i grundlagen. I detta alternativ skulle uttryckligen invandrare omfattas av integrationsstödet. Som invandrare skulle betraktas en person som inte har varit bosatt eller arbetat i Finland under en bestämd, till exempel 10 år lång tidsperiod före invandringen. I granskningsperioden för bosättning skulle man eventuellt kunna beakta även tidigare boende i Finland, till exempel bosättningsperioder efter 16 eller 18 års ålder. Tillämpningsområdet skulle omfatta alla invandrare, inklusive finska medborgare och de som

uppehåller sig lagligt i landet oberoende av medborgarskap och på villkor att försörjningen inte är tryggad med andra inkomster eller medel, inklusive orsaksbaserade förmåner enligt 19 § 2 mom. i grundlagen. Integrationsstödet skulle eventuellt beräknas på samma sätt som enligt lagen om utkomststöd eller bestämmas på något annat sätt. Integrationsstöd som utgör minimiförmån skulle vara familjespecifikt och i det skulle också barnens försörjning beaktas. Rätten till integrationsstöd skulle inte vara bunden till en integrationsplan.

I detta alternativ skulle förutsättningen för allmänt stöd vara en bosättningstid på till exempel 3–5 år. Invandraren skulle dock kunna övergå från integrationsstöd till allmänt stöd redan tidigare om kravet på språkkunskaper uppfylls. Om arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa uppfylls under denna tid och invandraren skulle betalas allmänt stöd eller inkomstrelaterade dagpenning när han eller hon blir arbetslös, skulle invandraren inte mera återgå till integrationsstöd efter dagpenningensperioden. Efter en annan orsaksbaserad förmån, såsom föräldraförmån, skulle betalningen av integrationsstöd återupptas tills den ena av de ovan nämnda förutsättningarna, det vill säga förvärvande av språkkunskaper eller 3–5 års bosättning i Finland, uppfylls. Rätt till allmänt stöd skulle emellertid kunna uppstå redan innan förutsättningen som gäller bosättningstid uppfylls, om invandraren påvisar erforderliga kunskaper i finska eller svenska. Om invandraren inte har fullgjort sin skyldighet till språkstudier under bosättningstiden på 3–5 år i Finland trots att sådana tjänster tillhandahållits, skulle det allmänna stödet nedsättas omedelbart efter övergången till det på grund av att skyldigheten försumrats.

Skillnaden mellan modellen med minimitrygghet och den föreslagna modellen är att i modellen med minimitrygghet skulle integrationsstödet utgöra en minimitrygghetsförmån enligt 19 § 1 mom. i grundlagen. Den största utmaningen med modellen hänför sig till bestämmelserna i 19 § 2 mom. i grundlagen om att var och en garanteras rätt att få sin grundläggande försörjning tryggad vid arbetslöshets, sjukdom, arbetsoförmåga och under ålderdomen samt vid barnafödelse och förlust av en försörjare. I modellen skulle en invandrare under en bestämd tid efter flytten till Finland inte ha rätt till grundskydd på grund av arbetslöshet, utan hushållet skulle enligt behov betalas den stödform som tryggar försörjningen i sista hand. I modellen skulle en person ha möjlighet att genom sin egen aktivitet främja uppkomsten av rätt till en orsaksbaserad förmån, med detta har inte ansetts trygga den i grundlagen garanterade rätten till grundläggande försörjning tillräckligt.

5.1.2 Modell från arbetsgruppen som berett ett integrationsstöd och ett språktillägg till arbetsmarknadsstödet

Arbetsgruppen utvärderade en modell som skulle genomföra föresatserna i regeringsprogrammet så genomgripande som möjligt. Under beredningen utvärderade man särskilt en modell där en arbetslös arbetssökande skulle betalas integrationsstöd under arbetslöshetstiden, om personen inte uppfyller arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller inte har påvisat tillräckliga kunskaper i finska eller svenska. Modellen skulle inte ha gällt endast personer som nyligen flyttat till landet, utan i stor utsträckning personer med otillräckliga språkkunskaper för den finländska arbetsmarknaden. Rätt till allmänt stöd skulle ha uppkommit när personen hade uppfyllt arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller påvisat tillräckliga språkkunskaper. Integrationsstödet på nettonivå skulle ha motsvarat det grundläggande utkomststödet grunddel för en person som bor ensam. Sålunda skulle det ha uppstått ett incitament till språkinläring och målgruppens sysselsättningsincitament skulle ha stärkts ytterligare.

Enligt alternativet skulle tillräckliga kunskaper i ett inhemskt språk ha föreskrivits som en arbetskraftspolitisk förutsättning för erhållande av allmänt stöd. Undantag från villkoret skulle ha kunnat medges, om personen hade uppfyllt arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Arbetskraftsmyndigheten skulle ha verifierat att en arbetslös arbetssökande har

tillräckliga språkkunskaper utifrån en bedömning och Folkpensionsanstalten skulle ha getts ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om avgörandet. I modellen skulle arbetskraftsmyndigheten ha bedömt språkkunskaperna hos varje person som anmäler sig som arbetslös arbetssökande, om personen inte hade uppfyllt arbetsvillkoret tidigare.

I modellen skulle språkkunskaperna ha kunnat påvisas med integrationsutbildningens slutttestning, allmänna språkexamens YKI-test, avgångsbetyg från grundskolan, examensintyg från utbildning på finska eller svenska som ger yrkesfärdigheter, avgångsbetyg från gymnasiet eller studier i finska eller svenska som omfattar minst 15 studiepoäng. Dessutom skulle arbetskraftsmyndigheten ha kunnat verifiera språkkunskaperna hos en sådan person som inte har ovan beskrivet bevis på språkkunskaperna, men det skulle ha varit uppenbart att personen i fråga uppfyller kravet på språkkunskaper. Det skulle ha varit möjligt att medge undantag från kravet i fråga om personer som inte kan uppfylla språkravet på grund av en funktionsnedsättning eller sjukdom.

Integrationsstöd skulle ha betalats tills personen uppfyller antingen kravet på språkkunskaper eller arbetsvillkoret. Integrationsstöd som motsvarar allmänt stöd skulle ha betalats högst till åldern för åldersperson. Personen skulle ha kunnat övergå från integrationsstöd till någon annan orsaksbaserad förmån, till exempel rehabiliteringspenning, sjukdagpenning eller föräldrapenning. Om personen på nytt skulle bli arbetslös arbetssökande, skulle det bedömas på nytt om förutsättningarna för allmänt stöd uppfylls eller ska personen återgå till integrationsstöd.

Svagheter hos modellen ansågs vara i synnerhet att den skulle vara tung och komplicerad att verkställa samt att den skulle orsaka tilläggskostnader. Modellen skulle ha medfört avsevärt med tilläggsarbete för arbetskraftsmyndigheten, som skulle ha ålagts att bedöma alla nya arbetslösa arbetssökandes språkkunskaper, om personen i fråga inte hade uppfyllt arbetsvillkoret. Detta skulle ha ökat det administrativa arbetet avsevärt, och den uppskattade ökade arbetsmängden ansågs inte var proportionerlig i förhållande till det uppskattade antalet mottagare av integrationsstöd. I modellen skulle det dessutom ha varit nödvändigt att godkänna flera olika alternativa sätt att påvisa språkkunskaperna, eftersom språkravet skulle ha gällt alla som ansökte om allmänt stöd och som inte hade uppfyllt arbetsvillkoret. Det skulle sålunda ha varit nödvändigt att erbjuda möjligheter till språktestning även för till exempel sådana personer som inte längre omfattas av integrationsfrämjande tjänster, och som därför inte får någon testmöjlighet i integrationsutbildningen. Uppskattningen var att detta skulle ha lett till ytterligare anhopning inom de allmänna språkexamina eller till att det allmänna skulle ha varit tvunget att ordna alternativa tester, som skulle ha orsakat ytterligare tilläggskostnader. Alternativet bedömdes också onödigt komplicera den sociala tryggheten i strid med regeringsprogrammets mål.

Integrationsstöd skulle ha betalats tills personen hade hittat sysselsättning eller uppfyllt förutsättningarna för någon annan förmån. Detta skulle ha lett till behov av att kontrollera vissa arbetslösa arbetssökandes språkkunskaper flera gånger. Modellen skulle ha inneburit att det bland mottagarna av integrationsstöd skulle ha funnits personer som inte längre skulle ha omfattats av integrationsfrämjande tjänster. Arbetsgruppen bedömde att dessa personer borde erbjudas faktisk möjlighet att lära sig ett språk, med andra möjlighet att delta i språkundervisning. Detta skulle ha orsakat betydande tilläggskostnader genom det ökade behovet av språkundervisning. En utmaning i anslutning härtill konstaterades också vara tillgången på språkundervisning, som redan nu är begränsad.

En helhetsbedömning ledde till slutresultatet att modellen, trots att den skulle ha berört en större målgrupp än den föreslagna modellen, skulle ha komplicerat den sociala tryggheten onödigt samt ökat särskilt kostnaderna för språkundervisningen och språktestningen avsevärt. Av denna

orsak ansågs modellen stå i konflikt med regeringsprogrammets mål att förenkla den sociala tryggheten.

5.1.3 Integrationsstöd utan krav på språkkunskaper

Den modell som arbetsgruppen berett komplicerades särskilt av förutsättningen som gäller språkkunskaper och den administrativa börda samt de kostnader för språkundervisning och språkstestning som den leder till. Av denna orsak bedömde man också en modell där ingen viss nivå på kunskaper i finska eller svenska skulle ha förutsatts av mottagarna av integrationsstöd. Slopandet av kravet på språkkunskaper skulle ha inneburit att en person skulle ha kunnat få lika stort stöd som det vanliga allmänna stödet, om han eller hon uppfyllde kravet på tre års bosättningsstid (i enlighet med den modell som föreslås i propositionen) eller arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Modellens styrka bedömdes vara att den inte skulle orsaka tilläggskrav på kommunerna att ordna integrationsfrämjande tjänster och inte heller tilläggsbehov i anslutning till språkstestning. Modellens målgrupp skulle ha varit något större än i den modell som nu föreslås i propositionen.

Den största utmaningen med modellen var att den skulle ha ökat endast sysselsättningsincitamenten. Språkkunskap är en väsentlig sysselsättningsfrämjande faktor, så indirekt skulle den också ha medfört ett incitament att lära sig språket. Enligt regeringsprogrammet är målet ändå att skapa ett direkt incitament till språkinläring, vilket inte skulle ha förverkligats som sådant i detta alternativ. I modellen skulle sambandet med stärkt integration ha blivit indirekt, och den bedömdes inte uppfylla regeringsprogrammets mål tillräckligt.

I modellen skulle det dessutom ha förblivit oklart hur det nya integrationsstödet skulle främja integrationen. Även personer som bott länge i Finland och kommer ut på arbetsmarknaden för första gången har utmaningar med att hitta sysselsättning. Den faktor som i huvudsak skiljer nyanlända som första gången kommer ut på arbetsmarknaden från personer som bott länge eller alltid i Finland och första gången kommer ut på arbetsmarknaden har att göra med kunskaperna i finska eller svenska. Uttryckligen otillräckliga språkkunskaper som krävs på den finländska arbetsmarknaden leder till att nyanlända sannolikt har lägre arbetsmarknadskompetens än sådana som bott länge i Finland och kan språket.

Grundlagsutskottet har ansett att de allmänna lärorna om grundläggande fri- och rättigheter, inte minst synpunkter på acceptabilitet och proportionalitet, berättigar till att kriterier som gäller boende eller arbete kan anges som grund för erhållande eller bestämmande av en förmån (GrUB 25/1994 rd, s. 11). Dessutom har grundlagsutskottet ansett att genomförandet av integrationsmålet kan vara förknippat med faktorer som motiverar att den grundläggande försörjningen för arbetslösa invandrare ordnas på ett annat sätt än för andra arbetslösa, men har inte ansett det trovärdigt att en försämring av de förmåner som avser att trygga den grundläggande försörjningen för invandrare gynnar integrationen av invandrarna i samhället (GrUU 55/2016 rd). Till denna del ansåg man under beredningen att utan ett tydligt incitament med direkt koppling till integration, särskilt vad gäller en framgångsrik språkinläring, skulle stödets samband med integrationsmålet förbli oklart.

5.1.4 Sänkning av det grundläggande utkomststödet grunddel för dem som får integrationsstöd

I regeringsprogrammet nämns att utkomststödet och arbetsmarknadsstödet ersätts för invandras del med ett integrationsstöd. På det sätt som behandlas mer ingående i avsnitt 4.2.2.1 kan det grundläggande utkomststödet inte begränsas för dem som får integrationsstöd, och sålunda

får en del av mottagarna av integrationsstöd samtidigt också grundläggande utkomststöd för att komplettera hushållets inkomster. Under beredningen bedömde man ändå om det skulle vara möjligt att sänka det grundläggande utkomststödet grunddel för en person som får integrationsstöd, så att det penningmässiga incitament till språkinläring som eftersträvats i regeringsprogrammet skulle gälla alla som får integrationsstöd på samma sätt.

I ljuset av den analys som baserar sig på räkneexempel skulle det ha varit tekniskt genomförbart att sänka grunddelen. Grunddelen är en kalkylerad storhet, som täcker utgifterna för daglig konsumtion och vars belopp regleras för olika familjetyper. De utgifter som täcks med grunddelen anses innefatta utgifter för kost samt andra utgifter som hänför sig till en persons och familjs dagliga uppehälle och som fastställts i lag. Ingen separat utredning behöver lämnas för dem.

Det grundläggande utkomststödet tryggar dock vars och ens rätt till den oundgängliga försörjning och omsorg som behövs för ett människovärdigt liv. Under beredningen har man inte hittat några grunder till varför nivån på grunddelutgifterna för mottagare av integrationsstöd skulle kunna anses skilja sig från grunddelutgifterna för personer som befinner sig i motsvarande situation och som får till exempel vanligt allmänt stöd. Under beredningen kunde man inte ange någon från grundlagssynpunkt godtagbar grund till varför behoven hos mottagare av integrationsstöd skulle skilja sig så mycket från behoven hos mottagare av allmänt stöd att grunddelen skulle vara lägre för mottagare av integrationsstöd.

5.1.5 Inverkan av överträdelse av garantitiden på förmånsnivån

I samband med beredningen bedömde man också en modell där överskridning av den tid som reserverats för kommunerna att ordna språkundervisning eller sysselsättningsstödande tjänster (garantitid) inverkar på en persons förmånsnivå. En person skulle vara berättigad att få vanligt allmänt stöd i stället för allmänt stöd i form av integrationsstöd, om kommunen inte hade ordnat sysselsättningsstödande tjänster eller tjänster som främjar språkkunskaperna i finska eller svenska inom den föreslagna garantitiden på sex månader. Förutom på grund av uppfyllt boställningskrav, arbetsvillkor eller språkrav skulle en person enligt modellen kunna uppnå en högre förmånsnivå om kommunen inte skulle ha uppfyllt sin lagstadgade skyldighet att ordna tjänster inom rimlig tid.

Modellen bedömdes stödja tillgodoseendet av individens rättigheter. Under beredningen bedömde man dessutom att om sådana tjänster inte skulle finnas tillgängliga inom rimlig tid med vilkas hjälp en person skulle ha faktisk möjlighet att utveckla sina sysselsättningsfärdigheter eller språkkunskaper i finska eller svenska, skulle personer som är bosatta i ett sådant område befina sig i en ofördelaktigare ställning än sådana personer som bor i andra områden och får tillgång till tjänster inom den föreslagna garantitiden. Med hjälp av modellen skulle sådana eventuella olägenheter till följd av regionala skillnader i tillgången till tjänster ha minskat med avseende på huruvida en person skulle ha faktiska möjligheter att nå en högre förmånsnivå innan kravet på tre års boställningstid uppfylls.

Modellen bedömdes dock vara förenad med vissa utmaningar. Regeringsprogrammets mål att införa ett incitament till integration, språkinläring och sysselsättning för invandrare skulle inte uppnås för de personers del för vilka garantitiden överskrids och som därmed skulle uppnå en högre förmånsnivå. Modellen skulle delvis uppmuntra personer att söka sig till sådana områden där det inte erbjuds tillräckligt med tjänster och där det är sannolikare att garantitiden överskrids än i områden där det finns gott om tjänster inom rimlig tid. Genom att söka sig till sådana områden skulle personerna inte behöva uppfylla språkravet eller arbetsvillkoret för att nå en högre förmånsnivå innan kravet på tre års boställningstid uppfylls. Under beredningen bedömde man dessutom att modellen skulle ha kunnat föranleda behov av ändringar i informationssystemen

samt öka Arbetskraftsmyndighetens och Folkpensionsanstaltens administrativa arbete. I modellen skulle problemet med att ordna tjänster ha åtgärdats genom att personer skulle ha övergått till en högre förmånsnivå, vilket inte heller är ändamålsenligt med avseende på uppnåendet av målen.

Under beredningen ansåg man att trots att modellen skulle ha tryggt individens rättigheter, skulle den ha stått i strid med regeringsprogrammets integrationsmål. Under beredningen ansåg man dessutom att om det föreskrivs om garantitiden på lagnivå, skulle det handla om en lagstadgad skyldighet för kommunerna. Kommunen måste uppfylla sina lagstadgade skyldigheter och då skulle överskriden garantitid innebära att kommunen försummat en lagstadgad skyldighet. Påföljderna för brott mot garantitiden borde således gälla kommunen, och det skulle vara ändamålsenligare att ordna påföljderna genom en tillsynsmyndighets kontroll.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

5.2.1 Sverige

Enligt lagstiftningen i Sverige har invandrare rätt till bosättningsbaserade förmåner från och med att de beviljas uppehållstillstånd. Invandrare som har rätt till integrationsåtgärder har rätt att få en separat etableringsersättning under den tid de deltar i åtgärder. Rätt till etableringsåtgärder har personer som just fått uppehållstillstånd som flykting eller på grund av internationellt skydd eller som är en sådan persons familjemedlem och som har fått uppehållstillstånd för högst sex år sedan. Åtgärderna gäller personer i åldern 20–64 år samt personer i åldern 18–19 år, som inte har föräldrar i Sverige.

Under kartläggningsperioden (cirka 6 månader) har personen rätt till en daglig etableringsersättning på 231 kronor, det vill säga cirka 20 euro. Efter kartläggningsperioden stiger ersättningsnivån till 308 kronor, det vill säga cirka 26 euro när personen deltar i integrationsutbildning enligt etableringsprogrammet på heltid. Ersättningen betalas för fem dagar i veckan. Etableringsersättningen är högre än arbetslöshetsförmånens grundbelopp (*aktivitetsstöd*, 223 kronor/dag), vilket fungerar som ett incitament att delta i integrationsutbildning.

Den som har rätt till etableringsersättning har rätt till ett etableringstillägg om han eller hon har barn som bor hemma. Som barn som bor hemma betraktas personer under 20 år som bor tillsammans med den nyanlända, som den nyanlända har eller haft vårdnaden om och som inte är självförsörjande. I etableringstillägg betalas för varje barn i åldern 0–10 år 800 kronor (cirka 68 euro) per månad och för varje barn i åldern 11–19 år 1 500 kronor (cirka 128 euro) per månad, men dock högst för de tre äldsta barnen i gången. De som bor ensamma utan barn kan ha rätt till bostadsersättning. Bostadsersättningen är högst 3 900 kronor (333 euro) per månad efter en självrisk på 1 800 kronor. Även etableringstillägget och bostadsersättningen är kopplade till deltagande i integrationsåtgärder.

Den som får etableringsersättning och etableringstillägg kan dessutom ha rätt till försörjningsstöd, bostadsersättning och barnbidrag. Etableringsersättning betalas inte för de dagar då en person är i förvärvsarbete eller får någon annan förmån enligt socialförsäkringslagen eller inte deltar i tjänster av någon annan än grundad anledning. Det är möjligt att få samtliga ersättningar och tillägg som beskrivs ovan graderade till antingen 75, 50 eller 25 procent enligt deltagandet i integrationsåtgärder. Nivån beräknas i förhållande till full arbetstid.

Villkoret för att få ersättningar är att man deltar i etableringsprogrammet och aktivt söker arbete. Arbetsmyndigheten kan upphöra att betala ersättning för en eller flera dagar beroende på försummelsen och om den eventuellt upprepas. Om betalningen av ersättning upphör helt och

hållet kan också den sjukpenninggrundande inkomsten upphöra, varvid personen inte heller har rätt till sjukdagpenning eller föräldrapenning.

Invandrare kan också ha rätt till försörjningsstöd som kommunens socialväsande betalar enligt prövning. Andra stödformer är dock alltid preliminära i förhållande till kommunens försörjningsstöd, som är avsett att vara ett kortvarigt stöd i situationer där en person trots ansträngningar inte förmår försörja sig själv. Försörjningsstödet i Sverige består av två delar: en summa för vissa bestämda grundbehov som följer den nationella minimistandarden samt bevisliga kostnader som i huvudsak hänför sig till boende. När stödet bedöms anses hushållets vuxna i huvudsak vara solidariskt ansvariga för hushållets försörjning. Stödet beräknas genom att först räkna samman den nationella standarden och hushållets skäligen hyres-, el- och dylika kostnader. Därefter minskas summan med hushållets förmögenhet och alla inkomster efter skatt, och utifrån detta bestäms hushållets stödbehov. Kommunerna kan enligt egen prövning betala tillägg som går utöver den nationella standarden⁷³.

I Sverige ska en arbetsför mottagare av försörjningsstöd stå till arbetsmarknadens förfogande för att ha rätt till stöd. I praktiken betyder detta att man ska anmäla sig som arbetslös arbetssökande och aktivt söka arbete. Dessutom kan en invandrare förpliktas att delta i av kommunen ordnad vuxenutbildning på svenska eller motsvarande utbildning i en folkhögskola. Om stödmottagaren inte har kunnat erbjudas lämplig arbetsmarknadspolitiska tjänster eller verksamhet, kan kommunens socialnämnd förplikta stödmottagaren att under en viss tid delta i sådan praktik eller annan kompetensfrämjande verksamhet som ska utveckla hans eller hennes möjligheter att försörja sig i framtiden. Kommunerna är skyldiga att samarbeta intensivt med arbetsmyndigheten.

I Sveriges föreskrivs att om den enskilde utan godtagbart skäl försummar sin skyldighet att delta i praktik eller någon annan kompetenshöjande verksamhet, får fortsatt försörjningsstöd nekas eller sättas ned. Om den sökande eller förmånstagaren inte anger något godtagbart skäl, ska socialnämnden i första hand sätta ned försörjningsstödet. Nekat eller avbrutet försörjningsstöd kommer i fråga endast i exceptionella fall, till exempel om försummelsen är fortlöpande och personen trots nämndens uppmaningar och åtgärder inte ändrar sitt beteende. Att kommunen i sista hand ansvarar för att invånarna får behovsrelaterat stöd innebär dock att om försörjningsstödet sätts ned eller avbryts helt, måste kommunen ändå se till att individen har medel för att klara åtminstone sin oundgängliga försörjning.

5.2.2 Danmark

I Danmark genomfördes den 1 juli 2025 en reform vars centrala syfte var att förenkla den sociala tryggheten, med särskild fokus på den sociala tryggheten för invandrare. Före reformen hade Danmark två separata stödformer för invandrare: självförsörjnings- och återresestöd (*selvforsørgelses- og hjemrejseydelse*) samt övergångsstöd (*overgangsydelse*). Den viktigaste förändringen var att de separata stödformerna för invandrare upphörde och att invandrarna överfördes till systemet med utkomststöd (*kontanthjælp*). Efter reformen betalas utkomststöd av miniminivå till en person som inte har bott i Danmark i nio år under de senaste 10 åren och som inte har en arbetshistoria som omfattar 2,5 års heltidsarbete i Danmark. På grund av kraven i Europeiska unionens lagstiftning beaktas bosättningsperiod eller arbetsperioder i ett annat EU-land,

---

⁷³ Sveriges regering föreslog som en del av budgeten för 2026 att kommunernas möjlighet att ersätta utgifter som går utöver den nationella standarden skulle slopas från och med den 1 januari 2027. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/09/en-reform-for-att-bryta-bidragsberoendet-och-starka-sverige/>

ett land som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och Schweiz vid beräkningen. I praktiken betalas förmånen av miniminivå i huvudsak till tredjelandsmedborgare som flyttar till Danmark och till danska medborgare som kommer från ett tredjeland och som inte uppfyller kravet på bosättningsperiod eller arbetskravet, trots att stödet inte som sådant är inriktat enligt medborgarskap.

Utkomststödets minimibelopp är cirka 54 procent av den stödnivå som personer som uppfyller bosättnings- och arbetskravet får. För en person som bor ensam är utkomststödets minimibelopp 6 789 danska kronor i månaden, det vill säga cirka 910 euro (enligt nivån 2025). Till invandrare som inte har fyllt 30 år och som saknar examen på andra stadier betalas utkomststödets grundbelopp, som är 7 205 danska kronor i månaden, det vill säga cirka 965 euro (enligt nivån 2025). Till en person över 30 år som uppfyller kraven betalas förhöjt utkomststöd, som är 12 498 danska kronor i månaden, det vill säga cirka 1 674 euro (enligt nivån 2025).

Som en del av reformen infördes ett barnstillägg, som oberoende av utkomststödets belopp och antalet barn i familjen betalas till båda föräldrarna och som är 2 784 danska kronor i månaden (373 euro enligt nivån 2025). Tidigare förutsatte rätt till barnstillägg att andra än EU-medborgare hade bott eller arbetat sex år i Danmark under 10 års tid, men rätten till barnstillägg uppkom ändå stegvis så att efter sex månaders boende betalades en person 8,3 procent av fullt barnstillägg och barnstilläggets nivå steg gradvis med ett halvt års mellanrum så att det fulla beloppet nåddes efter sex år. Utöver de ovannämnda betalas ensamförsörjare ett ensamförsörjartillägg på 1 638 danska kronor (219 euro enligt nivån 2025) samt ett barnspecifikt fritidstillägg för högst tre barn på 450 danska kronor (60 euro enligt nivån 2025) i månaden.

I Danmark svarar kommunerna för verkställandet av sysselsättnings- och integrationstjänster samt minimitrygghetssystemet. Erhållandet av understöd är i allmänhet kopplat till deltagande i antingen integrationsutbildning för flyktingar eller försörjnings- och återreseutbildning för andra invandrare.

Belöningar och sanktioner har en betydande roll i det danska integrationssystemet. I det danska systemet belönas kommunen med pengar när en person som omfattas av integrationsprogrammet sysselsätts på arbetsmarknaden eller blir godkänd i språktestet. Staten betalar bonus till företag som sysselsätter invandrare som omfattas av ett integrationsprogram. I Danmark placeras den som får internationellt skydd i en kommun, där han eller hon bor och får tjänster enligt integrationsprogrammet.

Om en stödmottagare utan godtagbar orsak försummar sin skyldighet att söka arbete, vägrar ta emot ett arbete som erbjuds, inte deltar i sysselsättningsfrämjande tjänster, avbryter arbetet, inte studerar eller inte deltar i aktiveringsåtgärder, minskas beloppet av den kontanthjälp som betalas till honom eller henne med ett belopp som beror på stödbeloppet som betalas till personen och arten av försummelsen. Vid upprepade försummelser kan kommunen dra in stödet helt och hållet för högst tre månader åt gången. Detta förutsätter dock att personen erbjuds en arbetsplats, en sysselsättningsfrämjande tjänst, en studieplats eller en aktiveringsverksamhet genom vilken personen kan fullgöra sina skyldigheter på nytt. Om stödmottagaren dock anses vara särskilt utsatt, ska kommunen när sanktioner övervägs bedöma om personen i fråga har verkliga möjligheter att fullgöra sin skyldighet. Sanktioner ska inte föreskrivas om en person till exempel har ett allvarligt psykiskt problem eller missbruksproblem.

När man jämför med Danmarks system bör man lägga märke till att Danmark inte deltar i Europeiska unionens råds beslut om föreslagna åtgärder i enlighet med avdelning V i tredje delen i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och dessa beslut och åtgärder ska inte vara bindande för Danmark utan Danmarks uttryckliga beslut (Fördraget om Europeiska unionen och

fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, protokoll 22). Kapitel 2 i avdelning V innehåller bestämmelser om politik som gäller gränskontroll, asyl och invandring. Med stöd av protokollbestämmelserna tillämpar Danmark inte EU-förordning 1231/2010, genom vilken det personella tillämpningsområdet för EU-förordningarna 883/2004 och 987/2009 har utvidgats till att gälla tredjelandsmedborgare (se avsnitt 2.8 om EU-lagstiftningens ramvillkor).

5.2.3 Norge

De integrationsfrämjande målen och åtgärderna i Norge liknar mycket Finlands. I Norge svarar kommunen för integrationsprogrammet. Integrationsprogrammet är avsett för 18–55-åriga invandrare med flyktingbakgrund och syftet är att förbereda en person för arbetslivet eller studier i Norge. Integrationsprogrammets längd och innehåll är beroende av personens ålder och tidigare utbildning. Programmet kan pågå från sex månader till fyra år beroende på person och vilken kommun som ordnar det. Programmet är i princip på heltid och motsvarar ”en normal arbetsvecka”. Efter programmet är målet att personen ska hitta sysselsättning eller fortsätta studera. Det är i princip frivilligt att delta i integrationsprogrammet, men deltagande i programmet kan vara en förutsättning för att få sociala förmåner.

För deltagande i integrationsprogrammet på helhet har en person rätt till integrationsstöd (*introduktionsstønad*) som betalas av kommunen. Det fulla stödbeloppet är 260 320 norska kronor i året, det vill säga cirka 22 225 euro (enligt nivån 2025). Till dem som är under 25 år betalas 2/3 av den normala summan och till dem som är under 25 och bor hos sina föräldrar betalas 1/3 av den normala summan. Integrationsstödet är skattepliktig inkomst.

Med undantag av barnbidraget nedsätter andra eventuella socialstöd och förvärvsinkomster stödbeloppet. Stödet betalas i efterhand på grund av deltagande i åtgärder enligt integrationsprogrammet. Om en person låter bli att delta i utbildning utan godtagbart skäl, nedsätts stödet enligt frånvaron. Kommunen kan också tillfälligt avbryta en persons integrationsprogram av grundad anledning. Om en person deltar i integrationsprogrammet på heltid, är det möjligt att deltidsarbeta till exempel under veckoslut eller på kvällar utan att förvärvsinkomsterna påverkar stödnivån.

Staten hänvisar personer som fått uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd till kommunerna och svarar för att bostad ordnas för dem. Om en person nekar till ordnat boende, måste han eller hon själv hitta en bostad och även ekonomiskt klara av boendekostnaderna. I regel förlorar de då också rätten att delta i integrationsprogrammet och få integrationsstöd. Efter att ha genomgått programmet har invandrare i huvudsak rätt till samma förmåner som andra som är bosatta i Norge.

5.2.4 Nederländerna

Personer över 18 år som flyttar till Nederländerna permanent eller långvarigt berörs av lagstadgad integrationsskyldighet (*inburgeringsplicht*). Den huvudsakliga vägen för att fullgöra denna skyldighet är att delta i samhällsintegrerande utbildning, där personen bekantar sig med landets kultur och studerar språket samt förbättrar sina arbetslivsfärdigheter. I skyldigheten ingår ett krav på att avlägga ett prov som mäter samhällsintegrationen eller ett statligt test för holländska som andra språk med godkänt resultat inom tre år efter ankomsten till landet. Den nivå på kunskaperna i holländska som krävs är B1. Man kan ansöka om befrielse från skyldigheten på vissa villkor, till exempel på grund av hälsotillståndet eller examen som avlagts i Nederländerna. Som sanktion för försummad skyldighet kan påföras böter och för att få uppehållstillstånd av permanent natur krävs avlagt prov.

Invandrare är skyldiga att bekosta integrationsutbildningen och det erforderliga provet själva. Det föreskrivs inte om kostnaderna för integrationsutbildningen i lag, utan kostnaderna är beroende av utbildningen och vem som tillhandahåller den. Man kan dock ansöka om lån hos staten för att täcka utbildningskostnaderna. Lånet ska betalas tillbaka inom 10 år efter godkänt prov. Kommunen svarar dock för kostnaderna för integrationsutbildningen för flyktingar eller sådana som uppehåller sig i landet på grund av tillfälligt skydd.

Alla personer som är lagligt bosatta i landet är i princip socialförsäkrade. För invandrare kan erhållandet av vissa sociala trygghetsförmåner vara förenade med tilläggsvillkor, till exempel för att få barnavårdsstöd förutsätts att föräldern deltar i en obligatorisk kurs inom integrationsutbildningen. För att få rätt till barnbidrag måste man påvisa en fast koppling mellan familjen och Nederländerna, och i vissa situationer leder detta i praktiken till en väntetid. Utöver det som beskrivs ovan måste de som är bosatta i landet ta en separat sjukförsäkring, som ger rätt till hälso- och sjukvård. Mindre bemedlade kan få stöd för att ta sjukförsäkringen.

I Nederländerna har det stiftats en separat delaktighetslag (*Participatiewet*), som garanterar alla som är lagligt bosatta i landet en tillräcklig minimiutkomst. Utkomststödet är en behovsprövad stödform som kommer i sista hand. Nivån på utkomststödet är bunden till den nationella lagstadgade minimilönen, och stödnivån är dessutom beroende av personens familjeförhållanden och ålder. Rätten till stöd till fullt belopp inträder först vid 21 år ålder, för enligt Nederländernas nationella lagstiftning är föräldrarna underhållsskyldiga för sina 18–20-åriga barn. För den som bor ensam samt för en ensamförsörjare är stödnivån⁷⁴ 1 345, 45 euro i månaden, vilket motsvarar cirka 70 procent av den lagstadgade minimilönen. Stödet för ett par är högst på samma nivå som den lagstadgade minimilönen, det vill säga 1 922,07 euro i månaden. Stödet påverkas inte av om det finns barn att försörja i hushållet. Utöver de villkor som gäller alla som ansöker om stöd måste invandrare påvisa tillräckliga kunskaper i holländska för att få stöd. Stödet sänks stegvis om en person inte har avlagt språkprovet med godkänt resultat eller anfört något alternativt sätt att verifiera språkkunskaperna. Efter de första sex månaderna sänker kommunen stödet med 20 procent, under de följande sex månaderna med 40 procent och efter ett år upphör stödet helt och hållet om personen i fråga inte gör allt vad han eller hon kan för att uppnå språkkunskaper.

6 Remissvar

Kompletteras efter remissbehandlingen.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om allmänt stöd

2 kap. Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av allmänt stöd

8 §. Begränsningar som gäller utlänningar. Förutsättningen för att medborgare och deras familjemedlemmar från länder utanför EU och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Schweiz ska registreras som arbetsökande är i princip att personens uppehållstillstånd inte är förenat med några begränsningar som gäller arbetsgivaren. Bestämmelser om detta ingår i 27 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Avsikten är att de personer ska kunna anmäla sig

---

⁷⁴ Stödnivåerna anges enligt nivån 2025.

som arbetssökande för vilka det är ändamålsenligt att ordna arbetskraftsmyndighetens tjänster för arbetssökande kunder.

Enligt 8 § i lagen om allmänt stöd är rätten till allmänt stöd mera begränsad än personens rätt att registrera sig som arbetssökande. En person som inte är finsk medborgare har inte rätt till allmänt stöd, om personen har rätt att förvärvsarbeta på basis av ett tillfälligt uppehållstillstånd.

Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Enligt det ska en arbetssökande ha rätt till allmänt stöd om han eller hon har beviljats uppehållstillstånd i enlighet med 109 § i utlänningslagen (301/2004) på grund av tillfälligt skydd. I praktiken gäller bestämmelsen ukrainare som vistas i Finland. Genom förmånsrätten uppmuntras personer som flytt undan kriget i Ukraina att anmäla sig som arbetssökande hos arbetskraftsmyndigheten och delta i tjänster som stödjer deras sysselsättning.

Den föreslagna bestämmelsen gäller endast den arbetssökandes rätt till allmänt stöd. Betalningen av allmänt stöd inverkar dock samtidigt så att personen får rätt till kostnadsersättning som betalas av Folkpensionsanstalten i stället för den kostnadsersättning som arbetskraftsmyndigheten beviljar enligt prövning för tiden för sysselsättningsfrämjande tjänster. Bestämmelser om rätten till kostnadsersättning ingår i 103 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. I den bestämmelsen föreslås inga ändringar. Rätten till kostnadsersättning gäller inte arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

3 kap. Begränsningar för erhållande av allmänt stöd

11 a §. *Allmänt stöd i form av integrationsstöd.* Paragrafen är ny. I paragrafen föreskrivs det om förutsättningarna för att allmänt stöd ska betalas i form av integrationsstöd. Integrationsstöd ska betalas till en arbetssökande som inte har uppfyllt löntagares arbetsvillkor enligt 5 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller företagares arbetsvillkor enligt 5 kap. 7 § i den lagen och som inte har varit bosatt i Finland i tre år under de föregående tio åren. I praktiken blir kravet för att få vanligt allmänt stöd antingen tre års bosättning i Finland eller arbete som uppfyller arbetsvillkoret. Den som ansöker om förmånen ska uppfylla endera kravet för att förmånen ska beviljas som vanligt allmänt stöd.

Uppfyllande av kravet på bosättningsstid ska bedömas under de tio åren omedelbart innan förmånsrätten inträder. Bosättningsstiden på tre år behöver inte ha varit oavbruten. Bosättningsstiden i Finland bedöms i enlighet med 5,6 eller 10 § i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall. Bosättningsstiden för personer som rör sig mellan EU-länder, länder som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och Schweiz bedöms i enlighet med EU-förordning 883/2004 samt genomförandeförordning 987/2009.

När man bedömer om kravet på tre års bosättningsstid är uppfyllt ska bosättningsperioder i ett EU-land, ett land som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Schweiz beaktas i enlighet med EU-förordning 883/2004. En person uppfyller kravet på bosättningsstid genast när han eller hon flyttar till Finland, om han eller hon har varit bosatt minst tre år i ett land som tillämpar förordningen i fråga under den granskningsperiod på tio år som föregår flytten.

En person kan betalas vanligt allmänt stöd om de övriga förutsättningarna för erhållande av stödet är uppfyllda redan innan den treåriga bosättningsstiden uppfylls, om personen i fråga har arbetat i arbete som uppfyller löntagares arbetsvillkor enligt 5 kap. 3 § i lagen om utkomststöd för arbetslösa eller företagares arbetsvillkor enligt 5 kap. 7 § i den lagen. Då gäller betalningen av allmänt stöd en person som inte har rätt till inkomstrelaterad dagpenning.

Perioder i arbete i ett EU-land, ett land som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Schweiz i enlighet med EU-förordning 883/2004 kan beaktas i arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Sålunda kan en person betalas vanligt allmänt stöd när de övriga förutsättningarna för dess erhållande är uppfyllda, trots att personen skulle ha bott och arbetat mindre i Finland än kraven, om personen har arbetat tillräckligt länge ett annat EU-land. För att perioder i arbete i ett annat EU-land med stöd av EU-förordningen ska kunna beaktas i arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska personen ha intjänat en arbetsvillkorsmånad eller arbetat minst fyra månader som företagare i Finland.

11 b §. *Kunskap i ett inhemskt språk som förutsättning.* Paragrafen är ny. Där föreskrivs om de förutsättningar som gäller språkkunskaper och som innebär att de krav på bosättning eller arbete som föreslås i 11 a § inte tillämpas.

Om en arbetssökande tidigare har betalats allmänt stöd i någon annan form än integrationsstöd, ska allmänt stöd betalas i annan form än integrationsstöd även för eventuella senare arbetslöshetsperioder. En bestämmelse om detta föreslås i det inledande stycket i 1 mom. Genom bestämmelsen undviks omotiverade variationer i beloppet av den förmån som betalas till den arbetssökande och förenklas avgörandet av ett ärende som gäller den arbetssökandes allmänna stöd. Om allmänt stöd som tidigare betalats i annan form än integrationsstöd återkrävs av den arbetssökande på grund av felaktig betalning, ska den felaktigt betalda förmånen inte beaktas när bestämmelsen tillämpas.

Enligt 1 mom. 1 punkten tillämpas kravet på bosättning eller arbete inte om personens modersmål är finska, svenska eller samiska. Syftet med lagbestämmelsen är att undvika behov av att ordna onödiga prov som mäter språkkunskaperna. Med modersmål avses det språk som man lärt sig i den tidiga barndomen och som man känner bäst och använder mest. I praktiken är det möjligt att ha flera modersmål än ett, till exempel om man är fullständigt tvåspråkig från barndomen. När en person anmäler sig som arbetslös arbetsökande måste han eller hon dock uppge för arbetskraftsmyndigheten vilket språk han eller hon i första hand betraktar som sitt modersmål.

Enligt 1 mom. 2 punkten kan en person påvisa tillräckliga språkkunskaper genom att ha slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller gymnasiets lärokurs eller avlagt studentexamen eller en examen som ger yrkesfärdigheter på finska, svenska eller samiska. Med examen som ger yrkesfärdigheter avses inom systemet med utkomstskydd för arbetslösa utöver examina som avläggs vid yrkesläroanstalter även examina som avläggs vid till exempel universitet och yrkeshögskolor. När det gäller examen som ger yrkesfärdigheter ska bestämmelsen tolkas på samma sätt som de bestämmelser som gäller väntetiden för allmänt stöd och bestämmelserna om unga som saknar utbildning i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa med beaktande av förutsättningen som gäller det språk på vilket examen avlagts.

I 1 mom. 3 punkten föreskrivs det att förutsättningen som gäller bosättning eller arbete inte ska tillämpas om personen i fråga har påvisat språkkunskaper som motsvarar målet i fråga om finska eller svenska i integrationsutbildningen enligt 26 § 3 mom. i integrationslagen. Enligt 26 § 3 mom. i integrationslagen är det språkliga målet i integrationsutbildningen att integrationskunden når fungerande och grundläggande språkkunskaper i finska eller svenska. Fungerande grundläggande språkkunskaper motsvarar nivån B1.1 i den europeiska referensramen för språk (CEFR). Största delen av de invandrare som får allmänt stöd i form av integrationsstöd påvisar språkkunskaperna genom slutbedömning i integrationsutbildningen.

Enligt 2 mom. ska de språkkunskaper som avses i 1 mom. 3 punkten påvisas på minst två av språkkunskapernas delområden, som här hörförståelse, tal, läsförståelse och skrivande.

Eftersom målet för kravet på språkkunskaper är att främja invandrarnas integration och propositionens mål är att stärka arbetets betydelse som en nyckelfaktor för integration, och språkkunskapernas alla delområden inte är väsentliga i alla arbeten, ska det räcka med att påvisa språkkunskaperna på två delområden för att uppfylla språkravet. Enligt 3 mom. utfärdas närmare bestämmelser om sätten att påvisa de språkkunskaper i finska eller svenska som avses i 1 mom. 3 punkten genom förordning av statsrådet.

Det föreslagna kravet på bosättning eller arbete ska enligt 1 mom. 4 punkten inte tillämpas på en person som inte kan påvisa sina språkkunskaper på det sätt som avses ovan på grund av funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak. Personer med svår funktionsnedsättning söker i allmänhet någon annan social förmån än utkomstskydd för arbetslösa. Vid behov ska Arbetskraftsmyndigheten eftersträva en lösning som tryggar rättigheterna för en person med funktionsnedsättning så att han eller hon hänvisas till rätt social förmån.

1 mom. 4 punkten ska också tillämpas på arbetssökande som integreras på teckenspråk eftersom de studietjänster som står till buds för dem är begränsade. I Finland finns bara en läroanstalt för fritt bildningsarbete som ordnar utbildning för arbetssökande som integreras på teckenspråk. Om sådan utbildning står till buds, berörs den arbetssökande dock på samma sätt som i nuläget av skyldighet att delta i utbildningen som förutsättning för fortsatt allmänt stöd, om detta har överenskommit i integrationsplanen. Bestämmelser om inverkan av vägran att delta i utbildning och avbrytande av utbildning finns i 10 § i lagen om allmänt stöd och i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Ordalydelsen visar att 1 mom. 4 punkten är inte uttömmande. De orsaker som avses i bestämmelsen ska dock alltid hänföra sig till en sådan funktionsnedsättning eller sjukdom hos den arbetssökande som hindrar att sådan utbildning som avses i 2 punkten genomgås eller att språkkunskaperna påvisas på det sätt som avses i 3 punkten. Exempelvis olika inlärningssvårigheter är inte sådana omständigheter som motsvarar funktionsnedsättning och som avses i bestämmelsen, om inte inlärningssvårigheterna beror på en medicinskt verifierbar sjukdom eller någon liknande orsak.

4 kap. Det allmänna stödets belopp

15 § *Det allmänna stödets belopp.* I paragrafen föreskrivs det om det allmänna stödets belopp. Det föreslås att paragrafen tekniskt ändras i dess helhet.

Paragrafens 1 mom. motsvarar det gällande 1 mom.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att där föreskrivs om beloppet av allmänt stöd i form av integrationsstöd samt om det förfarande som ska tillämpas på justering av beloppet.

Enligt 2 mom. ska allmänt stöd i form av integrationsstöd uppgå till 28,05 euro per dag. Nivån anges enligt 2019 års nivå, för att den ska motsvara nivån på den inkomstrelaterade dagpenningens grundnivå, som tillämpas på vanligt allmänt stöd till fullt belopp med avseende på indexförfarandet på det sätt som anges i 6 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

På justering av integrationsstödet ska tillämpas 14 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Integrationsstödet indexjusteras på det sätt som anges i lagen om folkpensionsindex (456/2001). Detta motsvarar också det förfarande som tillämpas på justering av den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel. Integrationsstödet omfattas inte av tillämpningsområdet för lagen om indexjustering åren 2024–2027 av vissa förmåner och belopp som är bundna vid folkpensionsindex och levnadskostnadsindex (1296/2023).

Paragrafens 3 mom. motsvarar det gällande 2 mom.

5 kap. Bestämmelser om verkställighet av allmänt stöd

34 §. *Arbetskraftspolitiskt utlåtande och underrättelse om sökande av arbete i en annan stat.* Det föreslås att till 1 mom. fogas en bestämmelse om arbetskraftspolitiska utlåtanden som gäller allmänt stöd i form av integrationsstöd. Arbetskraftsmyndigheten ska vid behov ge ett för Folkpensionsanstalten bindande arbetskraftspolitiskt utlåtande om uppfyllande av de förutsättningar som avses i den nya 11 b § 1 mom. 2–4 punkten när en arbetssökande ansökt om allmänt stöd.

När en person anmält sig som arbetssökande ska arbetskraftsmyndigheten eller UF-centret på samma sätt som nu ge Folkpensionsanstalten ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om huruvida den arbetssökande uppfyller de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av allmänt stöd med undantag för de förutsättningar som avses i den nya 11 b § 1 mom. 2–4 punkten. Folkpensionsanstalten får med hjälp av teknisk anslutning dessutom information om den arbetssökandes modersmål ur arbetskraftsmyndighetens informationssystem.

Folkpensionsanstalten avgör på grund av informationen om den arbetssökandes modersmål, övergångsbestämmelsen i den föreslagna lagen om ändring av lagen om allmänt stöd samt de förutsättningar som föreslås i den nya 11 a § huruvida den arbetssökande kan betalas allmänt stöd som motsvarar det nuvarande. Om bestämmelserna om allmänt stöd i form av integrationsstöd på denna grund blir tillämpliga på den arbetssökandes förmånsrätt, ska Folkpensionsanstalten begära ett nytt arbetspolitiskt utlåtande av arbetskraftsmyndigheten om huruvida den arbetssökande uppfyller förutsättningarna som gäller språkkunskaper i den nya 11 b § 1 mom. 2–4 punkten, och kan allmänt stöd som motsvarar det nuvarande betalas på denna grund.

7.2 Lagen om främjande av integration

32 b §. *Tillgång till tjänster.* Paragrafen är ny. I paragrafen föreslås bestämmelser om garantitiden för tillgång till tjänster.

Enligt 1 mom. svarar arbetskraftsmyndigheten för att en integrationskund som är arbetslös arbetssökande och som inte är läropliktig enligt läropliktslagen inom rimlig tid, dock under de följande sex månaderna efter inledandet av jobbsökning enligt 27 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, får tillgång till tjänster som motsvarar det individuella behovet. Garantitiden räknas från inledandet av jobbsökning enligt 27 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Enligt 27 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice inleds en enskild kunds jobbsökning den dag då kunden elektroniskt begär det via den för ändamålet avsedda nättjänsten eller personligen hos arbetskraftsmyndigheten och kunden registreras som arbetssökande i den nationella informationsresursen för arbetskraftsservice. Arbetskraftsmyndigheten kan också godkänna en begäran som framförts på annat sätt.

Det är nödvändigt att föreskriva om garantitiden med avseende på individens rättigheter. I enlighet med vad som angetts ovan blir förutsättningen för att få allmänt stöd en bosättningstid på tre år, men dessutom ska vanligt allmänt stöd kunna fås genom att uppfylla arbetsvillkoret, som är förutsättning för inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller genom att påvisa språkkunskaper som motsvarar målet i fråga om finska eller svenska enligt 26 § 3 mom. i integrationslagen. En individ ska således ha verkliga möjligheter att påverka nivån på det stöd han eller hon får innan kravet på tre års bosättningstid uppfylls. Tillräckliga tjänster ska vara tillgängliga inom rimlig tid. Genom att föreskriva om en garantitid som ankommer på arbetsmyndighetens ansvar kan det säkerställas att individens rättigheter tillgodoses. Om en person till exempel får börja i integrationsutbildning inom garantitiden på sex

månader, hinner han eller hon delta i integrationsutbildningen, som räcker ungefär ett år, och som avslutning på den delta i slutttestning av språkkunskaperna innan kravet på tre års bosättningsperiod uppfylls. Då har personen haft faktiska möjligheter att främja sina språkkunskaper innan kravet på bosättningsperiod uppfylls. Bestämmelserna om garantitid kan dessutom främja personers integration. Ju snabbare en person får tillgång till tjänster, desto snabbare kan han eller hon främja sina språkkunskaper och därigenom sin integration samt sysselsättning. Snabbare sysselsättning ligger också i samhällets och till exempel kommunernas intresse.

Jobsökningen kan avbrytas tillfälligt till exempel för att den arbetsökande försummat sina skyldigheter enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice. I enlighet med vad som konstaterats ovan är avsikten att garantitiden ska gälla uttryckligen sådana integrationskunder som är arbetslösa arbetsökande och som får allmänt stöd i form av integrationsstöd i stället för vanligt allmänt stöd. Sålunda ska också de månader då jobsökningen pågått räknas in i garantitiden. Den tid då jobsökningen varit avbruten ska alltså inte beaktas vid beräkningen av när garantitiden på sex månader har uppfyllts.

I 2 mom. föreslås det bestämmelser om vilken slags service som ska tillhandahållas för att arbetskraftsmyndighetens skyldighet som gäller garantitid ska uppfyllas. Enligt 2 mom. 1 punkten kan servicen vara jobbsökarträning, karriärträning, arbetskraftsutbildning, utbildningsprövning, arbetsprövning, arbetsökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller sysselsättning i lönesubventionerat arbete enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

Exempelvis lönesubvention har konstaterats främja invandrades sysselsättning. Lönesubvention kan enligt 81 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice beviljas en arbetsgivare för lönekostnaderna. Den arbetsökande får då arbete och lön, och omfattas inte längre av arbetslöshetsförmån. Lönesubvention har också för invandrades del konstaterats kunna leda till mer permanent sysselsättning som inte lönesubventionerad, varvid personen i fråga börjar intjäna arbetsvillkoret. Eftersom en person med hjälp av lönesubvention kan komma från arbetslöshetsförmånen och rentav få fast arbete, varvid han eller hon i och med att arbetsvillkoret uppfylls i fortsättningen har rätt till vanligt allmänt stöd i stället för allmänt stöd i form av integrationsstöd, kan lönesubvention betraktas som sådan service som ger deltagaren faktisk möjlighet att främja sin sysselsättning.

Enligt 2 mom. 2 punkten kan service som uppfyller garantitidsförpliktelsen också vara annan sysselsättningsstödande service, som ger deltagaren faktisk möjlighet att främja sin sysselsättning. Som sådan annan sysselsättningsstödande service som avses i momentet kan betraktas sådan service som arbetskraftsmyndigheten ordnar och som har en faktisk positiv inverkan på invandrades sysselsättningsmöjligheter.

Enligt 2 mom. 3 punkten kan service som uppfyller garantitidsförpliktelsen dessutom vara service som främjar språkkunskaperna i finska eller svenska och som ger deltagaren faktisk möjlighet att utveckla sina språkkunskaper i finska eller svenska. Som service som främjar språkkunskaperna kan betraktas till exempel integrationsutbildning enligt 26 § i integrationslagen.

Som sysselsättningsstödande service som främjar språkkunskaperna i finska eller svenska ska inte betraktas sådan enstaka korta utbildningar som inte ger deltagaren faktiska möjligheter att främja sina sysselsättningsfärdigheter eller kunskaperna i finska eller svenska. Exempelvis flerspråkig samhällsorientering kan inte anses lämpa sig som sådan service som gör att arbetskraftsmyndigheten kan anses uppfylla sin skyldighet enligt 1 mom. att inom rimlig tid erbjuda integrationskunden sysselsättningsstödande service som främjar språkkunskaperna i finska eller svenska. Å andra sidan kan en kombination av korta utbildningar och genomföranden anses bilda en helhet som ger kunden faktiska möjligheter att utveckla sina sysselsättningsfärdigheter

eller språkkunskaper. En sådan servicehelhet ska vara tillräckligt lång och servicens innehåll sådant att den främjar sysselsättningsfärdigheterna eller språkkunskaperna. En sådan helhet av olika serviceformer kan således betraktas som i paragrafen avsedd service som stödjer sysselsättningen eller främjar språkkunskaperna i finska eller svenska.

Arbetskraftsmyndigheten anses ha fullgjort sin skyldighet enligt denna paragraf när arbetskraftsmyndigheten har erbjudit en person som avses i 1 mom. faktisk möjlighet att delta i service enligt 2 mom. en gång.

Enligt 3 mom. ska garantitiden dock inte tillämpas i fråga om sådana personer som det inte ändamålsenligt att erbjuda tjänster på grund av kundens individuella behov och färdigheter. Garantitiden ska inte heller tillämpas på sådana personer som redan har uppfyllt det krav på tre års bosättningsperiod som avses i 11 a § i lagen om allmänt stöd eller som hinner uppfylla det under garantitiden. Det är till exempel möjligt att en kund redan innan integrationsplanen uppgörs har inhämtat fungerande och grundläggande språkkunskaper i finska eller svenska. En sådan person kan påvisa sina språkkunskaper till exempel med hjälp av allmän språkexamen, och det är sålunda inte nödvändigt att erbjuda en sådan person sysselsättningsstödande service som främjar språkkunskaperna i finska eller svenska. När man ska pröva om det är ändamålsenligt med en garantitid bör man beakta integrationskundens individuella behov och färdigheter. Det är inte heller ändamålsenligt att tillämpa garantitiden på personer som har rätt till vanligt allmänt stöd därför att de uppfyllt kravet på tre års bosättningsperiod enligt 11 a § i lagen om allmänt stöd. Detsamma gäller personer som nästan uppfyllt bosättningskravet och som således hinner uppfylla det under garantitiden.

57 §. Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter. I paragrafen föreslås bestämmelser om Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter. Det föreslås att paragrafen tekniskt ändras i dess helhet. Paragrafens 1 mom. motsvarar det gällande 1 mom.

Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att det i momentet intas en materiell hänvisning till 25 och 26 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Enligt momentet tillämpas bestämmelserna i 25 och 26 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice på tillsynen över arbetskraftsmyndighetens uppgifter enligt 32 b §. Enligt 25 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice behandlar Tillstånds- och tillsynsverket förvaltningsklagan som gäller lagenligheten hos sådana uppgifter och sådan offentlig arbetskraftsservice som lagen i fråga ålägger arbetskraftsmyndigheter. Dessutom får Tillstånds- och tillsynsverket på eget initiativ utöva tillsyn över arbetskraftsmyndigheternas uppgifter och service. Tillsynen får omfatta inspektioner. I 26 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice föreskrivs det om påföljder inom tillsynen på eget initiativ. I den paragrafen sägs att om en arbetskraftsmyndighet eller en anställd hos arbetskraftsmyndigheten har förfarit felaktigt eller underlåtit att fullgöra sin skyldighet, kan Tillstånds- och tillsynsverket bland annat göra den övervakade uppmärksam på kraven på god förvaltning, ge den övervakade en anmärkning eller meddela den övervakade ett föreläggande om att bristerna eller missförhållandena ska avhjälpas. Föreläggandet får förenas med vite.

Avsikten är att 25 och 26 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice ska tillämpas även på den garantitid för tillgång till tjänster som föreslås ankomma på arbetskraftsmyndighetens ansvar i 32 b §. Om garantitiden överskrids ska man alltså kunna klaga till Tillstånds- och tillsynsverket, som vid behov kan vidta åtgärder om verket upptäcker att kommunen handlar lagstridigt eller väsentliga brister upptäcks i innehållet i service som stödjer sysselsättningen eller främjar språkkunskaperna eller i förverkligandet av garantitiden för tillgång till tjänster. Tillstånds- och tillsynsverket kan i enlighet med 26 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice vidta åtgärder också på grund av tillsyn på eget initiativ.

Paragrafens 3 mom. motsvarar det gällande 2 mom. och paragrafens 4 mom. motsvarar det gällande 3 mom.

7.3 Lagen om allmänna språkexamina

11 §. Examensavgift. Paragrafen innehåller bestämmelser om examensavgiften för allmänna språkexamina. Det föreslås att paragrafen tekniskt ändras i dess helhet. Paragrafens 1–3 mom. motsvarar gällande 1–3 mom.

Det föreslås att paragrafens 4 mom. ändras så att där föreskrivs om avgiftsfrihet för examen på mellannivå eller ett delprov i en sådan examen i vissa situationer. Största delen av de invandrare som får allmänt stöd i form av integrationsstöd påvisar de språkkunskaper som avses i förslaget till 11 b § 1 mom. 3 punkten i lagen om allmänt stöd med det intyg som fås i slutet av integrationsutbildningen för att få allmänt stöd. Integrationsutbildningen och den slutttestning av språkkunskaper som ordnas i samband med den är avgiftsfria för de integrationskunder som deltar. Bland invandrarna finns emellertid också sådana personer som inte deltar i integrationsutbildning på grund av sina egna färdigheter, kunskaper eller behov. Det bör således vara möjligt även för dessa invandrare att påvisa språkkunskaperna avgiftsfritt för att få vanligt allmänt stöd. Av denna orsak föreslås det i propositionen att dessa personer ska kunna delta i allmän språkexamen på mellannivå eller i ett delprov i en sådan examen avgiftsfritt en gång och påvisa sina språkkunskaper i samband med det.

Enligt paragrafens 4 mom. ska med avvikelse från 1 mom. ingen avgift tas ut för deltagande i examen på mellannivå i finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen av en person som får allmänt stöd i form av integrationsstöd enligt den föreslagna 11 a § i lagen om allmänt stöd och som på grund av sina färdigheter, kunskaper eller behov inte deltar i integrationsutbildning. I de situationer som avses i momentet får man anmäla sig till examen eller ett delprov i examen avgiftsfritt en gång. Utbildningsstyrelsen ska trots sekretessbestämmelserna ha rätt att avgiftsfritt få uppgifter av Arbetskraftsmyndigheten om personer som i de situationer som avses i momentet har rätt att avgiftsfritt delta i examen på mellannivå.

Utbildningsstyrelsen ska av Arbetskraftsmyndigheten få information om personer som har rätt att avgiftsfritt delta i allmän språkexamen på mellannivå eller i ett delprov i en sådan examen. Arbetskraftsmyndigheten ska bedöma personens färdigheter, kunskaper och behov i samband med den bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 14 § i integrationslagen. Arbetskraftsmyndigheten ska vid bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster i fråga om vissa personer kunna konstatera att om det inte är ändamålsenligt för personen att delta i integrationsutbildning till exempel därför att hans eller hennes kunskaper i finska eller svenska redan är på den nivå som avses i förslaget till 11 b § 1 mom. 3 punkten i lagen om allmänt stöd (B1.1). Informationen överförs från Arbetskraftsservicens kundinformationssystem till Utbildningsstyrelsens nationella informationsresurs för undervisning och utbildning (informationsresursen KOSKI).

Paragrafens 5 mom. motsvarar det gällande 4 mom.

13 §. Ändringssökande. I det gällande 1 mom. föreskrivs det om begäran om omprövning av ett beslut som gäller en i 7 § 1 mom. och 11 § 4 mom. avsedd ansökan. Eftersom 11 § 4 mom. enligt propositionen blir 5 mom. i den paragrafen, ändras också hänvisningen i 13 § så att den gäller 5 mom. i stället för 4 mom. Det är fråga om en teknisk ändring.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I förslaget till 11 b § i lagen om allmänt stöd föreskrivs om de förutsättningar som gäller språkkunskaper och som gör att kraven på bosättning eller arbete i förslaget till 11 a § i lagen om allmänt stöd inte ska tillämpas. Enligt 11 b § 3 mom. utfärdas närmare bestämmelser om sätten att påvisa språkkunskaper i finska eller svenska genom förordning av statsrådet. Genom förordning föreskrivs det om detaljer som gäller påvisandet av språkkunskaper, och som det redan har redogjorts för i motiveringen till denna regeringsproposition.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen ska träda i kraft senast den 1 januari 2027.

De föreslagna bestämmelserna om allmänt stöd i form av integrationsstöd samt de föreslagna bestämmelserna om garantitiden för tillträde till service ska tillämpas endast på sådana personer som har flyttat till Finland efter att den föreslagna lagen trätt i kraft, det vill säga tidigast den 1 januari 2027.

10 Verkställighet och uppföljning

Social- och hälsovårdsministeriet informerar om antagandet och stadfästandet av lagen.

Effekterna av ändringarna bör följas upp och utvärderas efteråt. Det är skäl att följa konsekvenserna för det allmänna stödet, som verkställs av Folkpensionsanstalten. Vad gäller uppföljningen av de föreslagna ändringarna är det skäl att beakta att alla de effekter som eftersträvas i propositionen inte realiserar till fullo genast efter ikraftträdandet, utan i enlighet med övergångstiden. Konsekvenserna av ändringarna realiserar under de kommande åren efter lagens ikraftträdande, eventuellt upp till tre år.

När det gäller den garantitid för tillgång till tjänster som föreslås ankomma på Arbetskraftsmyndighetens ansvar följs genomförandet av garantitiden av Tillstånds- och tillsynsverket genom laglighetskontrollen av Arbetskraftsservicen och Arbetskraftsmyndighetens verksamhet.

11 Förhållande till andra propositioner

11.1 Samband med andra propositioner

Propositionen är inte beroende av andra propositioner.

11.2 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen har samband med budgetpropositionen för 2027.

Propositionen bedöms minska förmånsutgifterna jämfört med de nuvarande utgifterna för allmänt stöd. Propositionen har konsekvenser för statsbudgetens moment 33.20.52 statsandel till grundskyddet inom arbetslöshetsförmånerna, moment 33.10.54 bostadsbidrag och moment 33.10.57 grundläggande utkomststöd.

Förslagen i presentationen gällande integrationsstödet minskar statens andel av grundtryggheten i arbetslöshetsförmåner med 0,7 miljoner euro år 2027 och med 7,1 miljoner euro år 2030 när ändringen är fullt genomförd. Ändringarna ökar statens andel av bostadsbidraget med 0,1 miljoner euro år 2027 och med 0,8 miljoner euro år 2030. På motsvarande sätt ökar behovet av

anslag för grundläggande utkomststöd med 0,2 miljoner euro år 2027 och med 2,3 miljoner euro fram till år 2030. Årliga ändringar i anslagen presenteras i tabell 6.

Tabell 6. Integrationsstödet årliga effekter på budgetens moment 2027–2030

	2027	2028	2029	2030
Bostadsbidrag 33.10.54	0,1	0,4	0,7	0,8
Utkomststöd 33.10.57	0,2	1,2	2,1	2,3
Arbetslöshetsförmånernas grundskydd 33.20.52	-0,7	-3,6	-6,4	-7,1
Sammanlagt	-0,4	-2,0	-3,6	-4,0

Dessutom skulle förslaget i presentationen om rätten till allmänt stöd för personer som vistas i landet med uppehållstillstånd för tillfälligt skydd öka statens andel av grundtryggheten i arbetslöshetsförmåner med 21 miljoner euro år 2027 under moment 33.20.52. På motsvarande sätt minskar behovet av anslag för bostadsbidrag med en miljon euro (33.10.54) och för grundläggande utkomststöd med 15,3 miljoner euro år 2027.

Kommunens finansieringsandel av kostnaderna för grundläggande utkomststöd är 50 procent. Kommunens finansieringsandel beaktas genom att ett motsvarande avdrag görs från den statsandel för basservice som betalas till kommunen (moment 28.90.30). Avdraget görs med två års fördröjning, vilket innebär att förändringar i kostnaderna för grundläggande utkomststöd som genomförs från och med 2027 beaktas under momentet från och med 2029.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

12.1 Jämlikhet och rätt till social trygghet

De föreslagna ändringarna anknuter till de grundläggande fri- och rättigheterna i 6 och 19 § i grundlagen. De nämnda bestämmelserna gäller jämlikhet och vars och ens rätt till social trygghet.

Enligt 6 § 1 mom. i grundlagen är alla lika inför lagen. Utöver kravet på rättslig jämlikhet uttrycker bestämmelsen också en tanke om faktisk jämlikhet. I bestämmelsen ingår ett förbud mot godtycke och ett krav på enahanda bemötande i likadana fall (RP 309/1993 rd, s. 46). Jämlikhetskravet är förpliktande också för lagstiftaren. Människor eller grupper av människor kan inte godtyckligt genom lag särbehandlas vare sig positivt eller negativt. Jämlikhetsbestämmelsen förutsätter ändå inte att alla människor i alla avseenden ska behandlas lika, om inte de förhållanden som inverkar på ärendet är likadana. Likabehandlingsaspekterna har betydelse både då man beviljar medborgarna förmåner och rättigheter enligt lag och då man ålägger dem vissa skyldigheter. Samtidigt är det typiskt för lagstiftningen att den på grund av ett visst godtagbart samhällligt intresse behandlar människor olika bland annat för att främja faktisk jämställdhet (RP 309/1993 rd, s. 46, se också GrUU 31/2014 rd, s. 3/I). Grundlagsutskottet har i praktiken på etablerat sätt ansett att likställighetsprincipen inte får innebära stränga gränser för lagstiftarens prövning när en lagstiftning som avspeglar den rådande samhällsutvecklingen eftersträvas (se till exempel GrUU 102/2022 rd, avsnitt 5, GrUU 2/2011 rd, s. 2/II, GrUU 64/ 2010 rd, s. 2).

Enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas bland annat på grund av ålder, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Enligt grundlagsutskottets vedertagna praxis är de krav som ska ställas på godtagbart skäl för särbehandling höga då särbehandlingen baserar sig på de i diskrimineringsförbudet avsedda orsakerna som hänför sig till personen (GrUU 68/2022 rd, stycke 5). De godtagbara skälen måste enligt utskottets praxis stå i ett sakligt och nära samband med lagens syfte (se till exempel GrUU 44/2010 rd, s. 6). Särbehandling får dock inte heller då vara godtycklig och skillnaderna får inte bli oskäliga (se till exempel GrUU 57/2016 rd, GrUB 11/2009 rd, s. 2, GrUU 60/2002 rd, s. 4, GrUU 18/2006 rd, s. 6).

I 19 § 1 mom. i grundlagen tillförsäkras alla som inte förmår skaffa sig den trygghet som behövs för ett människovärdigt liv rätten till oundgänglig försörjning och omsorg. Grundlagsutskottet har ansett att utkomststödet i praktiken kan betraktas som en garanti för den oundgängliga försörjning och omsorg som krävs för ett människovärdigt liv enligt 19 § 1 mom. i grundlagen i den mån stödet ges i pengar (GrUU 31/1997 rd, s. 2/II, GrUU 20/1998 rd, s. 2/II, GrUU 18/2001 rd, s. 3/II).

Med stöd av 19 § 2 mom. i grundlagen ska var och en genom lag garanteras rätt att få sin grundläggande försörjning tryggad bland annat vid arbetslöshet. Bestämmelsen förutsätter att lagstiftaren garanterar var och en som behöver grundläggande försörjning en subjektiv rätt till den trygghet som det allmänna genom lag är skyldigt att ordna. Den sociala tryggheten är förknippad med vissa sociala risksituationer som nämns i bestämmelsen, men också med respektive lagbestämmelser om bidragskriterier, behovsprövning och procedurer (RP 309/1993 rd, s. 74, bl.a. GrUU 55/2016 rd, s. 3, och GrUU 48/2006 rd, s. 2). Utkomstskyddet för arbetslösa utgör en sådan grundläggande försörjning som avses i 19 § 2 mom. i grundlagen, och genom lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillgodoses den rätt att vid arbetslöshet få sin grundläggande försörjning tryggad som enligt grundlagen ska garanteras var och en (se till exempel GrUU 25/2013 rd och GrUU 41/2025 rd, s. 2).

I propositionen föreslås det att allmänt stöd i form av integrationsstöd ska betalas på grund av arbetslöshet innan arbetsvillkoret har uppfyllts genom arbete eller kravet på tre års bosättnings-tid har uppfyllts. Enligt förarbetena till reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna och grundlags utskottets etablerade praxis är tryggheten av den grundläggande försörjningen enligt 19 § 2 mom. i grundlagen i sig oberoende av den gällande sociallagstiftningen och hör alltså inte direkt samman med vissa befintliga förmånssystem (RP 309/1993 rd, s. 74/II, GrUB 25/1994 rd, s. 11/I och till exempel GrUU 55/2016 rd, s. 4, GrUU 45/2024 rd, avsnitt 4, GrUU 16/2023 rd, avsnitt 6). Grundlagen sätter alltså i princip inte något hinder för att allmänt stöd som betalas på grund av arbetslöshet under tre år efter invandringen betalas i form av integrationsstöd.

Allmänt stöd i form av integrationsstöd är en förmån på lägre nivå än vanligt allmänt stöd. Propositionen försätter arbetslösa invandrare i en annan ställning än andra arbetslösa personer när det gäller storleken på den förmån som betalas på grund av arbetslösheten. Propositionens syfte är att gradera storleken på den förmån som betalas på grund av arbetslösheten enligt hur länge en person har arbetat eller varit bosatt i Finland och införa ett incitament att lära sig ett inhemskt språk i förmånssystemet. Termen ”var och en” i 19 § 2 mom. i grundlagen uttrycker den linje som antogs i samband med reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna, enligt vilken de grundläggande fri- och rättigheterna tillkommer alla som hör under Finlands jurisdiktion (RP 309/1993 rd, s. 24, 42). Grundlagsutskottet har också ansett att staten inte har en absolut skyldighet att tillförsäkra andra än dem som bor permanent inom dess territorium eller jurisdiktion de grundtrygghetsförmåner som avses i 19 § 2 mom. i grundlagen (se GrUU 48/2006 rd och GrUU 22/2004 rd). I regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av

grundlagarnas stadganden om de grundläggande fri- och rättigheterna föreslogs det att det uttryckligen föreskrivs att en grund för beviljande och bestämmande av de förmåner som avses i 19 § 2–4 mom. är att vederbörande arbetar eller bor i Finland (RP 309/1993 rd, s. 89). Rättigheterna i fråga var enligt regeringens proposition sådana ”att det inte är motiverat eller i praktiken möjligt att trygga dem för personer som tillfälligt vistas i Finland” (RP 309/1993 rd, s. 77/I). Bestämmelsen innehöll förutom regleringen av förutsättningarna för att få förmånen även att förmånens storlek kan graderas enligt hur länge en person har arbetat eller bott i Finland (RP 309/1993 rd, s. 77/II). Grundlagsutskottet strök regeringens föreslagna moment eftersom det var onödigt. Utskottet ansåg att den föreslagna bestämmelsen innehåller ”just det slag av kriterier som enligt de allmänna lärorna om grundläggande fri- och rättigheter, inte minst synpunkter på acceptabilitet och proportionalitet, berättigar till begränsningar av avsett slag (se GrUU 51/2024 och GrUB 25/1994 rd, s. 11). Utifrån grundlagsutskottets utlåtandep Praxis gör grundlagen det möjligt att gradera storleken på den grundtrygghetsförmån som betalas under arbetslöshet enligt hur länge en person har arbetat eller varit bosatt i Finland.

Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis om tryggad grundläggande försörjning ansett att man för vissa persongrupper har kunnat ange strängare villkor för att de ska få förmånerna om dessa villkor uppfyllt de allmänna förutsättningarna för inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna, haft ett godtagbart syfte och varit proportionerliga (GrUU 55/2016 rd, s. 3). Det krav på tre års bosättning som föreslås för allmänt stöd måste bedömas med avseende på en proportionerlig reglering. Väntetider för utkomstskydd för arbetslösa, vissa tider utan ersättning och självrisktider är godtagbara med avseende på 19 § i grundlagen och tämligen vanliga i lagstiftningen om social trygghet. Vänte- och självrisktiderna bör trots allt vara rimliga och de får inte vara så långa att förpliktelserna på grundval av 19 § 2 mom. i grundlagen kringgås (GrUU 48/2006 rd). Även Europeiska sociala stadgan (FördrS 78–80/2002) kan anses förutsätta att kravet på bosättningstid inte blir orimligt. Bland annat inom folk- och garantipensionen och handikappbidragen har kravet på en tre års bosättningstid ansetts vara godtagbart. Folkpensionen handlar om en förmån enligt 19 § 2 mom. i grundlagen som tryggar den grundläggande försörjningen, och bestämmelserna om den har tillkommit med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 48/2006 rd, s. 4).

De system som tryggar den grundläggande försörjningen ska vara så heltäckande att det inte uppstår grupper som får sitta emellan (RP 309/1993 rd, s. 74, GrUU 48/2006 rd, s. 2, GrUU 6/2009 rd, s. 8/I). Vid bedömningen av om de föreslagna bestämmelserna är proportionerliga är det av betydelse att det inte föreslås att personerna i målgruppen helt och hållet ska ställas utanför det grundskydd enligt 19 § 2 mom. i grundlagen som betalas under arbetslöshet. Innan en person får rätt till så kallat vanligt allmänt stöd som betalas på grund av tre års bosättning eller arbete som uppfyller arbetsvillkoret, betalas han eller hon allmänt stöd i form av integrationsstöd. Förslaget inverkar inte på täckningen hos de system som tryggar den grundläggande försörjningen, och förslaget ger inte upphov till några grupper vars grundläggande försörjning inte skulle tryggas under arbetslöshet.

I fråga om 19 § 2 mom. i grundlagen har det på etablerat sätt ansetts att dess krav inte motsvarar sådana lagstiftningsändringar som innebär ett väsentligt inkräktande på skyddet för grundläggande försörjning. Bestämmelsen innehåller också en skyldighet för lagstiftaren att agera. Å andra sidan har det för bestämmelsens del ansetts naturligt att den sociala tryggheten riktas och utvecklas enligt samhällets ekonomiska tillgångar (se till exempel GrUB 25/1994 rd, s. 11/I). Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att tryggandet av den grundläggande försörjningen garanteras på lång sikt. Storleken på det allmänna stöd som betalas i form av integrationsstöd skiljer sig inte särskilt mycket från beloppet av vanligt allmänt stöd. Enligt förslaget ska nivån på allmänt stöd i form av integrationsstöd vara 33,64 euro per dag (cirka 726,26 euro i månaden) enligt nivån 2026, det vill säga cirka 90 procent av nivån på vanligt allmänt stöd till fullt belopp.

Vidare bör det påpekas att en person kan genom sin eget aktivitet påverka förmånens nivå snabbare än genom att fullgöra bosättningstiden på tre år. Stödsystemet belönar både sysselsättning och språkinläring och stärker således personens eget ansvar för en framgångsrik språkinläring.

Enligt förslaget ska förutsättningen som gäller bosättning eller arbete inte tillämpas, om personens modersmål är finska, svenska eller samiska, eller om personen påvisar språkkunskaper som motsvarar målet i fråga om finska eller svenska enligt 26 § 3 mom. i integrationslagen på minst två av språkkunskapernas delområden. Grundlagsutskottet har i sin praxis ansett att grundlagen inte i sig hindrar att man uppställer villkor för erhållande av en förmån som tryggar den grundläggande försörjningen (GrUU 17/1995 rd, GrUU 17/1996 rd, GrUU 45/2017 rd, GrUU 41/2025 rd, s. 2). För personer som nyligen flyttat till landet stärks färdigheterna genom åtgärder som överenskommit i integrationsplanen. Propositionens syfte är att stärka den inflyttades eget ansvar för en framgångsrik språkinläring och tillträde till arbetsmarknaden i Finland. Tillräckliga kunskaper i ett inhemskt språk har enligt undersökningar en stor betydelse för integration i samhället och sysselsättning på arbetsmarknaden i Finland. Propositionens syfte är att uppmuntra studier i inhemska språk, vilket främjar och påskyndar integrationen i det finländska samhället för personer som tillhör målgruppen. Integrationsmålet kan anses vara en med avseende på grundlagen godtagbar grund att ordna den grundläggande försörjningen för arbetslösa invandrare på ett annat sätt än för andra arbetslösa (se GrUU 55/2016 rd, s. 4).

På det sätt som konstateras i avsnitt 4.2.2.1 kan regionala skillnader i väntetiderna för tillgång till tjänster inverka på tillgodoseendet av jämlikheten enligt 6 § i grundlagen. Den garantitid för tillgång till tjänster som avses i förslaget som gäller integrationslagen lindrar dock olägenheterna till följd av regionala skillnader, eftersom syftet med garantitiden är att väntetiden för tillgång till tjänster ska vara högst sex månader i alla områden. Då förblir de regionala skillnaderna i tillgången till tjänster skäligen. Bestämmelserna om garantitid säkerställer också att personen ges möjlighet att främja sina egna förutsättningar att uppfylla arbetsvillkoret eller kravet på språkkunskaper enligt propositionen innan kravet på tre års bosättningstid uppfylls, vilket tryggar tillgodoseendet av individens grundläggande rättigheter. Genom bestämmelserna om garantitid för tillgången till tjänster får dessutom nyanlända tillgång till tjänster för att främja sina sysselsättningsfärdigheter samt sina färdigheter i ett inhemskt språk i det inledande skedet av invandringen. Även detta främjar propositionens mål att påskynda integrationen, vilket i enlighet med vad som konstaterats ovan kan anses vara en med avseende på grundlagen godtagbar grund att ordna den grundläggande försörjningen för arbetslösa invandrare på ett annat sätt än för andra arbetslösa.

Eftersom integrationsstödet ligger på en något lägre nivå än det vanliga allmänna stödet, kan det för vissa i någon mån öka behovet av sådan trygghet i sista hand som avses i 19 § 1 mom. i grundlagen på det sätt som anges i avsnitt 4.2.1.1. Ändringen inverkar dock inte i princip på de disponibla inkomsterna för denna grupp, eftersom den lilla ändringen i nivån på det orsaksbaserade stödet kompenseras i det grundläggande utkomststödet. Ur denna synvinkel har propositionen ingen beaktansvärd inverkan på tillgodoseendet av dessa personers grundläggande friheter och rättigheter.

På att undvika oskäligen situationer föreslås det att kravet på bosättningstid eller arbete inte ska tillämpas på den som inte kan påvisa sina språkkunskaper på grund av funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak. Sålunda kan det säkerställas att bosättnings- och arbetskravet tillämpas endast på sådana personer som också har faktiska möjligheter att påverka sin situation genom såväl arbete som språkinläring.

Enligt propositionen ska integrationsstödet gälla personer som flyttar till landet tidigast vid lagens ikraftträdande. Den föreslagna lagstiftningen begränsar således inte rätten till allmänt stöd för personer som redan bor i landet före lagens ikraftträdande, och den föreslagna ändringen försämrar inte de förmåner som betalas när den träder i kraft.

Vid behovsprövning av allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd tillämpas samma inkomstgräns och samma avdragsprocent på alla mottagare av allmänt stöd. På samma sätt som annat allmänt stöd, gäller behovsprövningen av allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd sådana personer som under arbetslöshetstiden har inkomster av kontinuerlig karaktär som överskrider inkomstgränsen och som de kan använda för att trygga sin grundläggande försörjning under arbetslöshetstiden. Till följd av detta bedömer man att behovsprövningen av allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd inte är problematisk med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna.

Enligt propositionen slopas i lagen om allmänt stöd den begränsning som gäller tillfälligt uppehållstillstånd för arbetssökande som vistas i landet med uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd. Det är fråga om personer som flytt undan Rysslands invasion och som har anlänt till Finland från och med mars 2022. Under den nuvarande lagens giltighetstid står dessa personer utanför den grundläggande försörjning som betalas under arbetslöshet. Till denna del förbättrar propositionen denna grups rätt till grundläggande försörjning enligt 19 § 2 mom. i grundlagen.

12.2 Stöd för dem som ansvarar för omsorgen om barn

Enligt 19 § 3 mom. i grundlagen ska det allmänna, enligt vad som närmare föreskrivs genom lag, tillförsäkra var och en tillräckliga social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster samt främja befolkningens hälsa. Förutom att rätten till grundläggande försörjning i enlighet med 19 § 2 mom. i grundlagen ska tryggas vid arbetslöshet, sjukdom, arbetsoförmåga och under ålderdomen samt vid barnafödelse och förlust av en försörjare, föreskrivs i 19 § 3 mom. i grundlagen att det allmänna ska stödja familjerna och andra som svarar för omsorgen om barn så att de har möjligheter att trygga barnens välfärd och individuella uppväxt. Bestämmelsen fastställer en uppgift för det allmänna att uttryckligen stödja verksamheten för dem som ansvarar för omsorgen om barn och bestämmelsen omfattar även en materiell dimension i fråga om stödet för barnfamiljer (RP 309/1993 rd s. 76 och GrUB 25/1994). Detta leder till att inverkan av stödnivån också på välbefinnandet för barn till en stödmottagare ska beaktas i avgöranden som gäller social trygghet.

Finland är också bundet av FN:s konvention om barnets rättigheter, som förpliktar konventionsstaterna att för barn tillförsäkra rätt till skydd och omvårdnad, till en andel av samhällets resurser samt rätt att delta i fattande av beslut som gäller barnet självt och i samhällslivet. De rättigheter som är inskrivna i barnkonventionen bör tillgodoseas i hela barnbefolkningens och i varje barns liv. I konventionen om barnets rättigheter avses med barn varje person under 18 år. Konventionens centrala principer är förbud mot diskriminering, barnets bästa, barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling samt hänsyn till barnets åsikter. Enligt konventionen vidtar konventionsstaterna alla lämpliga lagstiftningsåtgärder, administrativa och andra åtgärder för att genomföra de rättigheter som erkänns i konventionen.

Enligt artikel 2 stycke 1 i konventionen om barnets rättigheter ska konventionsstaterna respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i konventionen utan åtskillnad av något slag och oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt. Konventionen innehåller således

ett förbud mot diskriminering på grund av såväl barnets som dess föräldrars bakgrund eller egenskaper.

FN:s kommitté för barnets rättigheter (UNCRC) publicerar allmänna kommentarer till stöd för verkställandet av barnkonventionen, där den presenterar sin tolkning av de rättigheter som garanteras i konventionen. Enligt kommittén förutsätter skyldigheten till icke-diskriminering att staterna aktivt försöker identifiera enskilda barn och grupper av barn, beträffande vilka särskilda åtgärder kan krävas för att identifiera och tillgodose deras rättigheter. Kommittén betonar särskilt till exempel behovet av att samla in specificerade uppgifter för att kunna identifiera diskriminering eller potentiell diskriminering. För att ingripa i diskriminering kan det förutsättas ändringar i lagstiftningen, förvaltningen och resursfördelningen samt utbildningsåtgärder för att förändra attityderna. Det är skäl att betona att tillämpning av icke-diskrimineringsprincipen om lika tillgång till rättigheter inte betyder identiskt bemötande. Kommittén för mänskliga rättigheter har i sina allmänna kommentarer betonat att det är viktigt att vidta särskilda åtgärder för att lindra eller undanröja omständigheter som leder till diskriminering.

Enligt artikel 3 i konventionen om barnets rättigheter ska barnets bästa komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ. FN:s kommitté för barnets rättigheter rekommenderade i de slutsatser som de gav i juni 2023 att Finland tryggar tillräcklig försörjning för barnen genom att undvika nedskärningar i den sociala tryggheten vilka påverkar barn som löper risk att drabbas av fattigdom och marginalisering.

Den föreslagna nivåskillnaden i integrationsstödet kan vara av viss betydelse för förmågan hos en mottagare av integrationsstöd att svara för omsorgen om barn enligt 19 § 3 mom. i grundlagen. Eftersom integrationsstödet nivåskillnad i förhållande till det vanliga allmänna stödet är ganska liten, och skillnaden i disponibla inkomster i princip gäller sådana personer som i hushållet har andra sådana tillgångar eller inkomster att hushållet inte har rätt till utkomststöd, bedöms inte det föreslagna integrationsstödet på något väsentligt sätt försämra förmågan att svara för omsorgen om barn för en mottagare av allmänt stöd. Underhållet av barn tryggas dessutom genom andra system, såsom barnbidrag, underhållsbidrag och underhållsstöd.

Propositionens syfte är att införa ett incitament för sysselsättning och inläring av ett inhemskt språk i arbetslöshetsförmånssystemet. Framgångsrik språkinläring förbättrar sysselsättningsmöjligheterna för föräldrar som svarar för omsorgen om barn. Man kan bedöma att om föräldern hittar sysselsättning har det en klart positiv inverkan även på barnens möjligheter genom att den ekonomiska situationen förbättras. Om föräldern har bättre språkkunskaper kan man också bedöma att det i sig har en positiv inverkan även på barnets situation.

12.3 Näringsfrihet och rätt till arbete

Enligt 18 § 2 mom. i grundlagen är det allmänna skyldigt att främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. Bestämmelsen om främjande av sysselsättningen är till sin natur ett konstitutionellt uppdrag för det allmänna. Bestämmelsen tar inte ställning till de metoder som används för att främja sysselsättningen, utan ger det allmänna betydande frihet att överväga hur sysselsättningen kan främjas på bästa sätt. Främjande av sysselsättningen betyder dels att det allmänna ska verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete, dels att det allmänna ska försöka hindra att det uppstår en grupp permanent arbetslösa. (Se RP 309/1993 rd, s. 72, GrUU 19/2018 rd, s.2, GrUU 44/2014 rd och GrUU 17/1995 rd, s. 1–2).

Enligt andra meningen i 18 § 2 mom. i grundlagen utfärdas bestämmelser om rätten till sysselsättningsfrämjande utbildning genom lag. Utbildningens mål och förutsättningarna för att få ta

del av den kan fastställas i lag. Det har ansetts möjligt att under vissa förutsättningar genom lag föreskriva att deltagande i utbildning är ett villkor för erhållande av utkomstskydd för arbetslösa. Ur såväl individens som samhällets synvinkel är det viktigt att undanröja sådan arbetslöshet som beror på bristfällig yrkesfärdighet eller utbildning (GrUU 32/1997 rd, GrUU 12/1997 rd, GrUU 17/1995 rd).

Rätten till sysselsättningsfrämjande utbildning är inte ett självändamål och inbegriper inte till exempel fortlöpande rätt till olika yrkesutbildningsperioder så länge någon vill och arbetslösheten fortsätter. Till den sysselsättningsfrämjande utbildningens natur hör att den kan förbättra deltagarens möjligheter att hitta sysselsättning. I bestämmelsen förutsätts däremot inte att den sysselsättningsfrämjande utbildningen direkt ska ge sådana specialkunskaper och specialfärdigheter som behövs i yrket. Så kallad allmänbildande utbildning kan ges som sysselsättningsfrämjande utbildning särskilt när bristfällig utbildning hindrar någons sysselsättning.

Den föreslagna garantitiden för tillgång till tjänster som stödjer sysselsättningen eller främjar språkkunskaperna bidrar till att stärka integrationskundens rätt till ändamålsenliga tjänster. Inläringen av ett inhemskt språk främjar de arbets sökandes ställning på arbetsmarknaden och möjligheterna att hitta sysselsättning och vara aktiva i samhället. De föreslagna ändringarna anses vara förenliga med 18 § 2 mom. i grundlagen och stödja det allmännas skyldighet att främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete.

12.4 Internationella konventioner som är bindande för Finland

Enligt artikel 14 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (nedan Europakonventionen) ska åtnjutandet av de fri- och rättigheter som anges i konventionen säkerställas utan diskriminering. Det generella förbudet mot diskriminering som ingår i artikel 1 stycke 1 i protokoll 12 till Europakonventionen utvidgar förbudet mot diskriminering i artikel 14 till att gälla åtnjutande av varje rättighet som anges i lag, och stycke 2 förbjuder diskriminering som utövas av en offentlig myndighet.

I Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheternas (nedan Europadomstolen) rättspraxis som gäller påstådd diskriminering vid beviljande av sociala trygghetsförmåner har bedömningen ofta kopplats till bestämmelserna om egendomsskydd i artikel 1 i det första tilläggsprotokollet till Europakonventionen. Enligt Europadomstolen begränsar artikeln i fråga inte konventionsstatens frihet att besluta om något socialtrygghetssystem införs eller inte, eller att välja den typ eller det belopp av förmåner som beviljas med stöd av ett sådant system. Om en konventionsstat ändå beslutar att införa ett förmånssystem, måste det vara förenligt med artikel 14 i Europakonventionen (se t.ex. *Stec and others v. the United Kingdom*, 12.4.2006, X and others v. Ireland, 22.6.2023). Europadomstolen har ansett att för att vara i harmoni med Europakonventionen måste det anföras synnerligen vägande skäl för olika behandling på grund av medborgarskap (se t.ex. *Gaygusuz v. Austria*, 16.9.1996, *Savickis and Others v. Latvia*, 9.6.2022).

Den reviderade europeiska sociala stadgan (FördrS 78–80/2002) trädde för Finlands del i kraft den 1 augusti 2002. Artikel 12 i den reviderade stadgan gäller rätten till social trygghet. Enligt artikel N till den reviderade stadgan ska tillägget till stadgan utgöra en integrerad del av densamma. Enligt en bestämmelse i tillägget får en part med avseende på förmåner som utbetalas oberoende av om försäkringspremier har betalats eller ej, uppställa krav om bosättning under viss tid innan den beviljar medborgare i annan part sådana förmåner.

Artikel E i den reviderade stadgan gäller icke-diskriminering. Enligt den ska åtnjutandet av de rättigheter som anges i stadgan säkerställas utan någon åtskillnad såsom på grund av ras,

hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationell härstamning eller socialt ursprung, hälsa, tillhörighet till nationell minoritet, börd eller ställning i övrigt.

Europeiska kommittén för sociala rättigheter har konstaterat att rätten till likabehandling innebär skyldighet för staterna att stryka alla diskriminerande bestämmelser i den nationella lagstiftningen om social trygghet, så att man garanterar effektiva rättigheter till social trygghet för personer som flyttar från andra parter. Kravet på likabehandling skyddar från såväl direkt som indirekt diskriminering och betyder att sociala trygghetsförmåner inte får begränsas till att gälla endast partens egna medborgare, och i fråga om dem får inte tillämpas inskränkande villkor eller krav som utlänningar har mycket svårare att uppfylla. Kommittén har dock konstaterat att ett krav om bosättning under viss tid som förutsättning för utbetalning av förmåner som är oberoende av försäkringspremier är förenligt med europeiska sociala stadgan, så länge som kravet är rimligt.

Med avseende på de ovannämnda internationella konventionerna som är förpliktande för Finland är det av betydelse att ingen åtskillnad på grund av medborgarskap föreslås i propositionen. Förutsättningarna för att få allmänt stöd och allmänt stöd i form av integrationsstöd är desamma för såväl finska som utländska medborgare. En finsk medborgare kan dock i själva verket ha lättare än en utländsk medborgare att uppfylla kravet på kunskaper i ett inhemskt språk. Uppfylld bosättningsperiod som förutsättning för beviljande av en förmån som är oberoende av försäkringspremier har dock uttryckligen godkänts i tilläggsbestämmelsen till Europeiska sociala stadgan. Det allmänna stödet är en dylik förmån som finansieras av staten och kommunerna. Det allmänna stödet finansieras dessutom med intäkter av arbetslöshetsförsäkringspremier, om personen har uppfyllt arbetsvillkoret. Enligt propositionen har en person rätt till vanligt allmänt stöd innan bosättningsperioden på tre år har uppfyllts, om han eller hon har varit i arbete som uppfyller arbetsvillkoret.

12.5 Europeiska unionens lagstiftning

De grundläggande fri- och rättigheter som erkänns i EU-rätten och i synnerhet EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna ska beaktas både i verksamhet vid EU:s organ och vid medlemsstaternas myndigheter. Enligt artikel 51 i EU-stadgan gäller bestämmelserna i stadgan EU:s medlemsstater endast när de tillämpar unionsrätten. Den bindande karaktären hos EU:s grundläggande fri- och rättigheter är emellertid inte begränsad endast till antagandet och tillämpandet av EU:s rättsakter, utan den ska beaktas även vid beredningen av den nationella lagstiftning som genomförandet av EU:s rättsakter förutsätter, liksom vid annan nationell reglering med anknytning till EU-rätten. De grundläggande rättigheter som erkänns i EU-rätten ska beaktas även när den nationella lagstiftning som utarbetas kan ha konsekvenser för genomförandet av de rättigheter som garanteras i unionsrätten.

I EU-rätten fastställs likställighetsprincipen i artikel 20 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Enligt den artikeln är alla lika inför lagen. I artikel 21.1 i EU-stadgan ingår ett förbud mot diskriminering, enligt vilket all diskriminering på grund av bland annat kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning eller någon annan sådan omständighet är förbjuden. I artikel 21.2 förbjuds dessutom diskriminering på grund av medborgarskap. Artikel 24 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna gäller barnets rättigheter. Enligt artikel 24.2 ska vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner, barnets bästa komma i främsta rummet.

Enligt artikel 34.1 i EU-stadgan erkänner och respekterar unionen rätten till tillgång till social trygghet och sociala förmåner som garanterar skydd i sådana fall som moderskap och sjukdom, olyckor i arbetet, omsorgsbehov eller ålderdom samt vid arbetslöshet i enlighet med närmare bestämmelser i unionsrätten samt internationell lagstiftning och praxis. Enligt artikel 34.2 i stadgan har dessutom var och en som är bosatt och förflyttar sig lagligt inom unionen rätt till social trygghet och sociala förmåner i enlighet med unionsrätten och nationell lagstiftning och praxis.

I enlighet med artikel 52.1 i EU-stadgan får de grundläggande fri- och rättigheterna begränsas under vissa förutsättningar. Varje begränsning i utövandet av rättigheterna och friheterna ska vara föreskriven i lag och förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och friheter. Begränsningar får, med beaktande av proportionalitetsprincipen, endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter.

EU-domstolen har i sin rättspraxis i fråga om direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning ansett att när medlemsstaterna beslutar om åtgärder avseende social trygghet, socialt bistånd och socialt skydd i enlighet med deras nationella lagstiftning måste dessa åtgärder vara förenliga med principen om likabehandling i det direktivet, och medlemsstaterna är således skyldiga att respektera de rättigheter och iakta de principer som föreskrivs i stadgan, däribland de som erkänns i artikel 34 (se dom 29.7.2024, CU, de förenade målen C-112/22 och C-223/22, EU:C:2024:636).

Med avseende på de föreslagna bestämmelserna är det också av betydelse att även i Europeiska unionens migrationsdirektiv fastställs likabehandling på området för social trygghet (se närmare avsnitt 2.8 i denna proposition). I EU-rätten begränsas inte medlemsstaternas befogenheter att ordna sitt sociala trygghetssystem. Medlemsstaterna måste dock följa EU-rätten när de utöver dessa befogenheter.

I propositionen föreslås ingen åtskillnad på grund av medborgarskap. Genom likställighetsprincipen förbjuds emellertid inte endast uppenbar diskriminering på grund av medborgarskap utan också alla former av förtäckt diskriminering, som i själva verket leder till samma slutresultat som genom att tillämpa andra åtskillnadsgrunder. När kravet på tre års bosättningsperiod granskas jämföras enligt propositionen bosättningsperioder i andra EU-länder, EES-länder och Schweiz med bosättningsperiod i Finland med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen.

Enligt EU-domstolen kunde sådan nationell lagstiftning inte betraktas som förenlig med principen om likabehandling enligt direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning som innebär att för att varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare ska ha rätt till en åtgärd för social trygghet, socialt bistånd eller socialt skydd måste de ha varit bosatta i den aktuella medlemsstaten i minst tio år, varav de senaste två åren utan avbrott, vilket även gäller för medlemsstatens egna medborgare, och som straffbelägger lämnandet av osann försäkran om detta bosättningsvillkor (dom 29.7.2024, CU, de förenade målen C-112/22 och C-223/22, EU:C:2024:636). EU-domstolen har inte tills vidare behandlat situationer av indirekt diskriminering med avseende på likabehandling enligt EU:s migrationsbestämmelser. Det krav på tre års bosättningsperiod som föreslås i propositionen är också avsevärt kortare än de krav på tio års bosättning som EU-domstolen bedömde. Med stöd av vad som anförts ovan anses propositionen vara förenlig med de skyldigheter som följer av EU-rätten.

12.6 Sammandrag

På de grunder som anges ovan anser regeringen att propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. I enlighet med grundlagsutskottets utlåtandepraxis kan uppnåendet av integrationsmålet vara förenat med sådana faktorer som motiverar att den grundläggande försörjningen under arbetslöshet för invandrare ordnas på ett sätt som avviker från andra arbetslösa. Grundlagsutskottet har dock inte tidigare tagit ställning till frågan om att rätten till en grundtrygghetsförmån som betalas under arbetslöshet kopplas till språkkunskaperna, varför regeringen dock anser det önskvärt att grundlagsutskottets ger ett utlåtande om propositionen.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om allmänt stöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om allmänt stöd (xx/202x) 15 § och 34 § 1 mom. samt
fogas till 8 § ett nytt 2 mom. och till lagen nya 11 a och 11 b § som följer:

8 §

Begränsningar som gäller utläningar

Den begränsning som anges i 1 mom. tillämpas inte på en person som har beviljats uppehålls-
tillstånd på grund av tillfälligt skydd.

11 a §

Allmänt stöd i form av integrationsstöd

Allmänt stöd i form av integrationsstöd betalas till en arbetslös arbetssökande

- 1) som inte uppfyller arbetsvillkoret för utkomstskydd för arbetslösa enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa i enlighet med 5 kap. 3 § eller 7 § i den lagen, och
- 2) som inte har varit bosatt i Finland i tre år under de föregående tio åren i enlighet med 5, 6 eller 10 § i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall.

11 b §

Kunskap i ett inhemskt språk som förutsättning

Det som föreskrivs i 11 a § tillämpas inte på en person som tidigare har betalats allmänt stöd
i annan form än integrationsstöd eller

- 1) vars modersmål är finska, svenska eller samiska,
- 2) som har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller gymnasiet lärokurs eller avlagt studentexamen eller en examen som ger yrkesfärdigheter på finska, svenska eller samiska,
- 3) som har påvisat språkkunskaper som motsvarar målet i fråga om finska eller svenska enligt 26 § 3 mom. i lagen om främjande av integration (681/2023), eller
- 4) som inte kan påvisa sina språkkunskaper på det sätt som avses i 2 eller 3 punkten på grund av funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak.

De språkkunskaper som avses i 1 mom. 3 punkten ska påvisas på minst två av språkkunskapernas delområden, som är hörförståelse, tal, läsförståelse och skrivande.

Närmare bestämmelser om sätten att påvisa de språkkunskaper i finska eller svenska som avses i 1 mom. 3 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Det allmänna stödets belopp

Det allmänna stödets fulla belopp är lika stort som den i 6 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedda inkomstrelaterade dagpenningens grunddel.

Det fulla beloppet av allmänt stöd i form av integrationsstöd är 28,05 euro per dag. På justering av beloppet tillämpas 14 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Följande bestämmelser i 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillämpas i fråga om allmänt stöd:

- 1) 1 § i det kapitlet om rätten till jämkade arbetslöshetsförmåner,
- 2) 1 a § i det kapitlet om förkortad arbetsvecka och väderhinder,
- 3) 2 § i det kapitlet om jämkningsperiod,
- 4) 3 § i det kapitlet om begränsningar,
- 5) 3 a § i det kapitlet om exceptionell bedömning av arbetstiden,
- 6) 4 § i det kapitlet om inkomst som ska beaktas vid jämkning,
- 7) 5 § 1 mom. i det kapitlet om förmånsbelopp,
- 8) 7 § i det kapitlet om sociala förmånens inverkan på arbetslöshetsförmånerna,
- 9) 8 § i det kapitlet om inverkan av stöd för hemvård av barn på arbetslöshetsförmånerna.

34 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande och underrättelse om sökande av arbete i en annan stat

På lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden tillämpas vad som i 11 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden. Arbetskraftsmyndigheten lämnar dessutom vid behov Folkpensionsanstalten ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om de förutsättningar som föreskrivs i 11 b § 1 mom. 2–4 punkten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 11 a § tillämpas endast på personer som har flyttat till Finland tidigast vid ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av integration (681/2023) 57 §, sådan den lyder i lag 721/2025,
samt
fogas till lagen en ny 32 b §, som följer:

32 b §

Tillgång till tjänster

Arbetskraftsmyndigheten svarar för att en integrationskund som är arbetslös arbetssökande och som inte är läropliktig enligt läropliktslagen inom rimlig tid, dock under de följande sex månaderna efter inledandet av jobsökning enligt 27 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, får tillgång till tjänster som motsvarar det individuella behovet (*garantitid*).

Den service som avses i 1 mom. ska vara

1) jobbsökarträning, karriärträning, arbetskraftsutbildning, utbildningsprövning, arbetsprövning, arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller sysselsättning i lönesubventionerat arbete enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

2) annan sysselsättningsstödande service som ger deltagaren faktisk möjlighet att främja sin sysselsättning, eller

3) service som främjar språkkunskaperna i finska eller svenska och som ger deltagaren faktisk möjlighet att utveckla sina språkkunskaper i finska eller svenska.

Garantitiden tillämpas dock inte på sådana personer som avses i 1 mom. och som det inte är ändamålsenligt att erbjuda tjänster på grund av kundens individuella behov och färdigheter. Garantitiden tillämpas inte heller på sådana personer som avses i 1 mom. och som redan har uppfyllt det krav på tre års bosättningsstid som avses i 11 a § i lagen om allmänt stöd eller som hinner uppfylla det under garantitiden.

57 §

Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket svarar i frågor som hör till dess verksamhetsområde för planeringen, styrningen och tillsynen när det gäller åtgärder och tjänster som främjar och stöder invandrarers integration samt sörjer för att invandrarnas behov beaktas vid planeringen och ordnandet av andra åtgärder och tjänster som hör till Tillstånds- och tillsynsverkets verksamhetsområde.

På tillsynen över de uppgifter som föreskrivs för arbetskraftsmyndigheten i 32 b § tillämpas bestämmelserna i 25 och 26 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

Tillstånds- och tillsynsverket styr och utövar tillsyn över verksamheten i sådana familjegrupper som avses i 33 § tillsammans med välfärdsområdet och livskraftscentralen. Bestämmelser om tillsynen över socialservice finns i 5 kap. i lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023).

Tillstånds- och tillsynsverket ska samarbeta med livskraftscentralerna vid skötseln av sina uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 32 b § tillämpas endast på personer som avses i den paragrafen och som har flyttat till Finland tidigast vid denna lags ikraftträdande.

3.

Lag

om ändring av lagen om allmänna språkexamina

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om allmänna språkexamina (964/2004) 11 § och 13 § 1 mom., sådana de lyder i lag xx/202x, som följer:

11 §

Examensavgift

Utbildningsstyrelsen tar ut en examensavgift av dem som anmält sig till examen. Bestämmelser om examensavgiftens belopp på olika kunskapsnivåer utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet med iakttagande av vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) föreskrivs om avgifter för offentligt rättsliga prestationer.

Med avvikelse från 1 mom. tas ingen avgift ut för deltagande i examen på högsta nivå i finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen av den som

1) har avlagt examen enligt lagen om studentexamen (502/2019) eller motsvarande utländsk examen,

2) studerar i syfte att avlägga högskoleexamen,

3) har avlagt högskoleexamen.

I de situationer som avses i 2 mom. får anmälan till examen eller ett delprov i examen göras avgiftsfritt tre gånger.

Med avvikelse från 1 mom. tas ingen avgift ut för deltagande i examen på mellannivå i finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen av en person som får allmänt stöd i form av integrationsstöd enligt 11 a § i lagen om allmänt stöd (/) och som på grund av sina färdigheter, kunskaper eller behov inte deltar i integrationsutbildning. I de situationer som avses i detta moment får anmälan till examen eller ett delprov i en sådan examen göras avgiftsfritt en gång. Utbildningsstyrelsen har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få uppgifter av Arbetskraftsmyndigheten om personer som i de situationer som avses i detta moment har rätt att avgiftsfritt delta i examen på mellannivå eller i ett delprov i en sådan examen.

Examensavgiften återbetalas till den som anmält sig till examen, om personen är förhindrad att delta i examen på grund av egen sjukdom. Avgiften återbetalas dock inte om den som anmält sig till examen inte har återkallat sin anmälan före examenstillfället börjar. Ansökan om återbetalning ska göras hos Utbildningsstyrelsen inom två veckor från dagen för examenstillfället.

13 §

Ändringssökande

Omrövning får begäras i ett beslut som gäller en i 7 § 1 mom. och 11 § 5 mom. avsedd ansökan. Bestämmelser om begäran om omrövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Petteri Orpo

Minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen

Lag

om ändring av lagen om allmänt stöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om allmänt stöd (xx/202x) 15 § och 34 § 1 mom. samt
fogas till 8 § ett nytt 2 mom. och till lagen nya 11 a och 11 b § som följer:

Gällande lydelse

5 kap.

Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av allmänt stöd

8 §

Begränsningar som gäller utlänningar

En person som inte är finsk medborgare har
inte rätt till allmänt stöd, om personen har rätt
att förvärvsarbeta på basis av ett tillfälligt up-
pehållstillstånd.

3 kap.

Begränsningar för erhållande av allmänt stöd

(till lagen nya 11 a §)

Föreslagen lydelse

5 kap.

Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av allmänt stöd

8 §

Begränsningar som gäller utlänningar

-----
*Den begränsning som anges i 1 mom. till-
lämpas inte på en person som har beviljats up-
pehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd.*

11 a §

Allmänt stöd i form av integrationsstöd

*Allmänt stöd i form av integrationsstöd be-
talas till en arbetslös arbetssökande*

*1) som inte uppfyller arbetsvillkoret för ut-
komstskydd för arbetslösa enligt lagen om ut-
komstskydd för arbetslösa i enlighet med 5
kap. 3 § eller 7 § i den lagen, och*

*2) som inte har varit bosatt i Finland i tre år
under de föregående tio åren i enlighet med 5,*

Gällande lydelse

(till lagen nya 11 b §)

Föreslagen lydelse

6 eller 10 § i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall.

11 b §

Kunskap i ett inhemskt språk som förutsättning

Det som föreskrivs i 11 a § tillämpas inte på en person som tidigare har betalats allmänt stöd i annan form än integrationsstöd eller

1) vars modersmål är finska, svenska eller samiska,

2) som har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller gymnasiets lärokurs eller avlagt studentexamen eller en examen som ger yrkesfärdigheter på finska, svenska eller samiska,

3) som har påvisat språkkunskaper som motsvarar målet i fråga om finska eller svenska enligt 26 § 3 mom. i lagen om främjande av integration (681/2023), eller

4) som inte kan påvisa sina språkkunskaper på det sätt som avses i 2 eller 3 punkten på grund av funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak.

De språkkunskaper som avses i 1 mom. 3 punkten ska påvisas på minst två av språkkunskapernas delområden, som är hörförståelse, tal, läsförståelse och skrivande.

Närmare bestämmelser om sätten att påvisa de språkkunskaper i finska eller svenska som avses i 1 mom. 3 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap.

Det allmänna stödets belopp

15 §

Det allmänna stödets belopp

Det allmänna stödets fulla belopp är lika stort som den i 6 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedda inkomstrelaterade dagpenningens grunddel.

4 kap.

Det allmänna stödets belopp

15 §

Det allmänna stödets belopp

Det allmänna stödets fulla belopp är lika stort som den i 6 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedda inkomstrelaterade dagpenningens grunddel.

Det fulla beloppet av allmänt stöd i form av integrationsstöd är 28,05 euro per dag. På

Gällande lydelse

Följande bestämmelser i 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillämpas i fråga om allmänt stöd:

- 1) 1 § i det kapitlet om rätten till jämkade arbetslöshetsförmåner,
- 2) 1 a § i det kapitlet om förkortad arbetsvecka och väderhinder,
- 3) 2 § i det kapitlet om jämningsperiod,
- 4) 3 § i det kapitlet om begränsningar,
- 5) 3 a § i det kapitlet om exceptionell bedömning av arbetstiden,
- 6) 4 § i det kapitlet om inkomst som ska beaktas vid jämkning,
- 7) 5 § 1 mom. i det kapitlet om förmånsbelopp,
- 8) 7 § i det kapitlet om sociala förmånens inverkan på arbetslöshetsförmånerna,
- 9) 8 § i det kapitlet om inverkan av stöd för hemvård av barn på arbetslöshetsförmånerna.

5 kap.

Bestämmelser om verkställighet av allmänt stöd

34 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande och underrättelse om sökande av arbete i en annan stat

På lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden tillämpas vad som i 11 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden.

Arbetskraftsmyndigheten ska underrätta Folkpensionsanstalten om att en arbetssökande har rest till en annan stat för att, på det sätt som avses i artikel 64 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om

Föreslagen lydelse

justering av beloppet tillämpas 14 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Följande bestämmelser i 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillämpas i fråga om allmänt stöd:

- 1) 1 § i det kapitlet om rätten till jämkade arbetslöshetsförmåner,
- 2) 1 a § i det kapitlet om förkortad arbetsvecka och väderhinder,
- 3) 2 § i det kapitlet om jämningsperiod,
- 4) 3 § i det kapitlet om begränsningar,
- 5) 3 a § i det kapitlet om exceptionell bedömning av arbetstiden,
- 6) 4 § i det kapitlet om inkomst som ska beaktas vid jämkning,
- 7) 5 § 1 mom. i det kapitlet om förmånsbelopp,
- 8) 7 § i det kapitlet om sociala förmånens inverkan på arbetslöshetsförmånerna,
- 9) 8 § i det kapitlet om inverkan av stöd för hemvård av barn på arbetslöshetsförmånerna.

5 kap.

Bestämmelser om verkställighet av allmänt stöd

34 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande och underrättelse om sökande av arbete i en annan stat

På lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden tillämpas vad som i 11 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden. *Arbetskraftsmyndigheten lämnar dessutom vid behov Folkpensionsanstalten ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om de förutsättningar som föreskrivs i 11 b § 1 mom. 2–4 punkten.*

Gällande lydelse

samordning av de sociala trygghetssystemen, söka arbete där.

På tillsynen över de uppgifter som i denna lag föreskrivs för Arbetskraftsmyndigheten och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret tillämpas 25 och 26 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice.

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 11 a § tillämpas endast på personer som har flyttat till Finland tidigast vid ikraftträdandet av denna lag

Lag

om ändring av lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om främjande av integration (681/2023) 57 §, sådan den lyder i lag 721/2025, samt fogas till lagen en ny 32 b §, som följer:

Gällande lydelse

(till lagen nya 32 b §)

Föreslagen lydelse

32 b §

Tillgång till tjänster

*Arbetskraftsmyndigheten svarar för att en integrationskund som är arbetslös arbetssökande och som inte är läropliktig enligt läropliktslagen inom rimlig tid, dock under de följande sex månaderna efter inledandet av jobbsökning enligt 27 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice, får tillgång till tjänster som motsvarar det individuella behovet (**garantitid**).*

Den service som avses i 1 mom. ska vara
1) jobbsökarträning, karriärträning, Arbetskraftsutbildning, utbildningsprövning, arbetsprövning, arbetssökandes frivilliga studier

Gällande lydelse

57 §

Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket svarar i frågor som hör till dess verksamhetsområde för planeringen, styrningen och tillsynen när det gäller åtgärder och tjänster som främjar och stöder invandrades integration samt sörjer för att invandrarnas behov beaktas vid planeringen och ordnandet av andra åtgärder och tjänster som hör till Tillstånds- och tillsynsverkets verksamhetsområde.

Tillstånds- och tillsynsverket styr och utövar tillsyn över verksamheten i sådana familjegrupper som avses i 33 § tillsammans med välfärdsområdet och livskraftscentralen. Bestämmelser om tillsynen över socialservice finns i 5 kap. i lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023).

Tillstånds- och tillsynsverket ska samarbeta med livskraftscentralerna vid skötseln av sina uppgifter enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

som stöds med arbetslöshetsförmån eller sysselsättning i lönesubventionerat arbete enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

2) annan sysselsättningsstödande service som ger deltagaren faktisk möjlighet att främja sin sysselsättning, eller

3) service som främjar språkkunskaperna i finska eller svenska och som ger deltagaren faktisk möjlighet att utveckla sina språkkunskaper i finska eller svenska.

Garantitiden tillämpas dock inte på sådana personer som avses i 1 mom. och som det inte är ändamålsenligt att erbjuda tjänster på grund av kundens individuella behov och färdigheter. Garantitiden tillämpas inte heller på sådana personer som avses i 1 mom. och som redan har uppfyllt det krav på tre års bosättningsperiod som avses i 11 a § i lagen om allmänt stöd eller som hinner uppfylla det under garantitiden.

57 §

Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket svarar i frågor som hör till dess verksamhetsområde för planeringen, styrningen och tillsynen när det gäller åtgärder och tjänster som främjar och stöder invandrades integration samt sörjer för att invandrarnas behov beaktas vid planeringen och ordnandet av andra åtgärder och tjänster som hör till Tillstånds- och tillsynsverkets verksamhetsområde.

På tillsynen över de uppgifter som föreskrivs för arbetskraftsmyndigheten i 32 b § tillämpas bestämmelserna i 25 och 26 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

Tillstånds- och tillsynsverket styr och utövar tillsyn över verksamheten i sådana familjegrupper som avses i 33 § tillsammans med välfärdsområdet och livskraftscentralen. Bestämmelser om tillsynen över socialservice finns i 5 kap. i lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023).

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Tillstånds- och tillsynsverket ska samarbeta med livskraftscentralerna vid skötseln av sina uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 32 b § tillämpas endast på personer som avses i den paragrafen och som har flyttat till Finland tidigast vid denna lags ikraftträdande.

Lag

om ändring av om allmänna språkexamina

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om allmänna språkexamina (964/2004) 11 § och 13 § 1 mom., sådana de lyder i lag xx/202x, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

11 §

Examensavgift

Examensavgift

Utbildningsstyrelsen tar ut en examensavgift av dem som anmält sig till examen. Bestämmelser om examensavgiftens belopp på olika kunskapsnivåer utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet med iakttagande av vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) föreskrivs om avgifter för offentligrättsliga prestationer.

Med avvikelse från 1 mom. tas ingen avgift ut för deltagande i examen på högsta nivå i finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen av den som

1) har avlagt examen enligt lagen om studentexamen (502/2019) eller motsvarande utländsk examen,

2) studerar i syfte att avlägga högskoleexamen,

3) har avlagt högskoleexamen.

Utbildningsstyrelsen tar ut en examensavgift av dem som anmält sig till examen. Bestämmelser om examensavgiftens belopp på olika kunskapsnivåer utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet med iakttagande av vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) föreskrivs om avgifter för offentligrättsliga prestationer.

Med avvikelse från 1 mom. tas ingen avgift ut för deltagande i examen på högsta nivå i finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen av den som

1) har avlagt examen enligt lagen om studentexamen (502/2019) eller motsvarande utländsk examen,

2) studerar i syfte att avlägga högskoleexamen,

3) har avlagt högskoleexamen.

Gällande lydelse

I de situationer som avses i 2 mom. får anmälan till examen eller ett delprov i examen göras avgiftsfritt tre gånger.

Examensavgiften återbetalas till den som anmält sig till examen, om personen är förhindrad att delta i examen på grund av egen sjukdom. Avgiften återbetalas dock inte om den som anmält sig till examen inte har återkallat sin anmälan innan examenstillfället börjar. Ansökan om återbetalning ska göras hos Utbildningsstyrelsen inom två veckor från dagen för examenstillfället.

13 §

Ändringssökande

Omprovning får begäras i ett beslut som gäller en i 7 § 1 mom. och 11 § 4 mom. avsedd ansökan. Bestämmelser om begäran om omprovning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Föreslagen lydelse

I de situationer som avses i 2 mom. får anmälan till examen eller ett delprov i examen göras avgiftsfritt tre gånger.

Med avvikelse från 1 mom. tas ingen avgift ut för deltagande i examen på mellannivå i finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen av en person som får allmänt stöd i form av integrationsstöd enligt 11 a § i lagen om allmänt stöd (/) och som på grund av sina färdigheter, kunskaper eller behov inte deltar i integrationsutbildning. I de situationer som avses i detta moment får anmälan till examen eller ett delprov i en sådan examen göras avgiftsfritt en gång. Utbildningsstyrelsen har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få uppgifter av Arbetskraftsmyndigheten om personer som i de situationer som avses i detta moment har rätt att avgiftsfritt delta i examen på mellannivå eller i ett delprov i en sådan examen.

Examensavgiften återbetalas till den som anmält sig till examen, om personen är förhindrad att delta i examen på grund av egen sjukdom. Avgiften återbetalas dock inte om den som anmält sig till examen inte har återkallat sin anmälan före examenstillfället börjar. Ansökan om återbetalning ska göras hos Utbildningsstyrelsen inom två veckor från dagen för examenstillfället.

13 §

Ändringssökande

Omprovning får begäras i ett beslut som gäller en i 7 § 1 mom. och 11 § 5 mom. avsedd ansökan. Bestämmelser om begäran om omprovning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .